דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון בן־גוריון
מאוחד עם לשחר

יום חמישי, כ׳ בשבט תשמ״ו 30 בינואר 1986 ● גליון 18726 ● המערך הדמוקרטי ניצחון

היום 12 עמודים ● המחיר 63 אג׳ כולל מע״מ

היום בדבר

● קדימה, למרות הכל — יצחק בן־נר
● מלחמות „האגודה״, סיבוב נוסף — נח זבולוני
● מכל מחנכי חונכתי — אוריאל בן־עמי
● שיטת ה„צעטלך״ והרשויות המקומיות — שמואל רוזנבלום
● בורסה וכלכלה (עמ׳ 4—3), עכשיו (עמ׳ 9)
● כל הארץ (עמ׳ 10) כוכבים ולילות (עמ׳ 12)

מזג האויר

(ע). — הטמפרטורות הקחזויות להיום: ירושלים: 7—12, רמת הגולן: 6—11, צפת: 7—9, חיפה: 12—16, נצרת: 9—14, עפולה: 8—16, השומרון: 7—13, תל־אביב: 12—16, נמל התעופה בן־גוריון: 9—16, ירושלים: 9—19, עזה: 11—17, באר־שבע: 8—17, אילת: 11—22.

ראש־הממשלה שמעון פרס צופה ממרפסת במין הרייכסטאג במערב־ברלין אל חומה החוצה את העיר. ברקע שער براندנבורג. לצידו ראש עיריית מערב־ברלין ברהארד דיפגן. (קרא בעמ׳ 2) צילום א. פ.

ראש קהילת יהודי מרוקו בנאומו בירושלים

„שלום עם המוסלמים הפלשתינים נחוץ ואפשרי״

וד עמר משבח מדיניות המלך חסן ● מתריע על עיוות מות יהודי מרוקו בישראל: הם מתרחקים מקיצוניות

מאת מומה צימוקי,
כתבת „דבר״ בירושלים

נשיא הקהילה היהודית במרוקו דוד עמר אתמול, כי השלום עם המוסלמים והפלשתינאים הינו דבר רצוי, אפשרי, הנדרש. נאומו לפני באי עצרת הקונגרס היהודי העולמי בירושלים אמר עמר, כי כל יהודי מרוקו תמימי־דעים, שמחובתם לתמוך בחסים בין יהודים לערבים וכי ניתן להגיע לשלום בר־קיימא במזרח התיכון. „השלום בין ישראל לבין שכנותיה צריך להגיע להגה שמה דרך הבנה לפתרון הבעיה הפלשתינאית״, אמר. וברמזו לאירועי הר הבית ציין עמר, כי יש להבטיח שכל המקומות הקדושים יישמרו מפני פרובוקציה של בלתי־אחראים.

„מרוקו — חלק בלתי־נפרד ממצפונו״

נשיא הקהילה היהודית במרוקו אמר כי כל עוד תהיה אי־הבנה וקנאות משני הצדדים, יתחבל תהליך השלום. הוא סקר את תולדות יהדות מרוקו ואמר כי היחסים של היהודים במרוקו עם יוצאי מרוקו הגיעו לשיאם בכנס שנערך במאי 1984 בראבאט.

„כולנו הבענו אז את אהבתנו לעם המרוקאי ולמלך המרוקאי. וכולנו מברכים על הליברליזם שקיים במרוקו ועל הגישה המתקדמת של מלכה״. הוא הזכיר כי המלך מחמד החמישי לא הזהיר לבאצים לגזע ביהודי מרוקו, והפך את מרוקו למקום מקלט ליהודי גיבראלטר ואוסטריה. „לכן מרוקו היא חלק בלתי נפרד ממצפוננו״, אמר הנואם.

עמר הזכיר כי אנשי הקהילה היהודית הם אזרחים שווי זכויות במרוקו. גם יהודי מרוקו שאינם גרים בה יחזר, שומרים את מורשתה ומסורתה. „יהודי מרוקו באים בקשר מוצאם״, אמר. לדבריו כל זה לא היה אפשרי לולי המגמה העקבית של המלך חסן השני, שהבהיר בפומבי יחסו ליהודי מרוקו. עמר הצהיר כי ליהודי מרוקו בישראל יהדו שהם יכולים להגיע לבקר במולדתם כל אימת שירצו ולהשתטח על קברי קדושים.

הוא מתח ביקורת על אמצעי התקשורת שהציגו לציתים את יהדי מרוקו בקהילה נחשלת ללא תרבות. „זהו תדמית מעוותת הגיע הזמן להכיר יהדות זו, שהיא מתונה ומתרחקת מקיצוניות פוליטית ודתית״.

ערפת הפסיק דיון עם חוסיין; ירדן דוחה נוסחת אש״ף

מאת דן אבירן,
סופר „דבר״ לענייני ערבים

המלך חוסיין ואבו־עמר ערפאת החליטו אמש להמשיך את הדיון שיחות המדיניות בינהם חרף הקשיים שאליהם נקלע אתמול המו״מ בין שני הצדדים.

קשיים אלה נבעו מסירובן של ירדן ואש״ף לאמץ הצעה אש״פית שלפיה יכיר הארגון — כנראה ב־338 ב־242 בהחלטות — בהחלטות 242, 338, תמורת הכרה אמריקאית בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינאים במסגרת קונפדרטיבית עם ירדן.

במתאה על עמדה אמריקאית, ירדנית זו הפסיק אתמול ערפאת את שיחותיו עם חוסיין בארם תמה הישיבה בינהם בהשתתפות עוד ריהם הבכירים. מקורות פלשתינאיים אמרו אתמול כי ייתכן שהמגעים המדיניים הנוספים שיתקיימו בין אש״ף לירדן לא יתבצעו במישרין על ידי ערפאת וחוסין אלא על ידי דרגים נמוכים יותר.

דוברו של ערפאת אמר אתמול כי חוסר הסכמה האמריקאים לה־כיר בנוסחה להגדרה עצמית פלש־תינית כפי שהיא משתמעת מהס־כם ההבנה המדיני שנחתם בין ערפאת לחוסיין במבוראר אשתקד — משמעה דרישה אמריקאית ש־אש״ף יעשה ויתורים מדיניים ש־אין ביכולתו לעשותם.

ביונים רוחות שמועות בדבר משבר ביחסים בין ערפאת לנחור הבכיר אבו ג׳יהאד. אבו ג׳יהאד, בניגוד להרגלו, איננו משתתף ב־שיחות עם המלך חוסיין ותוא גם צא בימים אלה ביוגוסלאוויה כי נראה כדי לדחן בהרחבת הסיבות האבאני שמושיבה מדינה זו ל־אש״ף.

אמריקה אבלה על אסון „צ׳לנג׳ר״ כמו על מות קנדי

מאת אמיר אורן,
סופר „דבר״ באו״ם
וכתבי סוכנויות

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר״). — ספינות אמריקאיות משו אתמול מדים שרידים של מעבורת החלל „צ׳לנג׳ר״ כאורך של שלושה מטרים, בעוד עשרות מטוסים וספינות יצאו למסע חיפושים אחר שרידים נוספים מהחללית.

עם זאת, הודיע מנהל תוכנית „צ׳לנג׳ר״, כי לאור המצאים עד כה קלושים הסיכויים, כי יימצאו גוויותיהם של שבעת אנשי הצוות אז כי שבעים גדלים יוחד מהח־ליית יתגלו.

דוברים של חיל האויר האמר־יקאי מסרו, שיתכן כי יופעלו אנשי צפרדע וצוללות, אם יתגלו באב־צעות „סונאר״ שברים נוספים של המעבורת מתחת לפני הים. אות־מול נמחנו לחוף פלורידה שרידים מהחללית וכוכבות החלל ביקשה למטר את כולם לשלמונות.

אתמול הודיעה אמריקה כולה על אסון החללית. בכל רחבי ה־מדינה הורדו הדגלים לחצי ההוון ונעדכו תפילות אבל לזכרם של שבעת האסטרונאוטים.

אזרחים, שרואיינו לרשתות ה־טלוויזיה, הביעו את האבל בארה״ב לאבל שלאחר הירצחו של הנשיא קנדי ב־1963. הבורסה בניו־יורק הפסיקה את המסחר לדקת דומיה ובוושינגטון צילצלו הפעמונים של הקתדרלה הלאומית.

תגיות הן „כל־בר״ דיווחו, כי המוני אנשים הצטופפו בתגיות למכירת טלוויזיות כדי לצפות ב־שידורים חוזרים של ההתפוצצות, שהוקרנו על עשרות מקלטי טלוו־יזיה. אלפי אנשים התקבצו בקתד־רלה המרכזית של ניו־יורק, בכנ־פטריק, והדליקו אלפי נרות שע־ווה לזכר הנספים.

בתוך כך, הודיע המנהל בפועל של סוכנות החלל נאס״א, ויליאם גראם, כי תוכנית החלל האמרי־קאית לא תופסק. הנשיא ריגן ישתתף מחר בטקס נאס״א ב־יוסטן בטקס אזכרה לאסטרונאו־טים.

מנהיג הרפ״ם מיכאל גורבא־צ׳וב שלח אתמול מברק־תנחומים לנשיא ריגן ובו הביע את צערו על האסון. עם זאת, הביעו אמצעי התקשורת הסובייטיים את התנג־דותם להמשך תוכנית „מלחמת ה־כוכבים״, שאותה הם קושרים ל־שיגור „צ׳לנג׳ר״.

קרן ישראלית על שם המורה שנהרגה בחללית

סופר „דבר״ מוסיף: ראשי ה־ערים של ניו־יורק, לוס אנג׳לס ותל־אביב הודיעו הלילה לקרוא את קרן הנרגה לפרוייקטים חי־נוכיים בתל־אביב, פיסודה של קרן תל־אביב לעיתה. על שם המורה בריסמה מק־אוליף אשר נספתה באסון החללית.

ראשי הערים קיבלו את החלטתם זמן קצר אחרי שנפתחה בלוס אנג׳לס אחרונה ערב בהשתתפות אלף תורמים שבה הוחלט על ה־קמת הקרן. באירוחה נאסף סכום של כרבע מיליון דולר, סכום כ־פול ממה שציפו המארגנים.

נתה משאה בן 32, ותשב עזה נעצר אתמול כחשוד שאנס ילדה בדוואית בת 7. והשליך אותה לבאר ליד שכונת הבצלת בהר־בית. הילדה חולצה כמבאר שהיתה יבשה ע״י רופא מד״א בעזרת ה־כבאים ואושפזה בבית חולים קפ־לן במצב קשה.

פרס העביר תנחומים לאבי ג׳ודית רזניק

מאת אמיר אורן,

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר״). — ראש הממשלה שמעון פרס העביר אתמול אל תנחומיו של מרת האסטרונאוטית ג׳ודית רזניק לאביה, מארוין רזניק, שהתגורר בילדותו

טייסת החלל ג׳ודית רזניק

בתל־אביב ובחברון. סוכנות החלל נאס״א הטיסה אתמול את האב השכול לכף־קנוורל, שם צפה בשיגור „צ׳לנ־ג׳ר״, לביתו שבאקרון אוהיו.

אביו של מארוין רזניק הגיע מקייב לתל־אביב ב־1924 ומשם לקליוולנד שבאוהיו ב־1929. מארוין, ה־דובר עברית, סיפר לפני כשנתיים ל„דבר״, כי למד בבית הספר הדתי „תחכמוני״ בתל־אביב ובישיבת חב־רון, יחד עם אחיו הבכור, שם למדו עד פרעות 1929. „אבא היה שחוט, רב ומורה. עזבנו מפני שבארץ היה קשה מאוד להתפרנס״ הוסיף מארוין.

ג׳ודית רזניק, היהודיה הראשונה בחלל, הגדירה עצ־מה „בלתי דתית״, אך לא התכחשה לזהותה היהודית. היא נולדה באפריל 1949, שנה לחלל ב־אוגוסט 1984 ונספתה בטיסתה השניה, שלשום.

„הקו הפרו־ערבי של פולין ללא שינוי״

וארשה (א.פ.). — שר החוץ הפולני אמר אתמול, כי החלטת ממשלת פולין לפתוח משרדי אשרות הדדיים עם ישראל אינה משקפת כל שינוי בעמדתה הפרו־ערבית של פולין.

בנאום מדיני בפרלמנט הפולני, הסיים, גינה שר ה־חוץ אדריאן אורזחובסקי את מדיניות ישראל כלפי מדי־נות ערב באומרו, כי כל שיפור נוסף ביחסי פולין־ישראל תלוי בהתקדמות לקראת הסדר במזרח התיכון.

שר החוץ הדגיש את פתיחת משרדי האשרות ברצון להקל על תנועת תיירים בין שתי המדינות. „לאור ה־יחסים והיחסיים המיוחדים בין פולין לישראל. אורזחובסקי הזכיר את הקרבנות היהודים. שנפלו על אדמת פולין. בשואה. „לאור זאת״, אמר, „אנו מוכנים להקל במדיניות האשרות עם ישראל, אך לא נשנה את עמדתנו במזרח התיכון״.

סקר מינה צמח

66% תומכים בשיתוף פלשתינים במו״מ

מאת מומה צימוקי,
כתבת „דבר״ לענייני פלשתינים

שבירת הקיפאון בתהליך השלום יחשב אם־ישראל תביע נכונות להקל בנושא הזלידה הבין־לאומית, ויחזר מכך — בהרכב המשלחת הפלשתינית״, אמר אתמול מוכיל מפ״ם, ח״כ אליעזר מרגות, בהציעו לממשלת ישראל לבוא אל הפלשתינים בגדה בהצעות שיתקשר לסרב לתן.

ח״כ מרגות דיבר על מעורבות מפ״ם בקידום תהליך השלום בקרב מהיתים ערבים בגדה וברצועת עזה בס־סיבת עיתונאים בתל־אביב. קדם למסיבת העיתונאים סקר שיזמה מפ״ם לבחינת. עמדת הציבור בנושאים שונים, שמנו עולה, כי 66 אחוז מאזרחי ישראל היהודים (בלי הקתיישבות העובדת) תומכים בשיתוף פלש־תינים במשא־ומתן, אם יכירו בזכות קיומה של מדינת ישראל ויימנעו ממעשי איבה.

51.6 אחוז מהאזרחים, על־פי הסקר, תומכים במשא־ומתן עם אש״ף על אותו בסיס. „אני מצו לומר, שחשי־ער באוכלוסיה יילך ויגדל כשאזרחי ישראל יצטרכו ל־הכריע בשאלת המו״מ כשתעמוד על הפרק״, אמר ח״כ מרגות וביסס את הנחתו על תקדים התמיכה בהסכמי קמפ דייוויד.

עברות שוחד ופיקוח כלכלי הוכפלו ב־85

מאת אוריאל בן עמי,
סופר „דבר״ בירושלים

המפכ״ל, רב־ניצב דוד קראוס גילה אתמול כי עבירות השוחד ועבירות על פיקוח כלכלי הוכפלו בשנת 1985 ו־387 תיקים נפתחו בשנה זו על עבירות שוחד. מפכ״ל המשטרה מסר עוד, כי בדו״ח השנתי של המשטרה נרשמו 573 פיגועים חבלניים לעומת 472 בשנת 1984.

לעומת זאת חלה ירידה במספר המעצרים, 42 אלף מעצרים בשנת 1985 לעומת 44 אלף ב־1984. הפרקליטות לא פתחה תיקים פלילים נגד 10 אלפים עצורים, ל־עומת 15 אלף עצורים שנגדם לא נפתח תיק בשנת 1984.

המפכ״ל הוסיף, כי בשנת 1985 פותחו עמדות מכס־רה נוספות להאזנות סתר והוקצו קודים רבים יותר לכך עבור המשטרה. הוא מסר כי בשנה קודמת לא נערכה אף האזנת סתר לאנשי משטרה. המפכ״ל ציין, כי מינה ועדה המורכבת מראש ועדת החקירות במשטרה כתמ־ליץ בפניו על הצורך בהאזנת סתר לשוטרים לטרות ש־חדבר נודע לסמכותו. הוועדה לא קיבלה כל המלצה שכזאת בשנת 1985.

3 מושבים בגולן על סף התמוטטות; מושבים בגבול לבנון יינטשו לשבוע

מאת לדי מרשיוב,
סופר „דבר״ לענייני הקלאות

שלושה מושבים ברמת־הגולן — אלרעד, גבע ותואב ואניעם — עו־מדים על סף התמוטטות כלכלית על אף הישגיהם בחקלאות. המו־תירים מדי שנה רוחה תפעולי גב־בד.

מסתבר, שהתריבית אשר גאתה בארץ בשנים האחרונות, בלי ש־אנשי המושבים יכלו לצפותה מ־ראש, גרמה למושבים אלה גרעו־נות כבדים בסך כ־10 מיליון דולר בקירוב, שאותם המושבים אינם מסוגלים לשרוף.

לדברי חברי המושבים, אין הם יכולים להדביק כיום את קצב גי־דול התובות בגלל הריבית הגב־וה כיום עד כדי 80 אחוז. לי־היתה נשארת הריבית ברמה ש־היתה כאשר לקחנו את ההלוואה, לא היתה בעיה להתמודד עם ה־הלוואה כיום״ אמרו נחקלאים.

מזכירי תנועת המושבים גדליה גל ויוזקן דניאל, אשר סיירו ב־רמת־הגולן, אמרו לחיפגש ב־נושא זה עם ראש הממשלה שמ־עון פרס לאחר שובו לישראל מ־ביקורו באירופה, במאמץ למנוע התמוטטות מושבים אלה.

„באותו הקשר מסר אמש מנכ״ל ארגון מושבי הגליל רחמים יקוטי כי אנשי כמה מושבים הסמוכים למשך שבוע עם כל משפחותיהם לגבול עם לבנון, עומדים לנטוש את המושבים, בגלל החובות ה־גדולים שהצטברו כתוצאה מ־מיבת חדש יכים. „ציבו ה־עובדים שנכנסו מדיון דחו הצ־עה זו על הפס.

על־פי ההצעה יועסקו במספנות 340 עובדים כאשר 190 אחיים יפוטרו ו־155 עובדים נוספים יצ־או לחופשה.

ביה״ד יכריע היום בעניין עתיד עובדי המספנות

פועלים חסמו כביש וניסו להפגין מול בית מודעי

מאת יוסי מיכלסקי, נתן רוקי ואמיר רוזנבלום, סופרי „דבר״

בית המשפט המחוזי בירוש־לים אמור היום אחרי״ל להכ־ריע בעניין מספנות ישראל. בדיון אתמול שנערך בלשכתו של השופט שמואל פינקלמן הציג המפרק הזמני של החב־רה תוכנית להפעלת המספנה במשך חודש ימים. נציגי ה־עובדים שנכחו בדיון דחו הצ־עה זו על הסף.

על־פי ההצעה יועסקו במספנות 340 עובדים כאשר 190 אחיים יפוטרו ו־155 עובדים נוספים יצ־או לחופשה.

בארכון העובדים טען כי תוכנית המפרק נגדה את הזכות ועדת השדרים לעניני כלכלה.

משפחת הרצליה עצרה אמש 21 עובדי מספנות ישראל אשר ביק־שו להפגין מול ביתו של שר ה־אוצר יצחק מודעי בהרצליה־פי־תוח. כל העצורים שוחררו מאוחר יותר אולם הם יואשמו בקיום הפ־גנה בלא רשיון.

אתמול בשעות הצהריים חסמו כ־200 עובדי מספנות את הכביש המוביל לקריות והעובר בסמ־ך למספנות. לאחר כשעה הגיעו שוטרים לשכנע את המפגינים לפ־נות את המקום.

בסיומה של אס־פת הזדהות עם עובדי המספנות, בה נטלו חלק ועדי עובדים מאיזור חיפה. רבים מהעובדים בכינוס תבעו ממנצח פרצלי חיפה לנקוט עמדה תקיפה יותר לרבות השבתה כללית של העיר חיפה.

מזכיר מועצת הפועלים משה ורסמן שב ופרט בפני העובדים את החלטת הועד הפועל של ה־הסתדרות לפיה ישבתת המשק ב־יום שלישי הקרוב.

מזכ״ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר כי מדינת ישראל אינה יכולה לוותר על מספנות ישראל משיקו־לים בתחומים וכלכליים.

קיסר אשר נאם בפני תלמידים בירוחם הדגיש כי ביקש משר ה־בטחון להמנע עבודות במספנות במטרה לסיים לשיקום החברה.

מכון מנדלי מרכז

פרס לברה"מ לחדש היחסים

מאת יוסי בלמן
וזאבי סגרדמינסקי

ברלין (מיוחד ל„דבר"). — ראש הממשלה שמעון פרס קרא לברית המועצות לחדש את קשריה הדיפלומטיים עם ישראל. בהתבטאו על מאמת העיר ברלין בשחלק בר־קור בעיר המחולקת אמר פרס ב. ע' שנת 1967 היו לשתי המדינות יחסים טובים אך כאן „הכל שקע וירד לרמה קצונית של השכנות". פרס הביע תקווה שמצב זה ישתנה בעתיד.

קודם לכן התייחס ראש־הממשלה להתקפות הזל־שמוזיר של מ־אמה השלטים עין אילוזה בלבנון. „האתקפה הזיכה את ישראל" אמר ראש הממשלה שהדגיש כי „נכונה הכל כדי להגביר את הערעלות הדרושות לבנות התקפות מידור על ישראל וישראלים, ובדי שתקריות כדוגמת התקרית בבקצת הירדן בה נהרגו שני תיילים לא יקרו".

בנאום ברמניה הלבוש קחול הסכים עקרונית לרעיון של הזכות לכלכלת אירופית מזרח־תיכונית ר־חבה האמורה ללוות את תהליך השלום באיזור. רעיון הזכות הועלה עלידי ראש הממשלה שם־עון פרס בשיחה עם קהל שילשום בלילה.

ישראל מתכוונת בעיקר להוקמת פרויקטים אירופאיים בארץ, ביר־דן ובגזרים, אשר יעודדו יחסים על בסיס כלכלי בין מדינות הר־איזור.

ד"ר פטר קירשנר

אם יחודשו היחסים תצטרף מזרח־ברלין

מאת שלמה שפיר,
סופר „דבר"

אם יחודשו היחסים בין ישראל לעולם הקומוניסטי — האם תי־שאר מזרח גרמניה בחוץ, כמו ב־עבר, או תצטרף למעגל בעלי ה־קשרים עם ישראל?

ד"ר פטר קירשנר מבון שמד־רת ברלין לא תרצה, במקרה זה, לפגר אחרי שאר הדמוקרטיות הר־שמיות. הוא גם מצהיר על ה־רצון הטוב שמגלים השלטונות ב־הקצבות לשיקום מוסדות קהיל־תיים יהודיים ובית הכברות היהו־די במזרח ברלין.

ד"ר קירשנר רופא, יו"ר הקהי־לה היהודית במזרח ברלין שבא ל־קונגרס היהודי העולמי בירושלים על דעת השלטונות המזרח גרמ־ניים, יחד עם שני נציגים נוספים של קהילתו, הגיע לראשונה הקהי־לה בברלין ב־1971. לאחר שכבר קודם לכן שיפם מוחל. מלבד 200 היהודים חברי הקהילה בברלין ובכך הכל של 400—450 ב־מזרח גרמניה כולה, חיים ב־מדינה זו עוד כמה אלפי יהודים, מהם בתפקידים חשובים בממסד בטלוויזיה ובעתונות, שאינם רשו־מים בקהילה, אם כי כמה מהם נוטלים לפעמים חלק במופעים אומנותיים.

שלטונות מזרח גרמניה מקפי־דים על האבחנה בין אנטי־ציונות לאנטי שמיות אך הקהילה ותהוו־דית הקטנה הזמנית גם היא על המשמר, שביקורת נגד ישראל הר־ציונות לא תידרדר לאנטישמיות ממש.

כאשר נתפרסמה קריקטורה בע־לת משמעות אנטישמיות ב„בר־לינר צייטונג" היה ד"ר קרשנר בין המרוחים, אך במקרה זה הקי־דים אותו הסופר היהודי המזרח גרמני הנודע סטפן היים.

ד"ר ברנרד לואן

יהיה זה נס אם נגיע לשנת 2000

מאת מזמה צימוקי

ד"ר ברנרד לואן ואון פרס נובל לשלום אומר, כי בתחשב בכמות הנשק הגרעיני המרוכז כעת בידי המעצמות הגדולות אלה אין זו גם אם נצליח להגיע בשלום לשנת 2000. ד"ר לואן אמר את הדברים בדיון על יחסי מזרח־מערב ב־קונגרס היהודי העולמי. לדבריו, בסקרה של מלחמה גרעינית, לא יהיה לרפואה כה להציע אפילו אלמנטרי. ארגון הבריאות ה־עולמי הגיע למסקנה שרק אם שליש מהכוח הגרעיני, הנמצא כעת בעולם, יופעל — יישמדו ב־לוף רצע מיליארדי חצי אנשים פחי שלושה ישמדו — כמחצית מ־אוכלוסיית העולם תושמד העולם יחזור למצב של ברבריות זברי־טליות מתמשכת.

סר ישעיהו ברלין

המשימה האמיתית של היהדות וישראל

מאת יקיר צור

האם צריכה ישראל לש־אוף להיות מדינה ככל הגויים או שמא משימתה האמיתית של יש־ראל זה הדות היא להקדיש עצמן לשידות האנושות ולהצלתה? שא־לה זו העלה אותמל הפילוסוף ר־הונה הדעות סר ישעיהו ברלין בשקס קבלת מדליית נחום גולדמן שהוענקה לו ע"י הקונגרס היהודי העולמי.

יש בדיגנו — אומר סר ישעיהו ברלין — כאלה המחפשים להוציא את המעלות הטובות מתוך הזכר המזל הרואים את היעוד של העם היהודי כפרים לאמה, לצדק, לחיי רוח בלי להתחשב כמה בלתי־פופולארי זה יכול להיות. הם מאמינים שהמסורה של היהודים היא לתקוף רעיונות, להתנגד ל־סמכות ולטעון אמיתות בלתי מקו־בלות מסורתיות, תוך כדי סבל מתמיד. תהליך זה, אומר ברלין מתאים לסוג מסוים של התנהגות היהודית כזאת, והיצורת ספרות, אמנות ותגות — אבל אינה כולה להיות היעוד של חברה אנושית שלמה.

רבים מצטים מאזרחי מדינת ישראל — הוא אומר — להיות חופשיים, בעלי מעלות טובות, צר־דקים ונבלים ככל שניתן להיות. אבל אפילו אם מדינת ישראל אי־מה כזאת הייא שותפה לחסרונות של שאר האנושות, בכל זאת היא צעד אחיר קדימה בהיסטוריה של העולם והעם היהודי.

7 שנות מאבר בפועל ו־3 שנים מאבר על תבאי בגזרו אותמל על חוסאם חסונה מלוד אשר הורשע ב־רכישת נשק מחיל שלא כדין וכן בסחר בהרואין בכמות ניכרת.

14 הרשמים ערבים יועמדו לדין בקשר להתפרעויות במהלך ביקור חברי ועדת הפנים של הכנסת על הר הבית לפני 3 שבועות.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים עול סוויסאיר

אוסלו 7— — 7— מעונן
אמסטרדם 2— — 3— מעונן
ב' איירים 20 — 24 גשום
זאלטיגקי 3— — 0 בהיר
הונג קונג 14 — 20 בהיר
וינה 1 — 6— מעונן
ז'נבה 5— — 4— שלג
מוקיו 0 — 8 מעונן
מוריונו 18 — 10— שלג
יוהנסבורג 16 — 28 בהיר
לונדון 3 — 4 שלג
ליסבון 7 — 12 מעונן
מאדריד 2— — 9 מעונן
מונטריאול 25— — 18— שי־
ניו־יורק 10— — 5— בהיר
סאו פאולו 18 — 31 מעונן
פאריס 0 — 8 מעונן
ר. ד. ריו 21 — 35 בהיר
שטוקהולם 4— — 0 מעונן
שיקאגו 3— — 1 מעונן

swissair

דבר
DAVAR
מאחור עם לשחוב
העורכת משנה לעורך מנהל כללי
חנה זמר דוד פרהצור אהרן קראוס

בליברלים לא מאמינים שחירות תכריע בעד איחוד

במועצה הארצית של המפלגה הליברלית מיום ההמלצה לפ...

מאת עליזה ולך,
כתבת „דבר" לענייני מפלגות

נקודות המחלוקת בין שדי־חר־רוחי לשרי הליברלים לא הוסרו אומנם בישיבת שרי הליכוד. אם יישארו ראשי המפלגה הליברלית נאמנים לדיבורם יביא הדבר יצחק מודעי, יו"ר נשיאות המפ־לגה הליברלית, למועצה הארצית המלצה לפרק את חטיבת הליברי בכנסת ולהיערך לתפקד עצמא של המפלגה הליברלית.

נשיאות המפלגה הליברלית הי־כנסה אמש בביתו של הסר יצח מודעי לגיבוש עמדה מוסכמת כל השרים. הסר מדגיש את א־אמש ל„דבר", כי הוא מע־שגל אף הדיבורים בזמיה האי־

מונדייל ארה"ב

מאת מזמה ציבוקי דיעל אר־
מופרות „דבר"

„הגיע הזמן להגברת הבע־של ארה"ב בתהליך השלום. רת התיכון — לא רק בכל ז בירדן אלא גם ביחס למ־אמר אחמוד בי־ירושלים וחלק דייל, מי שהיה סגן נשיא ז ומופעמד המפלגה הדמוקרטי נשיאות.

מונדייל מציע שמעורבו פחות בדרג של שר חוץ קאי תחל ללא דיחוי. הוא מ־במידת ההצלחה של מגעים

יישום ה... ועדת ל...

מאת מזמה ציבוקי,
מופרת „דבר" בירושלים

יישום המלצות ועדת לנדוי ענין מערך השליחות של הבנ־נות יידחה ככל הנראה עד חוד־לוני הקרוב. הבריתו שעמדה אמש בנושא זה בהנהלה הציונית, היתה מחלוקת עמוקה בין אותם חברי ההנהלה שהציעו יישום והמלצת

שרים במערך — בראשם צור

הפורום ההסתדרותי בעבודה מזיק ומיותר

מאת חיים ביאזור,
סופר „דבר"

הקמתו של הפורום ההסתדרותי במפלגת העבודה שיפעל לפיזוז הממשלה אם לא ישונו ידי התפ־ציב החדש — מפורדת מורת דרך בקרב כמה משרי המערך במש־שלה.

שר הקליטה, יצקב צור שיגר אתמול מכתבים לראשי הפורום, בדעון בן ישראל, חיים הברפלה, שבו הוא טוען כי „קיצור הדרי בין שליחי המפלגה בהסתדרות" בממשלה לא יסייע לקידומם של נושאים חברותיים, שחשיבותם מב־יעת.

לדברי צור, הפגיית החיצים מצד הפורום כלפי הממשלה זה־פיכת הפורום למעין אופוזיציה הסתדרותית, עלולה לחרום לפש־טוש המחלוקת שבין חצועת ה־עבודה לבין הליכוד.

של הקליטה מציע שיקום פורום של הדברות שיכלול את שרי ה־„עבודה" ונציגי המערך בהסתדרות „במקום שקיטר חברייו להנהגת ההסתדרות ינהגו את הממשלה, שבה שותפה מפלגת העבודה".

שר המלכלה יחזקאל גד יע־קבי, אמר אמש בשיחה ל„דבר" כי אם מדובר בהקמתו של פורום אד־הוק, שיאבק להגשמת יעדים סוציאליים, אזי „זכותם של חברים במפלגה להביע דעתם ולהתארגן בינם לבין עצמם" ואולם — אמר יעקבי — אם הכוונה להקים פורום קבוע, אזי הדבר כיותר לחליטין, מאחר שב„עבודה" פועלת הוועדה לענייני כלכלה חברתי, המתבנסת בקביעות ומביעה דעתה בנושאים אלה באורח חופשי ונגלי.

העבודה לא תתחייב עוד על שריון ל„מסתפחות"

מאת עליזה ולך,
סופרת „דבר" לענייני מפלגות

ועדת הבחירות של מפלגת ה־עבודה החליטה אתמול שחיבר־תה, המתכנסת בתחילת אפריל, ודיה הפעם האחרונה שבה מעו־יינים לכל מיני קבוצות שהצטרפו למפלגה צירים וייצוג.

על סדר היום של הוועדה עמ־דה שאלת הייצוג בוועידה לכמה קבוצות הנובעות אותו: לקבוצת אמנון לין, לקבוצת יצחק פרץ (שביהם חצו את הפורום מהליכוד ל„עבודה" בקדנציה הקודמת), ל־קבוצת „תורה וצבודה" של דוד גלס, לקבוצת „הצובד הדתי" של מנחם הכהן, לתנועתו של מרדכי בן־פורת, ל„אחדות" (רשימה של יצאי עיראק ברמת־גן). לקבוצת פנתרים, ל„אחים" ולקבוצת „אחדה" הערבית.

אילו נענתה ועדת הבחירות לי־שיעור הייצוג שדרשו נציגי כל הקבוצות האלה, מספר הצירים ב־ועידה היה גדל בכ־1,000 איש.

לכן החליטה הוועדה, שאפשר אי אפשר להתנצר מהבטחות ש־נתנו ראשי מפלגת העבודה לנצ־מים שונים בתקופה שהיתה באר־פוזיה, אך לכל הקבוצות יחד יוקצו 90 צירים בלבד, במסגרת הרשימה המרכזית.

ועדה, שהרכבה כולל את ה־ח"כים דוד ליבאי ואהרן נחמיאס ואת רצון כהן, מ"מ יו"ר ועדת הבחירות, תביא לוועדה הצעה לי־חלוקה הפנימית של 90 הצירים בין הקבוצות השונות.

ועדת משנה לתכנון ולבניה
עירית באר־שבע
מעירית באר־שבע,
מחוז מחוז הנגב העיר

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה / 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוג־שה לועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן הקלה ב־אחוזי בניה מתוכנית מפורטת.

מהות הבקשה: הקלה באח"ז בניה מהמותרים לפי התוכנית הנ"ל בחלקה 76 בגוש 38022 רחוב בזל 30/2.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין ההקלה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.

ד"ר א. אביבי
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניין עיר באר־שבע

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

חנה קושניר
(לבית קצנלבוגן מרדיזן)

לפרטים על מועד ומקום ההלויה נא להתקשר לטלפונים: 03-417451, 03-456039

בעלה: יוחנן קושניר
בנותיה: אסתר וד"ר מיכאל אנגל
ד"ר נעמה קושניר
נכדיה: איתי, עידו ועמרי
אחותה: טובה אמתי וב"ב
אחיה: דב קצנלבוגן
ומשפחות: שניר וקצנלבוגן

21 נהרגו בהתרסק מטוס במקסיקו

לוס מוצ'יס, מקסיקו (א.פ.) — מטוס של חברת התעופה המקסי־נית „אירומקסיקנה", שעל מ־

4 מחבלים נהרגו ומבנים נהרסו בתקיפת ח"א בלבנון

המבחן ואשר היו מכוונים לעבר יל המערבי.

יבעת הטילים בקוטר 107 מ"מ קו שלוש דקות לפני שעמדו ל־ווצץ. נראה כי הטטירטות הר־על ידי מחבלים או משתפי ילה שחדרו לתוך רצועת הבטח־ון.

ליד הכפר כפרה הסמוך גם כן ירה המערבית, סמוך לצמדה ל יוניפיל, נתבלה אישבל מטענ־ד מדול, חילי יוניפיל פוצצו ת המטען בלא לגרום כל נזק.

כוחות אמו־מוסא ו„החזית"

מוכנויות הידיעות מוסרות מבר־יון:

לפחות ארבעה מחבלים נהר־ו ומבנה נפצעו בתקפת חיל ה־אויר על שלוכה בסיסים בקרב צידון — כך מסרו מקורות לבנו־נים וצלשתיבאים.

עדי ראייה סיפרו, כי ארבעה מטוסים ישראליים עטו על הע־כיחים הם ותקפו בטילים שלוש מטרות של מחבלים במחנה ה־פליטים עין אלחילוה ובקרבת כליך צידון. מטוסים ישראלים נוספים חגו באויר ונתנו היפוי להתקפה.

מקורות לבנונים מסרו, כי ה־מטרות שהותקפו היו בניינים ה־שייכים לפלג המחבלים הפרוש של אבו־מוסא, ל„חזית הצפונית לשחרור פלשתין" של אחמד ג'יב־יל ול„חזית השחרור הפלשתינ־ית", ארגון קטן פרו־סורי.

כל שלושת הבניינים נפגעו ב־ניצה לשירה מהטילים. שניים מ־בניינים נהרסו כליל והתחפוצ־יות מערו מבתשים ענקים ב־קרקע, עקרו עצים והרסו צריפים ליד הבניינים. שניים מהבניינים נמצאו בתוך מסעי הדרים בסמוך לכחמה עין־חילוה.

מקורות פלשתינאים מסרו שכל הקורבנות היו פלשתינאים פלגי אחד הפצועים, הוא אורח לבנו־ני.

התתקפה ארכה שבע דקות ו־עורה בחלה בקרב תושבי המח־נות. מאות הושבים חפשו את יל־דיהם המלמו אל מרכז העיר צי־דון. מחנה אל־חילוה נחשב לי־תוך ביאסר ערפאת, אולם בסר־סיו של ערפאת לא הותקפו ב־

עתים, ותיקי התנועה — אסיפה

הח' אורה שויצר

ועידות מחוזיות

מי שישי — שבת — 8.2.86 — 7 — נוף גנוסר
עידת מחוז הצפון

נרב שבת ברכות:
ח"כ אהרון נחמיאס — יו"ר הועדה המחוזית.
ח"כ נאוה ארד — יו"ר הועידות המחוזיות.
ד"ר עוזי שמעוני — מרכז הועידות המחוזיות.
הח' גדעון גזית — יו"ר אגף הארגון.
הח' עמוס בן יהודה — רכז האיזור.
הרצאת פתיחה:
ח"כ דוד ליבאי — יו"ר הועדה המכינה
שבת:
ח"כ עוזי ברעם — מזכ"ל מפלגת העבודה.
השר גד יעקבי
קבוצות דיון וקבלת החלטות.

יום ראשון — 9.2.86 — צהרצליה
עידת מחוז השרון: הרצליה דוד השרון, ספר־סבא, רעננה, רמת־השרון.
ברכות:
הח' מיכאל אלמוג — יו"ר המחוז.
הח' עמוס ערן — יו"ר הועדה המחוזית.
ח"כ נאוה ארד — ע"ר הועידות המחוזיות.
ד"ר עוזי שמעוני — מרכז הועידות המחוזיות.
הרצאת פתיחה:
הח' גדעון גזית — יו"ר אגף הארגון
קבוצות דיון וקבלת החלטות.
שר הבטחון — **יצחק רבין.**

יום שלישי ורביעי — 12.2.86 — 11 — באר־שבע
ועידת מחוז הנגב
באר־שבע, אופקים, אילת, דימונה, ירוחם, מצפה רמון, נתי־בות, ערד.
... שלישי בערב: טכס פתיחה חגיגי —
... ראש הממשלה. **שמעון פרס**
יום רביעי: הרצאת פתיחה — השר **גד יעקבי**
על הועידות המחוזיות ח"כ **נאוה ארד**, ד"ר **עוזי שמעוני**
הרצאות סגן השר — **אברהם כץ עוז**, הח' **אהרון ידלין**
— מזכ"ל הנק"ם.
קבוצות דיון וקבלת החלטות
דברי סיכום **ישראל קיסר** — מזכ"ל הסתדרות.

יום שלישי — 11.2.86 — ועידת מחוז יהודה בראשון לציון
ראשון לציון, רחובות, לוד, רמלה, נס־ציונה, יבנה, גדרה, באר־יעקב. מזכרת בתיה, גן יבנה, נחלת יהודה, בית דגן, קריית עקרון.
דברי פתיחה:
הח' אלי שגב — מזכיר המחוז
ברכות:
ח"כ נאוה ארד — יו"ר הועידות המחוזיות.
ד"ר עוזי שמעוני — מרכז הועידות המחוזיות.
הח' גדעון גזית — יו"ר אגף הארגון
הח' יוסף שובלי
דברים:
הח' זכי גיסים — יו"ר הועדה המחוזית
הרצאות:
סגן השר — שושנה ארבלי־אלמוזלינו
דיונים בקבוצות הדיון
הצבעות וקבלת החלטות במליאה
לסיום:
הרצאת שר הבטחון — **יצחק רבין**

מדרשת העבודה לנוער ע"ש יגאל אלון
סדרת ימי עיון והרצאות פתוחות בבתי־הספר התיכוניים
בנושאים דמוקרטיה, המשך תהליך השלום

30.1.86	יפו, בית טלה רמלה, אורנה סיורת הכרמל	5.2.86	ב"ס בן שמן ב"ס רנה קסין
30.1—12.2	נצרת עילית — 9 פעולות חצור	6.2.86	חולון תל מבורים רמת־גן — תיל"ים קרית אתא — רמת־גן
31.1.86	יפו — משלב ת"א עירונית ד' השר מוטה גור ראשון לציון עמית — עופר בן דוד בית שמש — עמל		באר־שבע — כנס שמיניות — ד"ר זאב צחור
		7.2.86	בנים שזר הרצליה
31.1—12.2	כרמיאל — (7 פעולות)		באר שבע מקיף ד'
2.2.86	בנים — אורט ב"ס חקלאי עירונית	9.2.86	חולון אורט עפולה — נוי העמק
3.2.86	— חולון תל־גיבורים קרית ביאליק — אורט ב"ס חקלאי נהלל	10.2.86	יפו בית פלה ב"ס רמלה לוד ב"ס בן־שמן חיפה — עירוני א'
4.2.86	— חולון ב"ס קוזל — השר משה שחל ראשל"צ — עמית תח' עופר בן דוד קרית ים — רוזמן ב"ס איאורי הרי יהודה	11.2.86	חולון אורט הרצליה רון חיפה מקיף נשר בית שמש עמל
		12.2.86	חולון תל־גיבורים ת"א ב"ס בוקר ב"ס בן־שמן סיורת הכרמל

			השר מוטה גור
	חיפה, מועצת המחוז	ח"כ	שמחה דיניץ
	נהריה, מועדון רוטרי	ח"כ	שבח וייס
	חיפה — נוה שאנן, כנס גימלאים	ח"כ	אמנון לין
	תל־אביב, סניף משפה — רמז	ח"כ	אורה נמיר
	פתרת, אסיפה	ח"כ	אהרון נחמיאס
	רמת־גן, ב"ס תילם	ח"כ	נחמן רז
	אלומות, אסיפה	ח"כ	נחמן רז

יום שני — כ"ד בשבט — 3.2.86

	ירושלים, חוג 77	ח"כ	אורה נמיר

יום שלישי — כ"ה בשבט — 4.2.86

	בעתים, אסיפת גימלאים	הח'	שמעון אביזמר
	תל־אביב, וגא החברות	הח'	יעל דיין
	אלון שבות, פגישה	ח"כ	שבח וייס
	חוף השרון — שפיים, ב"ס אורט	הח'	רענן כהן
	חולון, — אסיפה	השר	משה שחל

יום רביעי — כ"ו בשבט — 5.2.86

	תל־אביב, חוג בר־עוריון	סגן השר	שושנה ארבלי-אלמוזלינו
	הרצליה, עובדי תע"ש	הח'	יורם ברזילי
	תל־אביב, תנועת המושבים — חברות	הח'	רינה דותן
	תל־אביב — יד אליהו, אסיפה	הח'	לאה ברקין
	כפר־סבא, אסיפה	ח"כ	שבח וייס
	חיפה, עולי דרום אמריקה	השר	גד יעקבי
		הח'	נחום פסה

יום חמישי — כ"ז בשבט — 6.2.86

	חיפה, מפגש רופאים	סגן השר	שושנה ארבלי-אלמוזלינו
	בית פלדמן, הרצאה	הח'	אלי אברהמי
	ניר עם, חוג הנגב של התק"ם	הפותח:	סגן שר אברהם כץ עוז
	חיפה, פגישה	הח'	אהרון ידלין
	תל־אביב, סגל המשביר לצרכן	הח'	ישעיהו פרי
	גבעת השלושה, אסיפה	ח"כ	שבח וייס
	חיפה, מפגש אקדמאיות	השר	משה שחל

יום שישי — כ"ח בשבט — 7.2.86

	קרית־ים, אסיפה	ח"כ	שבח וייס
	גינוי, אסיפה	ח"כ	נחמן רז

שבת — כ"ט בשבט — 8.2.86

	ירושלים — רוממה, פגישה	ח"כ	שבח וייס

יום ראשון — ל' בשבט — 9.2.86

	תל־אביב, מרכז המפלגה חוג „יש עתיד"	ח"כ	עוזי ברעם
	תל־אביב, מרכז המפלגה חוג „תמורות"	ח"כ	עוזי ברעם
	תל־אביב, חוג לשיכוב אוהלו, הרצאה	השר	מוטה גור
	בית־שאן, מועצת סניף	ח"כ	שבח וייס
	טירת צבי, אסיפה	ח"כ	שבח וייס
	אשדוד, פגישת פעילים במועצת הפועלים	ח"כ	אורה נמיר
	כפר הירוק, פגישה	ח"כ	נחמן רז

יום שני — א' באדר א' 10.2.86

	הוד השרון, פגישת גימלאים	הח'	מאיר בראלי
	בני יהודה, אסיפה	הח'	גדעון גזית
	בוגיגלים, מועצת סניף	הח'	יונה יהב
	גליליים, ב"ס	ד"ר	עוזי שמעוני

יום שלישי — ב' באדר א' — 11.2.86

	תל־אביב, תברות	הח'	רינה דותן
	עין בוקק, סמינר אקדמאים	ח"כ	עוזי ברעם
	חדרה, מועצת הפועלים	השר	יעקב צור
	בוגיים, במפלגה	השר	יעקב צור
	תל־אביב, רמת־הטייסים, אסיפה	הח'	אברהם רובלי

יום רביעי — ג' באדר א' — 12.2.86

	הרצליה, כנס סגני רשויות מקומיות	ח"כ	שבח וייס

אנשים · אנשים · אנשים

בלי ששון

בישיבת ועדת החוץ והבטחון, שלשום, דיווח השר עזר וייצמן, כי חלק משיחותיו עם הנשיא מובארק היה בלי ששון (שגריר ישראל במצרים). קביב ח"כ מנחם הכהן (בתמונה): והחלק האחר בלי שמחה. קשהעיר מישהו מחברי הוועדה כי על אף הציפיות ממסעו, חזר וייצמן בי־דיים ריקות. שוב הגיב ח"כ הכהן: אבל שם מה מלא.

עליזה ולף

משורר בסתר

במסגרת מסעו מנרמביה, נפגש ראש הממשלה שמעון פרס (בתמונה) עם תלמידי בית ספר תיכון פתוח בברלין. הפגישה נערכה בבניין הרייכסטאג, ובמהלכה נשאל פרס על טעמו הספרותי. פרס ציין את הסופרים ביצחק בראש, חיינריך בל, אליאס קנטי וכותב הביוגרפיות אנרי פרד יה הוא גילה כי הוא בעצמו כותב לציתים בסתר שירה, אך לאור שאני כותב וקורא לעצמי את מה שכתבתי, אני מגלה שזה כל כך נורא, שאני לא מצז להשמיע את זה באוזני אחרים. אני לא ממליץ לאף אחד לקרוא את שירי". השיחה הסתיימה בביטוי נטיף: „רציתי להיות משורר אך לא זויה לי זמן ובעל כורחי הסכתי לפוליטיקאי, אך מבורכי שעשיתי טעות, שמאז חר מדי לתקן אותה".

יוסי מלמן

מנגנון הצתה עצמי

כאור של פרופסור קרל סאגאן לישראל כאורח הקונגרס הייחודי העולמי עדיר הת־עניינות רבה בקרב העיתונאים המכסים את הקונגרס. סאגאן, פרופסור לאסטרו־נומיה ומדעי החלל באוניברסיטת קורנל, שסידרת הטלויזיה הפופולארית שלו „קוס־מוס" הוקרנה גם בארץ, קיים אתמול מסר־בת עיתונאים בה נשאל האם בעקבות אסוף צ'ליינג'ר, הוא רואה בחיזוב המשך שיגור אנשים לחלל. סאגאן השיב כי לדעתו יש לחזור לקראת משלחת אסטרונאוטים משו־תפת מארה"ב וברה"מ, גברים ונשים ש־ישוטו יוצרו לכוכב מרס, על מנת להראות שישתי המעצמות יכולות לצעוד גם משתו לטובת האנושות מלבד ייצור נשק גר־עיני. „אין משהו שידליק את הדמיון ה־אנושי ויתרום לשלום על פני האדמה יותר מפרוייקט כזה" הוסיף סאגאן. דמיונו של פרופסור סאגאן, כך נראה, אינו זקוק ל־מנגנוני הצתה מיוחדים.

יקיר צור

ועכשיו חקירה

המפקח הכללי של משטרת ישראל, רב־ניצב דוד קראוס, הטיל אתמול על סגן־ניצב אמנון שואלתיאל מהיחידה הארצית ל־חקירת פשעים לבדוק את מקורם של ה־פרסומים סביב פרשת חקירת רצח התיי־רת מלה מלבסקי. דובר המשטרה הסעים, כי חקירת ההדלפות מורכבת, משום שמי־דע רב אודות מהלכי החקירה היה ידוע לגורמים נוספים שמחוץ למשטרה ולחלקם הותרה גישות לחקירת הפרשה. הדובר הודיע, כי במידוי הקצין החוקר אין אי־שור שההדלפות נעשו על ידי גורמים משטרתיים דווקא.

נתן רוזי

הפרת ווטו

הרבה נאמר אתמול בשבחו של נשיאה ה־33 של ארה"ב הארי טרומן (בתמונה), שיום הולדתו המאה נחגג אתמול בטקס רב משתתפים במשכן נשיא ישראל. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר דיבר על תרומתו הסרת החקדים של טרומן להקמת מדינת ישראל. הקלסר מנדייל סיפר על דרכו הדמוקרטית הנשיא חיים הרצוג די־בר על החותם החשוב שהטביע בתולדות הדיפלומטיה האנושית. הרצוג דיבר גם על פגישתו האישית עם טרומן: „בזמן מסר־יים היינו אמורים, משה דיין ואנוכי ל־בקרו בביתו שבאינדיפנדנס מיזורי. גברת טרומן הטילה זוד ברגע האחרון על הפגי־שה הבלתי־ידועה, באמרה כי בעלה מצונן ד־הצטוה לשכוב על מנוחה צמודה. לפתע התקבל טלפון במלון שלנו מידידו של טרומן אדי גייקובסון. הנשיא אמר שת־בואו מיד. בם הלכה לכנסיה וכך קיימנו עמו פגישה מרתקת". סיפר הרצוג.

יעל ארמוני

יחסים טובים

בדיוני הקונגרס הייחודי הבינ"ל בירך שר הבטחון יצחק רבין את השר בלי תיק משה ארנס (בתמונה) ליום הולדתו ה־60 שחל שלשום, ואמר: „אני מנסה להבכיח, שאם אמנם ממשלת אחדות לאומית אינה נישואי אהבה; הרי שיחסי האגוש בה הם טובים".

*

ובאותו דיון, שנערך לפני 300 איש, עלה לנאום משה ארנס, אחרי רבין, ואמר שהוא היה בטוח שהוזמן גם לארוחת צה־ריים. ושהוא אכן רעב מגיל הקמת ישראל וינצר רק בתוצה למטבח הביא לו ארוחת צהריים.

הצלחה

סגנית שר הבריאות, ח"כ שושנה ארבלי אלמוליגו (בתמונה), קצרה אתמול פירות לכיאמציה. מזה זמן מה היא מנסה לשכנע את ראש הממשלה שמעון פרס לבקר ברמת הגולן ולהרגיע את התושבים מחששותיהם בנוגע לפשרה טריטוריאלית שתכלול את רמת הגולן. אתמול קיבלה הודעה מלשכת ראש הממשלה שפרס יקיים סיור ברמה. באוקטובר 85' ביקרה ארבלי ברמה והבטיחה להם שפרס יבקר שם ויבהיר באופן חד משמעי את עמדתה ה־בלתי מתפשרת של הממשלה ושל מפלגת העבודה בכל הקשור לעתיד רמת הגולן.

לקבלת הפנים לכבוד טיסת הבכורה הרשמית של חברת פאן אמריקן לישראל הגיעו שרי ממשלה רבים, שגריר ארה"ב הנכבד תומס פיקרינג, השגריר היוצא שמואל לואיס, ושגן נשיא ארה"ב לשעבר וולטר מונדייל. כמו כן השתתפו השחקן אילי וולך (השוב, חרש ותמכור) ואשתו השחקנית אן ג'קסון.

בתמונה: נשיא חברת פאן אמריקאן אדוארד אקר מקבל מידי שר התיירות אברהם שריר תמונה, מתנת הוקרה לפתיחת השוק החדש, בשיחות עבודה שקיימו שלשום.

המדור נערך ע"י אסתר מיצנמכר

הכרעה נגד מדינה פלשתינית במועדון הויכוחים של אוקספורד

מאת מופר „דבר"

ברוב עצום של 283 נגד 157 קולות החליט „מועדון הוויכוחים" של אוקספורד נגד „הקמת מדינה פלשתינאית כפתרון לסיכסוך המזרח תיכוני".

את העמדה הישראלית הציגו במועדון היוקרתי הזה חבר רצדת החוץ והבטחון ח"כ שמחה דיניץ ופרופ' בריאן קנרפו וכן שני סטודנטים חברי המועדון. את העמדה הפלשתינאית הציגו לורד פריסטופר מייהו ופרופ' מוסא מוסאווי וכן שני סטודנטים. אחת מהם כלתו של אנוואר נוסייבה.

לורד מייהו פתח בטענה מוקדמת ושאל: „איך אפשר לדון על שלום, אם הנציג הישראלי לא מוכן לדבר עם אש"ף והרי בלי הפלשתינאים אין הסדר". על כך ענה ח"כ דיניץ: הנה, מוסאווי אמר שערפאת הוא מנהיגו. אין לי בעיה לדבר עם מוסאווי. אנחנו לא בוחקים במי־חותיהם של הפלשתינאים אלא בכיסיהם, לראות אם יש שם סכינים או אקדחים.

לורד מייהו: אין אקדחים בכיסנו..

דיניץ: במשך שבוע אחד אנחנו מדברים עם יותר פלש־תינאים משאתה דיברת במשך כל ימי חייך (תשואות בקהל שמנה 900 סטודנטים).

מייהו: אתם מדברים רק עם פלשתינאים הנמצאים בבתי־סוהר או עם פלשתינאים שהם קוויזלינגים.

ח"כ דיניץ: הנה יושבת כאן גברת נוסייבה. אני רוצה למחות בשמה על מה שאמרת. כי אנחנו מדברים עם אנואר נוסייבה שאינו יושב בבית סוהר ובוודאי שאינגו קוויזלינג (למחיאות הכפיים בקהל הצטרפה כאן גם כלתו של נוסייבה...)

במהלך הדיון החלו סטודנטים רבים עוברים לצד שבו ישבו מצדדי הסיעון הישראלי. מסאווי איבד את עשתו־נותיו וקרא לעבר דיניץ: אני לא רוצה לדבר אתך.

דיניץ: עכשו ברור לכם מי אינגו רוצה לדבר עם מי.

סטודנט אחד קם ואמר למוסאווי: אני יהודי. אני מאמין שיש מקום בתנאים מסוימים למדינה פלשתינאית והר־לטתי לוחמנע מהצבעה אך אחרי שמשמעתי את נימוקיך — אצביע נגד מדינה פלשתינאית.

בשעה אחת לפנות בוקר נערכה ההצבעה שממנה יצא הצד הישראלי בצחון מסריע.

אזרחים ישתתפו בפיענוח פשעים חמורים

מאת נתן רוזני, סופר „דבר"

אזרחים ישתתפו בפענוח פשעים על־פי מחל לפיע־נת פשעים חמורים, בעיקר מקרי רצח, שרוחו בארה"ב זה זמן רב.

„קריים סטופרס" — „עוצרי הפשע" — היא שיטה שלמד מקרוב מנכ"ל משרד המשטרה נד אביגר, בעת ביקור שערך בארה"ב. מן המחל שבתן בארה"ב הובר לו, כי השיטה הצליחה מאוד בארה"ב ויש כוונה ליישם אותה גם בישראל בזמן הקרוב. כמשרד המשטרה כבר עשו מספר ניסויים בנושא ויש כוונה לצאת במסע פרסום בעיתונות, בסיום הפקת הלקחים מן הניסיונות ש־נערכו בישראל.

העקרון של השיטה הזאת הוא שיתוף אזרחים מן השורה בפיענוח פשע על בסיס נתונים שנאספו על־ידי האזרחים והמשטרה. כך אף גדלה ערנות התושבים לפשיעה והופכים ל„עוצרי פשע ואלימות".

רולן פטי ורקדני האופרה של ברלין – לישראל בקיץ

מאת מופרי „דבר"

רולאן פטי, מבכירי הכוריאוגרפים הרוקדנים בעולם ו־40 רקדני האופרה של ברלין יגיעו בקיץ לישראל ויעלו כאן את הגרסה לבאלט של פסי ל„מלאך־הכחול", ואותה שהעלה לכותרות בשנת 1929 את שמה של מארלן דיט־ריך.

רולאן פטי יגלם את דמיתו של הפרופסור איגראת, הנשיא ללולה, זונת קברט, המשפילה אותו ונופשת אר־תו לבסוף.

מטשרד האמרגנים המביא את הבאלט לארץ נמסר, כי בינתיים מתוכננות שתי הופעות לתחילת יולי, האחת בתל־אביב ואחת באמפיתיאטרון בקיסריה.

רק 60 ישראלים בניו־יורק באו לכינוס שזימן קצב

מאת נח זפולוני, סופר „דבר" בירושלים

רק 60 ישראלים מתוך 300,000 היהודים השוהים בארה"ב כינו להזמנת שר העבודה והרווחה משה קצב ובאו לכינוס שערך במנהטן.

העתון „ישראל שלנו" המופיע בניו־יורק מדווח, ש־נציגות משרד העבודה והרווחה בארה"ב פרסמה מודעות ענק לקראת הכינוס, שנועד לשכנע ישראלים יורדים לשוב ארצה.

„שוליתכם כאן צריכה לעורר בכם נקיפות מצפון וצביטה בלב" אמר השר קצב למי שבא להאזין לו.

„עצרת תשובה" בקרית מלאכי בעקבות 5 מקרי מוות

מאת דני צידקוני, סופר „דבר" בירוחם

עצרת תשובה והתעוררות כעורבה אמש בקריית מלאכי ביוזמת הרבנות והמרצה המקומית בעקבות מותם — תוך תקופה קצרה — של חמישה מתושבי העיירה בת־אונות דרכים בעת לידה ומחלה, מקרים שלדעת המאר־גנים נגרמו ב„אשר פקד אותנו ה' ישמרנו". בין הרבנים שעמדו לשאת דבריהם בעצרת, רב העיירה י.א. גרשטי־קורן, רבה של נהודה דוד אבו־חצירא ורבה של מגדל־העמק יצחק דוד גרוסמן.

אמנות הבמה

שלה גילבר

טוהר הגזע או טוהר המשפחה

משפט השבות בכנסת שייך ללא ספק, לח"כ אברהם ורדיגר (החצי האופוזיציוני במורשה הקואליציונית) שק־ם אתמול במליאה: „אנחנו רוצים שהגזע היהודי יהיה גזע טהור".

בשבוע שראש הממשלה מבקר בברגן בלון אפשר כמו„ן לבחור לשון אחר. אבל כאשר צירוף המלים „גזע טהור" מהדהד באולם המליאה כבר קשה להפריד בין אידיאולוגיה לבין כשל לשון סמנטי. מה גם שורדיגר לא ביקש לתקן את המשפט שזרק לחללו של האולם ולו רק לטבר את הארון.

ולרבר היה שעה שח"כ שולמית אלוני (ר"צ) הועלתה הצעת חוק פרטית שבה קראה להנהיג נישואים אזרחיים, לא במקום אלא בצד הנישואין הדתיים. אלוני טענה שמדינת ישראל איננה לא הותתיקן ולא המכה (מ"מ סגולה) של הדת היהודית ומדינה החייבת להבטיח שוויון זכויות בלי אפליה מטעמי מוצא, גזע, דת ומין איננה יכולה להפלות ולגרום לטרגדיות אנושיות בשולילה מאב־שים בוגרים המתפשים להקים משפחה.

הנאום הדתי באולם המליאה נטער ובאחת מקריאות הביניים השמיע ח"כ ורדיגר את הפנינה על „טוהר הגזע היהודי".

אחדים ניסו למחות את הרושם הצורם. בני שליטא מהליכוד קרא: „זה לא ענין של גזע". ח"כ אלוני: „כן. הוא אמר את האמת. כאן מדובר על גזע". ח"כ יוסי שריד: „אולי הוא בכל זאת יסחר מרשג אחר?" ח"כ חיים דרוקמן (החצי הקואליציוני של מורשה): „זה כתיאום לגזענות שלכם היום" (פונה לשריד) „אתה מגן על ערבים. שריד: „אתם לא משיחים בצבא". ח"כ רן כהן (ר"צ): „אתה מגן על רוצחים מהמחתרת". דרוק־מן: „אני מגן על בחורים מצויינים". שריד: „יומיים אחרי ביקור פרס בברגן בלון איך אפשר לדבר על גזע טהור"? ורדיגר: „אתה לא היית שם. אני הייתי".

שר הדתות יוסף בורג ניסה גם הוא לטשטש את קריאתו של ורדיגר ולהפריד בין המלים לבין המשקעים הסמנטיים ההיסטוריים שלהם מה גם שלפי דבריו, לא ברור כלל אם מבחינה אנתרופולוגית העם היהודי הוא בכלל גזע. בורג העדיף להשתמש במונח „טוהר המש־פחה". „מהיה כאנטי־תיזה לטומאה", אמר בורג.

לגופו של ענין, הצעת החוק של אלוני הוסרה מסדר היום ברוב של 30 נגד 13, רק ח"כ אורה נמיר מהמערך הפרה את המשמעת הקואליציונית והצביעה בעד החוק בקריאה טרומית. איש מבמרך אחר ח"כ חיים רמון נמנע. יותר אנשי המערך שנכחו באולם, הצביעו על פי השוט הקואליציוני. ח"כ אלוני מתוחה אחר כך ביקורת חריפה על המערך שהצביע בעד הסרת הצעתה מסדר היום בעוד שנציגותיו בנעמת „מרעישים שמים וארץ" נגד העוולות בבתי הדין הרבניים ומנהלים מערכה למען נישואים אזרחיים.

לח"כים מותר?

קיחסנות של חוק חסינות חברי הכנסת מולידה, ל־ציתים, פרדוקסים מגוחכים. החוק נגד גזענות שיובא סוף סוף לקריאה שניה ושלישית בכנסת בשבוע הבא קובע עונש של עד חמש שנות מאסר למי שמסית לגז־ענות. זה באשר לאזרח מן השורה. חבר כנסת לעומת זאת, יוכל, גם לאחר קבלת החוק, להמשיך ולהסית לגזענות ככל אותו נפשו, והוא ייצא פטור בלא כלום.

הסיבה היא פשוטה: סעיף אחד בחוק חסינות חברי הכנסת מעניק לו חסינות מוחלטת לעשות זאת כל עוד דבריו נאמרים במסגרת תפקידו כחבר כנסת.

כמה חברי כנסת „עלו" על האבסורד הזה. ביניהם החו"כים מרדכי וירשובסקי וחיידן עטשי (שינוי) שהעלו אתמול הצעת חוק פרטית הקובעת כי חסינותו של חבר כנסת לא תעמוד לו לגבי מעשים המהווים עבירה על הוראות החוק נגד גזענות. וירשובסקי סבון כי יהיה זה בלתי נסבל אם לא יחול שינוי בחוק חסינות חברי הכנסת.

ברגע האחרון הבחין ח"כ דוד ליבאי מהמערך שאכן באולם רוב לקבעת וירשובסקי והציע לו לדחות את ההצבעה לשבוע הבא כאשר הקולות שיתנגו לחוק נגד גזענות ישוחינו גם לתיקון חוק החסינות. וירשובסקי נענה והתצבעה נדחתה.

בין הרייכסטג לחומת ברלין

מאת יוסי מלמן, שליחו המיוחד של „דבר"

ברלין (מיוחד ל„דבר") — היום בדיוק לפני 52 שנה נכנס אדולף היטלר מבעד לשערי הקנצלריה בברלין הנושבע לראש ממשלתה של גרמניה. אתמול ביקר ראש ממשלת ישראל באותה עיר. „בר־לין היתה מטרופולין של תרבות אך היא נושאת עימה מטענים קשים של זכרונות עבר" — אמר פרס באחד המקומות האלה עמו־סי המטען ההיסטורי.

בפברואר 1933, חודש לאחר ש־עלו הנאצים לשלטון, הם שרפו את בניין הפרלמנט, האשימו את הקומוניסטים ונרצלו את ההדמ־גות לחיזוק שילטון דיקטטורת ה־אימים שלהם. ראש ממשלת ש־ראל עמד על מרפסת „הרייכס־טאג" בדוחף על ידי צלמים ועיתו־נאים כשבנו אל הבניין ואל הנצר־ופניו אל הנחומה המפורסמת ה־מפלגת את העיר. חיל מזרח גר־מני ממיגדל השמירה הביט בנו־משרשמם. מימיו התנשא אל־על המבנה המונומנטאלי של שער בר־דנבורג, ועליו דגלה השחור אדום צהוב של „הרפובליקה הפדרלית של גרמניה". על תורן שמ־ל התנוסס דגלם האדום של „הרפוב־ליקה הדמוקרטית הגרמנית".

*

ראש הממשלה נכנל אל אחד מחדרי הבניין לפגישה נרגשת עם תלמידי ב"ס. תיכון ע"ש פון־שטיין. פרס היה ניצוח ביותר. ה־תלמידים סיפרו לו על תערוכה מיוחדת שעשו לזכר השואה. הם דיברו על מחוייבותם ההיסטורית כגרמנים לעם היהודי. „עשינו כח־זה מוסיקלי שנקרא „שלום שלום" והצגת מיאמרון של הפילוסוף ה־יהודי לסינג „נתן החכם". הם הכ־ריזו. „אך אנחנו לא מסכימים לכל צעד על מדיניותה הצבאית הנו־לימית של ישראל. אסור לשכוח כי יש בעיניו של הפלשתינאים".

ראש הממשלה השיב בצמצו את שפיעותו. „כי מה לתבוע - איך זה מקפיץ להסתפק במילון, אלא צריך לעיין בספר ולהיסטוריה. הצם ה־יהודי עשה דרך ארוכה של מל־חמות. שואה ולאחריהם חמש מל־חמות בישראל. בכלון נשקפה סכ־נה לקיומנו. כשאני מתבונן בילי־די אני רואה שאנו נלחמים על קיומנו. סבי נשרף על ידי הנא־צים, אבי היה שבוי מלחמה. אני כמו בני דורי הלכתי והשתתפתי במלחמות. בני בצבא. הוא לא רוצה להיות בצבא אלא שואף להיות אדריכל אבל זהו קורה קיומנו. אנו חיים בסרגדיה, ה־מהיגות של אש"ף היא האויבת הגדולה ביותר של העם הפלש־תיני. אנו רוצים שלום והתנרים לכך".

*

תחילת הביקור בברלין דמתה יותר למסע עם בחירות מאשר ל־סיור. שמעון פרס ביקר בחזקן ה־ישראלי בירידי המזון החקלאות „השבוע הירוק", נגע בפירות יש־ראלים ונשק לילדים שהצטיפפו בביתן.

מאחורי גבו התרחשה מחומה ר־מא: העשרות בחכן „קישון כוי מלי" מחרו להסתיר את הוסילר בים ושאר מיני הסרסנים מחשש מן מצלמות הטלוויזיה יצלמו אותם ר־יגרמו לסערה מצד המפלגות ה־דתיות בבלון.

*

בארמון שנברג, שבו שוכנת מר־צת העיר, הוא נתקבל על ידי ראש העיריה אביהרד דיפגן. כחד על דבריו של בשיא ארה"ב בין קנדי שקבא בשנת 1963 במהלך ביקורו בעיר „איך בין איין בר־לינר" אמר שמעון פרס: „אני מ־ירושלים ולא מברלין, באתי לכאן עם רגשות של עבר ותחושות ל־עתיד".

לאחר ארוחת צהריים בארמון שרלוטנבורג שבו התגורר במאה ה־18 פריזריך הגדול, שמה ה־ממליכה את פעמה אל כלא „פל־צנזה". תוך סיורדי בחתוך קפר־ניים, שוקרבי חמושים, מסוקים מרחפים מעל ושיריזיות משטרה ביקר ראש הממשלה בקיר הזיכ־רון ל„קורבנות הדיקטטורה של היטלר 45—1933". הוא שכא הסבר מפיו של דיפר תומאס שאחד מ־בני משפחתו הועלה לגרזנים בבית־המלא. סך הכל ביתלו על אנקולי בשר כ־80 קצינו צבא שהיו מע־רבים ב־20 ביולי 1944 בנסיון ה־התנקשות בחיי ה„פירר".

לסיקום ביקורו אמר ראש הממ־שלה „אני חש קרוב כבן־אדם. אנו לא שואלים האם אתם גרמנים, אלא האם אתם מתנהגים כבני־אדם וכמי שנולדו בצלם. אין לנו שנאה, לא דעות קדומות, רק זכ־רונות ותקוות".

מאות טופלו בשנה האחרונה בצנתר נושא־בלון לפתיחת עורקי־לב חסומים

באחרונה מופעלת השיטה גם תוך כדי אוטם חד בשריר הלב

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

מאות חולים בארץ טופלו בשנה האחרונה בשיטה החדשנית של צנתר נושא בלון בפתיחת עורקי לב מצ־רים ואף סתומים. פרופ' שלמה לאניאדו אמר אתמול בשיחה מיוחדת ל„דבר", כי „השיטה מהווה היום תו־לין לניתוח לב פתוח לחלק לא כבוטל של חולים ה־סובלים מתסמונת חשוקת הלב".

פרופ' לאניאדו, מנהל המחלקה הקרדיולוגית בבית־החולים „איכילוב", ציין כי בשנה האחרונה בשיטה בארץ, וגם בעולם, נמשיך לנסות לפתח עורק ש־נחסם, תוך כדי אירוע של אוטם חד בשריר הלב. „הצלחה בטיפול זה תלויה בעיקר בקיצורו של משך הזמן שחלף בין התחלת סימפטומים של האוטם לבין רגע ההתער־בות לפתיחתו" — אמר פרופ' לאניאדו.

קשישיטה התחילה באופן ניסוי לפני ארבע שנים ב־שוויץ, ולפני שנתיים־שלוש התחילו ליישמה בחמישה מרכזים רפואיים בארץ: „איכילוב" בתל־אביב, „הדסה" בירושלים, „שיבא" בתל־השומר, „בילינסון" בפתח־תקוה ו„ברזל" בחיפה. בשנה האחרונה חל ריבוי ניכר במספר המטופלים בשיטה זו. במחלקה הקרדיולוגית ב„איכילוב" בלבד בוצעו כ־250 טיפולים ולהערכת פרופ' לאניאדו מספר טיפולים דומה בוצע בשנה האחרונה גם ב„הד־סה" וב„שיבא". „ברור שכבל שיגדל מספר המטופלים בדרך זאת יקטן מספר הזקוקים הממתינים לניתוח לב פתוח" — ציין פרופ' לאניאדו. לדבריו, עלות הטיפול בפתיחת עורקי לב על־ידי בלון קטנה פי 3 עד 4 לערך מעלות ניתוח לב פתוח, ודוב המטופלים משתחררים ל־ביתם כיומיים לאחר הטיפול ויכולים לחזור מיד למהלך חייהם הרגיל.

פרופ' לאניאדו הסביר, כי החסימה בתוך כלי דם בלב נוצרת עקב שקיעת שומנים על דפנות עורקי הלב שמ־מביאה להיצרותם במוקד הפגוע. השיטה מבוססת על שימוש בצנתר הנושא בלון דיר, כאשר כל התהליך נעשה תוך כדי הדרמה מקומית בלבד ושיקוף ברנטגן, כפי שמקובל בציתור דיאגנוסטי רגיל. צנתר נושא בלון מכוון מוחדר לתוך החלל הצר של העורק במקום של החסימה. הבלון מתנפח על ידי הזרקה של חומר. בעת *התרחבותו, הבלון הזה מעין פורץ־דרך בתוך החסימה,* בכך שהוא מוצך את דפנות הערוץ שסביבו ומרחיב את החלל שקדם היה מוצר בגלל החסימה הארטרוסקלרוטית.

היום השיטה מקובלת ויעילה בערך בכ־40 אחוז מסך המקרים של חסימות בעורקי הלב. ההצלחה מושגת ב־60 אחוז מהמקרים המטופלים — אמר פרופ' לאניאדו. לדב־ריו, הנתוק שהתרחב נשאר פתוח ותקין לזמן שעשוי להגיע למספר שנים.

השבוע נפגש פרופ' שלמה לאניאדו עם שר הבריאות מרדכי גור וביקש הקצבת משאבים מיוחדים לכל חמשת המרכזים הרפואיים המיישמים את השיטה.

אסון „צ'לנג'ר" יגרום עיכוב תוכניות החלל יימשכו – אומר פרופ' סאגאן

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר"

אסון מעבורת החלל „צ'לנג'ר" יגרום לעיכוב קל בביצוע תוכנית החלל האמריקאית, אולם עיכוב זה יהיה זמני בלבד ותוכנית חקי־החלל תמשיך לצעוד קדימה לעבר תגליות חדשות" — כך אומר קראל סאגאן פרופ' לאסטרונומיה באוניברסיטת קורנל, השוהה בארץ כאורח הקונגרס הייחודי העולמי. פרופ' סאגאן נפל בעבר חלק בפעילות סוכנות החלל האמרי־קאית, וכמו כן כתב ספרים רבים בנושאי חלל ואף ערך את סידרת הטלוויזיה „קוסמוס" בה צפו ל־מעלה מ־200 מיליון איש בכל רח־בי העולם.

במסיבת עיתונאים שקיים אתמול אמר פרופ' סאגאן כי על פי ז־מידע שבידו אירע האסון המעבורת כתוצאה מהתפוצצות מיכלי הדלק מיד לאחר ההמראה.

„המרגיה", הוסיף סאגאן, „אי־נה רק של ארה"ב אלא של ה־מין האנושי כולו". סאגאן ציין עוד כי בחלי הבטיחות בענר ב־טיסות לחלל נשמרו בקפדנות גם בארה"ב וגם בברה"מ.

בתשובה לשאלה האם הוא מז־יב מיסות חלל מאוישות, אמר סאגאן כי מבחינה מדעית מהוה ניתוח להסתפק ברובוטים בלבד, אולם ישנם גם שיקולים פוליטיים המחייבים שיגור אנשים לחלל.

פרופ' סאגאן המתייב מפרוייקט „מלחמת הכוכבים" משום שלדב־ריו לא ניתן למנוע לחלוטין נפ־לת ראשי חץ גרעיניים על אדמת ארה"ב.

פרופ' קארל סאגאן

מרחב תכנון מקומי „שורקות"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

בהתאם לסעיף 149 לחוק — הריני מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה „שורקות", בקשה לתתן הקלה בגוש 4301 מגרש 45 — בית חלקיה.

מהות ההקלה: יצירת מרתף חלקי (לפי ת/מ בר/138) מותרת בגיה של 2 קומות על קיקע אז על עמודים 1.20 מ' מבוקש 1 + מרתף).

כל מי שיש לו התנגדות להר־צאת ההיתר הנ"ל, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בכתב תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו לבשרדי הועדה המקומית ש„ר־רקות", דואר גבעת ברנר 60948.

ציון כחון

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה שורקות

הודעה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי

רת' לחמי הנמאות 16 — עכו חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 — מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה —1965, כי במשרדי הועדה המ־קומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקי־לה, בבניה בתיק מספר 2/692/84-12 ע"י מר פאוז עלי גמר, במקום בסמת־שבעון בגוש 10368 חלקה 22.

מהות ההקלה: (א) הקלה במרחות צפוני (ב) הקלה נאום — על פי החלטת הועדה המחוזית מחוז ה־צפון.

כל המעונין רשאי להגיש הת־נגדות, למשרדי הועדה המקומית ברוז' לחמי הגטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה כלע

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי — עכו

מגמה מעורבת בשוק המניות, תוך מחזורי עסקות מצומצמים

מאת דרורה בר

מגמה מעורבת, המלווה במחזורי עסקות מצומצמים, אפיינה אתמול את מהלך המסחר בשוק המניות.

תגובות השערים מערכות המניות ה„כבדות" וה„חצי כבדות" היו מתונות ביותר, כאשר הרצים נקלטו בזיך כלל ללא שינוי בשער ובקיצוים גרמו לעליות שערים מתונות.

הסיבה העיקרית להתנהגות השוק בעודה זו היא יחי סוף השבוע. קרנות הנאמנות סולמות את הרצים ללא שינוי בשער כדי לשמור על התשואות הקיימות בקרנות, שמטלא אינן מן הגבוהות. יחד עם זאת אם מתאפשר להן – הן משתדלות לצבור עוד כחצי אחוז לתשואה עד סוף השבוע.

לא ברור אם הקרנות הן אלו שהזרימו את הביקושים למניות המוזמנות עיתון, שכן המקורבים דאגו גם כן לחודים ביקושים באותן מניות בהן הם מאמינים שהקרנות יפפלו. בכל מקרה אתמול היתה בחירת ביקושים לקניות כגון: „מולנה", „המנה", „כלל תעשיות", „מ.ב.", „רלק", „מרוכבים", „ליגת" וכו'.

יצויין, שבמעורבת קרנות הנאמנות נמשכה גם אתמול מגמת הפדיונות. בקרנות הנאמנות הסולידיות הסתכם הרצף ב־1.5 מיליון דולר ובקרנות הנאמנות המשקיעות במניות נרשם הרצף של 500 אלף דולר.

בנק ישראל צימצם הנפקות במקור

באגרות השב הסדירות נרשם אתמול עודף ביקוש נמוך של 5.2 מיליון ש"ח. זה שישי ניסר לעומת המצב שנורר בשבועיים האחרונים, בהם נרשמו מדי יום עודפי הרצף של כמה מיליוני ש"ח ליום.

השיפור בשוק הצמודים מקורו אם בהפסקה ומגמת של הנפקות במסחר מצד בנק ישראל ואם ברמת המחירים, הנמוכה ב־8 אחוזים בממוצע מזו של ראשית הנורש.

יצויין, שבמדרש יצאר הנפיק בנק ישראל אגרות חוב ונרשמו ביקוי כמפי של כ־50 מיליון ש"ח כלבד, וזאת לעומת גדם פריחות של אגרות חוב, תכניות חיסכון וקופות גמל בהיקף כספי של כ־300 מיליון ש"ח.

והפסקה המגמת בהנפקות בסקור אינה כבל הנראה כתגובה למצב הענפים השונה בשוק המשני והמסחרים ומנוכים בהם אפשר להנפיק בימים אלו.

כרור שבנק ישראל אינו יכול להנפיק אגרות במקור במחיר של 85 אחוז מהמצוי כאשר המחיר של אגרות חוב מקבילות בשוק המשני הוא 78 אחוז מהמצוי.

יצויין, שבימים אלו מתבצעים הבנקים השונים לצאת ב„מתקפת" ומכבית חסכון. בשם מבצע זה יצליחו יש לצפות לעליות שערים מחדשות באגרות חוב הסדירות.

בסמוך המסחר בשוק הצמודים נרשמה אתמול עלייה ישירה המלווה בעליות שערים מתונות באגרות חוב המדדיות. באגרות הדולריות נרשמה יציבות עם ירידות שערים עד 0.5% וזאת בעקבות עודף הרצף בגמר של 500 אלף ש"ח באפיק הדולרי.

הרצים במניות „בהסדר"

במניות הבנקים ש„בהסדר" נרשמו הרצים בהיקף כספי של 1.7 מיליון ש"ח נמוך, שעריהן של המניות ירדו עד 1.1 אחוז, והתשואה הדולרית נקבעה ברמה של 14.6 עד 15.0 אחוזים.

מחזק ופיתוח

אמצעים מתחכמים	1780	172	+70	+4.1	+123
גליל מכנולוגיות	465	2852	+10	+2.2	+4768

דלק ונפט

דלק חיפושינפט	3856	779					+441
דלק חיפושינפט.5	2010	2902					+3385
פז ודשני נפט	10290	59.0	+290	+2.9			+65.0
סראיל 1.0	1617 ip		+77	+5.0			+73.0
סראיל 5.0	578 *	170	+18	+3.2			+92.0
* ביצוע חלקי 97.10%							
י.ר.א.ל. 5.0	1415	1291	59	+4.4			+2120
פ.ב.ל. 1.0	1712 תב	267	+82	+5.0			+482
מ.ב.ל. 5.0	750	360					-402
סיסמקה 1.0	— הפסקת מסחר —						
סיסמקה 5.0	— הפסקת מסחר —						
סיסמקה אופ 1	— הפסקת מסחר —						
סראיל ב 0.3	2980	125					+7.0
צמן אמר נפט 1.	218	1065	+11	+5			+887
צמן אמר נפט 5.	162.0	1703	+6.0	+3.9			+207
צמן אמר נפט אופ	390	19.0	+11	+2.9			+81.0
נפטא ש	1000500	1.0	+2000	+.2			+2.0

נסחרות במט"ח

בזק מ	228	750					+50.0

שערי מטבע חוץ

מטבע	יחידה	בנקאים: קניה	בנקאים: מכירה	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

דולר יציג: 1.4858 | דולר נוסעים: 1.765 | דולר שחור: 1.59

שערי אגרות חוב

ק־911 תשואה 8.75%							
7015	91.3						-.1
7016	90.6						
7017	89.8						-.1
7018	89.6						-.1
7019	90.0						
7020	89.8						-.1
7021	89.0						
7022	88.7						
ק־951 תשואה 8.85%							
7201	67.0						
יובלות צמוד דולר ריבית משתנה							
ק־801 תשואה 2.51%							
6101	11881.0						+59.0
ק־802 תשואה 2.73%							
6102	7239.0						-5.0
ק־803 תשואה 2.80%							
6103	6473.0						-6.0
ק־804 תשואה 2.81%							
6104	5987.0						-3.0
6105	5665.0						-3.0
ק־805 תשואה 2.80%							
6106	5503.0						-3.0
6107	5300.0						-3.0
ק־806 תשואה 2.94%							
6108	3796.0						-9.0
6109	3605.0						-8.0
6110	3545.0						-8.0
ק־807 תשואה 2.98%							
6111	2962.0						-6.0
6112	2872.0						-6.0
ק־808 תשואה 3.11%							
6113	1942.0						-3.0
ק־821 תשואה 3.87%							
6151	752.6						+9.1
6152	721.2						+8.8
ק־822 תשואה 3.99%							
6153	620.7						-4
6154	609.6						-3
ק־823 תשואה 3.95%							
6155	395.4						+1.2
ק־824 תשואה 3.91%							
6156	323.5						+1.6
ק־825 תשואה 4.02%							
6157	238.2						-1.1
6158	225.7						-1.0
ק־826 תשואה 3.95%							
6159	191.5						+.8
ק־827 תשואה 3.91%							
6160	180.3						+1.4
6161	174.4						+1.3
ק־828 תשואה 3.98%							
6162	156.5						-1.4
ק־829 תשואה 3.92%							
6163	147.3						+.5
6164	141.7						+.5
ק־830 תשואה 3.91%							
6165	133.1						+.5
ק־831 תשואה 3.91%							
6166	126.0						-.7
6167	123.2						-.6
6168	121.3						-.6
ק־832 תשואה 3.93%							
6169	113.8						+.1
ק־833 תשואה 3.92%							
6170	107.2						+.4
ק־834 תשואה 3.90%							
6171	76.6						-.1
6172	75.5						-.1
ק־851 תשואה 3.92%							
6801	82.3						+.9

ק־911 תשואה 8.75%							
7015	91.3						-.1
7016	90.6						
7017	89.8						-.1
7018	89.6						-.1
7019	90.0						
7020	89.8						-.1
7021	89.0						
7022	88.7						
ק־951 תשואה 8.85%							
7201	67.0						
יובלות צמוד דולר ריבית משתנה							
ק־801 תשואה 2.51%							
6101	11881.0						+59.0
ק־802 תשואה 2.73%							
6102	7239.0						-5.0
ק־803 תשואה 2.80%							
6103	6473.0						-6.0
ק־804 תשואה 2.81%							
6104	5987.0						-3.0
6105	5665.0						-3.0
ק־805 תשואה 2.80%							
6106	5503.0						-3.0
6107	5300.0						-3.0
ק־806 תשואה 2.94%							
6108	3796.0						-9.0
6109	3605.0						-8.0
6110	3545.0						-8.0
ק־807 תשואה 2.98%							
6111	2962.0						-6.0
6112	2872.0						-6.0
ק־808 תשואה 3.11%							
6113	1942.0						-3.0
ק־821 תשואה 3.87%							
6151	752.6						+9.1
6152	721.2						+8.8
ק־822 תשואה 3.99%							
6153	620.7						-4
6154	609.6						-3
ק־823 תשואה 3.95%							
6155	395.4						+1.2
ק־824 תשואה 3.91%							
6156	323.5						+1.6
ק־825 תשואה 4.02%							
6157	238.2						-1.1
6158	225.7						-1.0
ק־826 תשואה 3.95%							
6159	191.5						+.8
ק־827 תשואה 3.91%							
6160	180.3						+1.4
6161	174.4						+1.3
ק־828 תשואה 3.98%							
6162	156.5						-1.4
ק־829 תשואה 3.92%							
6163	147.3						+.5
6164	141.7						+.5
ק־830 תשואה 3.91%							
6165	133.1						+.5
ק־831 תשואה 3.91%							
6166	126.0						-.7
6167	123.2						-.6
6168	121.3						-.6
ק־832 תשואה 3.93%							
6169	113.8						+.1
ק־833 תשואה 3.92%							
6170	107.2						+.4
ק־834 תשואה 3.90%							
6171	76.6						-.1
6172	75.5						-.1
ק־851 תשואה 3.92%							
6801	82.3						+.9

ק־102 תשואה 4.94%							
113606.0	ש2003						+306.0
ק־103 תשואה 5.00%							
114311.0	ש2004						-42.0
ק־104 תשואה 4.85%							
107331.0	ש2005						+509.0
107087.0	ש2006						+524.0
104974.0	ש2007						+514.0
ק־105 תשואה 4.80%							
103988.0	ש2008						+948.0
101656.0	ש2012						+959.0
98902.0	ש2015						+963.0
ק־106 תשואה 4.50%							
106281.0	ש2009						+83.0
ק־107 תשואה 5.40%							
103433.0	ש2010						+84.0
101420.0	ש2011						+82.0
101231.0	ש2013						+82.0
98545.0	ש2014						+80.0
ק־108 תשואה 5.35%							
99529.0	ש2016						-143.0
96782.0	ש2018						-147.0
93465.0	ש2021						-150.0
ק־109 תשואה 5.09%							
96583.0	ש2017						-144.0
96190.0	ש2019						-151.0
93369.0	ש2020						-147.0
ק־110 תשואה 5.25%							
87380.0	ש2022						-37.0
ק־111 תשואה 5.32%							
88076.0	ש2023						+27.0
ק־112 תשואה 5.10%							
82409.0	ש2024						+66.0
79346.0	ש2027						+64.0
73192.0	ש2031						+49.0
ק־113 תשואה 4.80%							
85724.0	ש2025						+67.0
83320.0	ש2026						+66.0
ק־114 תשואה 4.82%							
80523.0	ש2028						+363.0
76485.0	ש2030						+353.0
ק־115 תשואה 4.48%							
76498.0	ש2029						+266.0
72632.0	ש2033						+258.0
66587.0	ש2035						+242.0
ק־116 תשואה 4.00%							
76117.0	ש2032						+2171.0
74238.0	ש2034						+2115.0
68086.0	ש2036						+1993.0
ק־117 תשואה 4.18%							
63791.0	ש2037						+49.0
53408.0	ש2052						+41.0
ק־118 תשואה 5.14%							
62627.0	ש2038						+50.0
60179.0	ש2040						+49.0
56848.0	ש2051						+46.0
ק־119 תשואה 4.15%							
61451.0	ש2039						+48.0
58139.0	ש2041						+45.0
ק־120 תשואה 3.63%							
54828.0	ש2053						+42.0
ק־121 תשואה 0.17%							
56298.0	ש2054						+38.0
52207.0	ש2056						+35.0
ק־121ג תשואה 0.53%							
47331.0	ש2058						+32.0
ק־121ד תשואה -0.56%							
45196.0	ש2060						+29.0
ק־122 תשואה 3.20%							
51346.0	ש2055						+39.0
47498.0	ש2057						+36.0
ק־122ג תשואה 1.30%							

46171.0	ש2059						+33.0
0.10% תשואה							
34828.0	ש2061						+772.0
-0.11% תשואה							
32129.0	ש2062						+21.0
1.20% תשואה							
29147.0	ש2063						+20.0
הילים							
103.9	מ 16						-.1
102.7	מ 17						
103.5	מ 18						
100.8	מ 19						
101.2	מ 20						-1.3
100.9	מ 21						+.4
104.5	מ 22						-.1
91.0	מ 23						-.4
88.6	מ24						-.4
92.1	מ25						+2.0
90.4	מ26						+1.4
93.5	מ27						
91.1	מ28						27/01
89.0	מ29						-1.5
97.3	מ30						27/01
94.6	מ31						
91.0	מ32						+.8
103.9	מ33						15/01
103.1	מ34 מר"ב						+.6
אגרות חוב מסחריות לדולר (100% הצמדה)							
מפ-אלסינס — הפסקת מסחר							
מ ו ס פ							
44.4	תריאקן						
שאר"מן" צמוד דולר ריבית קבועה							
8.29% תשואה ק־601							
152.9	מר' 2501						-.1
150.2	מר' 2502						-.1
145.4	מר' 2503						-.1
8.27% תשואה ק־602							
144.7	מר' 2504						-.1
139.1	מר' 2505						-.1
8.21% תשואה ק־603							
134.5	מר' 2506						
129.7	מר' 2507						-.1
5.90% תשואה ק־604							
99.0	מר' 2508						-3.3
שיכון-צמוד דולר ריבית קבועה							
8.40% תשואה ק־901							
228.9	7001						+2.8
223.3	7002						+2.4
8.65% תשואה ק־902							
208.9	7003						-.4
193.9	7004						-.3
8.60% תשואה ק־903							
181.4	7005						-1.3
8.57% תשואה ק־904							
177.1	7006						-.1
8.65% תשואה ק־905							
164.6	7007						-.4
156.4	7008						-.3
8.70% תשואה ק־906							
151.2	7009						-.7
8.74% תשואה ק־907							
142.1	7010						
8.75% תשואה ק־908							
134.2	7011						-.1
129.5	7012						-.1
8.66% תשואה ק־909							
122.7	7013						
8.71% תשואה ק־910							
106.6	7014						-.1

260500.0	ש3535						+1500.0
247500.0	ש3539						
237700.0	ש3536						+2200.0
238000.0	ש3537						+500.0
226000.0	ש3538						
222000.0	ש3540						+1000.0
221000.0	ש3541						+500.0
214000.0	ש3542						+1000.0
214500.0	ש3543						-1000.0
212500.0	ש3544						
205000.0	ש3546						+500.0
204000.0	ש3547						
195000.0	ש3548						+500.0
205000.0	ש3550						
197000.0	ש3551						
4%-6%-7% מלווה פיתוח ומרווח (80% הצמדה)							
172000.0	ש3201						+3500.0
171000.0	ש3202						
174000.0	ש3203						
171000.0	ש3204						
166000.0	ש3205						
167000.0	ש3206						
161000.0	ש3210						+500.0
154000.0	ש3211						+500.0
153500.0	ש3212						+500.0
148500.0	ש3213						
144000.0	ש3214						
6%							
138000.0	ש3501						+500.0
137500.0	ש3502						+500.0
124500.0	ש3503						-506.0
118000.0	ש3504						
118500.0	ש3505						
7%							
ק־701 תשואה 4.62%							
118285.0	ש3521						+1102.0
111581.0	ש3524						+1099.0
ק־702 תשואה 4.90%							
117915.0	ש3522						+94.0
111208.0	ש3523						+89.0
ק־703 תשואה 4.90%							
108761.0	ש3525						+86.0
108510.0	ש3526						+87.0
106314.0	ש3527						+85.0
103342.0	ש3528						+82.0
ק־704 תשואה 5.03%							
102717.0	ש3529						-34.0
100312.0	ש3530						-34.0
99908.0	ש3531						-37.0
96979.0	ש3532						-36.0
96745.0	ש3533						-40.0
91120.0	ש3534						-38.0
ק־705 תשואה 4.96%							

6244.0	ש3624						+93.0
ק־209 תשואה 4.28%							
5630.0	ש3625						+37.0
5200.0	ש3626						+34.0
4817.0	ש3627						+33.0
ק־210 תשואה 4.39%							
4399.0	ש3628						+45.0
4116.0	ש3629						+43.0
3886.0	ש3630						+41.0
ק־211 תשואה 4.18%							
3610.0	ש3631						+30.0
3397.0	ש3632						+28.0
3278.0	ש3633						+27.0
ק־212 תשואה 4.30%							
2862.0	ש3634						-32.0
2703.0	ש3635						-31.0
2600.0	ש3636						-30.0
ק־213 תשואה 4.46%							
2413.0	ש3637						+18.0
2243.0	ש3638						+16.0
2051.0	ש3639						+16.0
ק־214 תשואה 4.52%							
1681.0	ש3640						+15.0
1454.0	ש3641						+13.0
ק־215 תשואה 4.36%							
1312.0	ש3642						+2.0
1137.0	ש3643						+2.0
ק־216 תשואה 3.81%							
1053.0	ש3644						
970.1	ש3645						+.7
4.25% מלווה פיתוח (גליל)							
ק־251 תשואה 5.19%							
783.6	ש3701						-7.5
ק־252 תשואה 4.70%							
617.6	ש3702						+18.5
ק־253 תשואה 4.89%							
538.9	ש3703						+15.9
461.2	ש3704						+13.8
ק־261 תשואה 5.04%							
239.6	ש3751						+.1
ק־262 תשואה 4.98%							
96.8	ש3752						-4.6
92.6	ש3753						-4.4
ק־271 תשואה 5.02%							
89.2	ש3901						
84.9	ש3902						+.1
84.2	ש3903						+.1
82.7	ש3904						
4% מלווה פיתוח (80% הצמדה)							
3108	ש3103						

פק"מ נייר השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה

ריבית נק"מ ל־7 ימים אריבית במרווח קבוע מה פריים הגבוה מבין השניים

בנק לאומי

עולם המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אגוד ש	12600	6.0	-50	-.4			-2.0
הפועלים 0.1	640 תב	1484	-44	-6.4			-2272
הפועלים א 0.5	271 ip		-14	-4.9			-4024
בנק סקנדינ אופ'ב	381	784	-14	-3.5			-718
כללי לא בהסדר	28100	3.0	-600	-2.1			-5.0
בנק צמ' אמרק 1.		— הפסקת מסחר —					
בנק צמ' אמרק 5.		— הפסקת מסחר —					
בנק צמ' אם אופ1		— הפסקת מסחר —					
דגות א 1.0		— הפסקת מסחר —					
דגות 5.0		— הפסקת מסחר —					
דגות שה ב		— הפסקת מסחר —					
הבינלאומי 5.0	2560	2605	+20	+.8			+1831
פ.ב.ל. 0.5	2455	1432	+15	+.6			+1171

כלולים בהסדר הצמדה

אדיבי רג 100.0	73737	108					+96.0
אדיבי ב 100.0	75300		-400	-.5			-2.0
אדיבי כב 2.0%	462000		-1000	-.2			-1.0
אגוד 0.1	55300	126	-100	-.2			-52.0
דיסקונט ב	95000	19.0					+19.0
דיסקונט א	93800	873					-877
דיסקונט שה ב	11200	10.0	-50	-.4			-10.0
המזרחי ש	30600	349	-120	-.4			-573
המזרחי ב	30400						
המזרחי שה 9	14000	4.0	-50	-.4			-4.0
הפועלים מבט	122000	1.8	-5000	-3.9			-2.2
הפועלים ש	50000	619					-330
הפועלים ב	50350	741					+36.0
כללי א 1.0	127600	5.0	-600	-.5			-5.0
כללי אופ 9	129000	8.0	-1000	-.8			-8.0
כללי שה 5	97170	10.0	-1000	-1.0			-10.0
כללי שה 7	6110	2.0	-90	-1.5			-11.0
כלל 100.0	31810	1281	-340	-1.1			-1752
כלל שה 9	44060	6.0	-340	-.8			-6.0
כלל שה 11	12150	73.0	+50	+.4			+329
מיזמן המזר 1.0	44000	2.0	+1000	+2.3			+2.0
מיזמן המזר 5.0	22400						

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	4950 תב	103	+450	+10.0			+224
לאומי משכנתאי ש	3125	180	+80	+2.6			+235
לאומי משכנתאי מ	3125	93.0	+60	+2.6			+90.0
מרכז ש	2725	6.0					-5.0
מרכז שה 1	2679	25.0	-10	-.4			-25.0
בנין ב' 5.0	2900	15.0	-95	-3.2			-16.6
פת משכ ש	810	454	-15	-1.8			-554
מסחר ב ש	1700	193	+50	+3.0			+187
עצבאות 0.1	2750	40.0					-20.0
משפחה מבוכ ש	11650		+150				+1.0
משפחה רג ב	10380	23.0	-80	-.8			-28.0
משפחה שה 1	6940	20.0					-20.0
משפחה שה 2	3470						+4.0
יצמוד 1.0	605	153	+5	+.8			+60.0
יצמוד 5.0	310	351	-5	-1.6			-14.0
מידב 1.0	1504	257	-51	-3.3			-346

מוסדות מימון

שלמון א ש	261	1683					+1362
חקלאות מבוכ א	24990						-2.5
חקלאות מבוכ ג.	— לא נסחר —						
לאומי תעשיה א ש	3110	73.0	+50	+1.6			+127
פועה תעשיה מבב	— לא נסחר —						
פת תעש בב ג	— לא נסחר —						
פת תעש בב גג	— לא נסחר —						
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —						
פת תעש בב ד	— לא נסחר —						
פת תעש בב דד	— לא נסחר —						
מרכז קבלנים 5.0	426	560	-3	-.7			-812
תיירות בב	— לא נסחר —						
כלל ליסינג 0.1%	4540	10.0	+140	+3.2			+10.0
כלל ליסינג 0.5%	1780	12.0					+142
כלל ליסינג אג"ח	10334	22.0					+10.0

ביטוח

שחל טריה 0.1	— הפסקת מסחר —						
שחל טריהמשק ב	— הפסקת מסחר —						
שחל טריהמ שה 1	— הפסקת מסחר —						
אדרת 0.1	2945	126	+40	+1.4			+325
אדרת א 0.5	2055	560	+20	+1.0			+358
בטוח משנה 0.1	1300	600	+50	+4.0			+257
בטוח משנה 0.5	502	605	+8	+1.6			+1189
הדר 1.0	900	536	-20	-2.2			-554
הדר 5.0	450	492	-20	-4.3			-399
הכנה ש	2215	3828	+90	+4.2			+8080
הפניקס 0.1	1095	125	+35	+3.3			+65.0
הפניקס 0.5	685	130					-134
המשמר-ראשל 1.0	4900	56.0	-250	-4.9			-56.0
המשמר-ראשל 5.0	1800	30.0	+50	+2.9			+30.0
יהודה 0.1	— הפסקת מסחר —						
יהודה 0.5	— הפסקת מסחר —						
מגדור 1.0	5283	3.0					+24.0
מגדור 5.0	1960	30.0	+90	+4.8			+45.0
סגי ג 1.0	2340	50.0	+110	+4.9			+213
סקורסיום 0.1	4660	94.0	+120	+2.6			+119
צור ש	1110	67.0	-10	-.9			-32.0
ציון והחזקות 1.0	7500 תב		+390	+5.5			+15.0
ציון והחזקות 5.0	1819	96.0	-70	-3.7			-130

מסחר ושרותים

מסחר

איגוד אוטו 1.0	3100						
איגוד אוטו 5.0	853						-38.0

שערי קבוצות ואמנות

שם הקבוצה	פתיחה: היחידה	פתיחה: הפדיון	שם הקבוצה	מתיחה: היחידה	מתיחה: הפדיון
אב	3292.91	3341.23	לפיד	7450.42	7304.72
אוביקה	21667.05	21883.07	לקט	1342.48	1314.96
אביב	23610.63	23846.16	לשם	709.

בנק צפון אמריקה ימכר כ„עסק חי"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בנק ישראל מנסה למכור את „צפון אמריקה". מתנהלים מגעים עם גורמים מקומיים המוזמנים לגבי מכירת הבנק שבו בוצעה מעילה בהיקף של עשרות מיליוני דולר.

בבירורים שהתנהלו בבנק ישראל החלט למכור את הבנק כ„עסק חי". ולא לחסל את פעילותו. על פי עקרון זה הנהגה המנהל המורשה של הבנק, כאשר הוא מנסה להמשיך את הפעילות במתכונת רגילה, תוך כדי גביית חובות מלווים בארץ ובחו"ל.

רכישת בנק צפון אמריקה כרוכה בהוצאת מיליוני דולר בהון חוזר לבנק. הדבר יחייב השקעה לא קטנה מצד הקונים בשל הסיבוך הקשה שאליו נקלע הבנק. רוב בעלי המניות של הבנק סירבו להזדרם הון נוסף לבנק והבהירו כי אין להם ענין בהחזקת הבנק בעתיד. נוכח האירועים שפקדו אותו ובמרכזם פרשת המעילה הגדולה של המנהל.

מלון „פלז'ה" עבר לידיים ניהוליות חדשות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

מלון „פלזה" הירושלמי, עבר אתמול לידיים ניהוליות חדשות. בעלי המלון, שיימו את חוזה הניהול הישן בן עשר השנים עם החברה הקנדית „קנדיאן פסיפיק" וחתמו על חוזה חדש ל־10 שנים עם רשת „שרתון". שמו החדש של המלון הוא „שרתון פלזה".

סקס החתימה על החוזה החדש התקיים אתמול בירושלים בין יו"ר הדירקטוריון של „מלונות יהודה", מנחם עצמון לבין ג'ד מלון, נשיא חברת „שרתון" העולמית, באירופה, אפריקה, המזרח התיכון ודרום אסיה.

חברת „מלונות יהודה" הנה הבעלים של המלון ונמצאת בבעלות, „החברה לישראל" ומשקיעים אמריקאים. ברנרד כהן, מנהל מלון „פלזה" בשלוש השנים האחרונות, ימשיך לנהל את המלון והוא מצטרף לצוות הניהול של החברה.

חברת „שרתון" נתקה את קשריה עם מלון „שרתון" בירושלים, לפני שחתמה על חוזה הניהול עם בעלי „פלזה". נשיא החברה, ג'ד מרין, אמר אתמול לאחר סקס החתימה, כי החברה לא היתה מרוצה מהעובדה כי במלון הקודם שניהלה בירושלים, לא הושלמה מלאכת הבניה ולא סופקו כל השירותים שהובטחו.

בתשובה לשאלה אמר מרין כי רשת „שרתון" אינה מזכירה בפרסומיה במדינות הערביות והמוסלמיות את שמה של ישראל וכך היא נוהגת כמו חברות התעופה וכל נותני השירותים הגדולים.

ראשי חברת „מלונות יהודה" נמנעו אתמול מלפרט את פרטי החוזה החדש עם „שרתון", אך נמסר כי החוזה מבטיח רווח סינימלי ל„מלונות יהודה", כתנאי לחלקה ברווחים של „שרתון".

הקבלנים מתכוונים להקים מכון תקנים משלהם

מאת משה גבע

ראשי המוסד המאחוד לענף הבניה קיבלו „אור ירוק" מהנהלת משרד השיכון והבינו לה־קים מוסד תקינה משלהם בשי־תוף עם מרכז הקבלנים.

נציגי הקבלנים פנו לשר השיכון הבינוני ולשר התעשיה והמסחר בבקשה לברוק את האי־פשרות של קבלת רשיון להקמת מכון תקנים, אשר ישרת את צר־כיהם. הקבלנים טוענים שבמצב הנוכחי הם נתונים לחסדיו של קרטל, בו חברים מכון התקנים הישראלי והמוסד לתקינה של הסכניון – המתאמים ביניהם מחידים ותבאי אשראי.

עד לפני מספר חודשים, המו־סד היחיד שהיה מוסמך, על פי החוק, לקבוע תקנים היה מכון התקנים הישראלי בתל־אביב. לצדו פעל המוסד לתקינה של הסכניון מחיפה, שנהג לקבל מדי שנה היתר מעלה ממשרד התע־שיה והמסחר.

לפני כחודשיים סרב שר התעשיה והמסחר לאשר לסכניון את חידוש ההיתר. בהנמקה פנה הסכניון לבית המשפט הגבוה לצדק, בטענה שהשונה בין הסכ־ניון לבין מכון התקנים ושאומצה עליידי בית המשפט, החלט שר סכניון יעסוק באישור התקנים בצפון הארץ ומכון התקנים יפ־קח על התקינה בדרומה.

לאחרונה התלוננה חברת הב־ניה „יהל גר" על שמכון התק־נים הרע את תגאי האשראי לחברה. ממכון התקנים נמסר בתגובה, שהמכון מתאים את דרישותיו למצב הקשה במשק ומבקש מהחברות השונות להמ־ציא בסחונות או לשלם עבור הסריקה מראש. כן מבחיש מכון התקנים כאילו מחידי התקינה מתואמים עם הסכניון. במכון מציינים שלפני ההסכם עם הסכ־ניון, סבל הפיקוח על תקני הב־נייה מן התחרות הפרוצה בין שני המוסדות ונשל כך נפגעה השמירה על התקנים.

הפסדי משק החלב קטנו
רק הודות לשחיקה בשכר העובדים

מאת דויד מושיוב

מסיבומים לא סופיים שנעשו במחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי עולה כי משק החלב הקטין משמעותית את היקף הפסדיו בתשמ"ה לעומת העונה החקלאית שקדמה לה, עקב השחיקה בשכר העובדים.

בסיבה מרכזית לרחוויות הגרועה בתשמ"ד יש לראות את אי־ההתאמה של מחירי החלב לקצב האינפלציה, בעיקר במחצית הראשונה של אותה שנה, בה הוכפלו שיעורי האינפלציה החודשיים מבלי שהיה לכך בסוי־מיידי בעדכון שיטת התחשבנות. סיבה נוספת נעוצה בייצור החלב החריג מעבר למכסות שנקבעו במסמך רב של משקים.

בשנת תשמ"ה בלטו שתי התפתחויות: הזלה ראלית במחירי המזון הבינלאומיים וכן הקטנה משמעותית בהוצאות העבודה, במקביל לשחיקת השכר הנגרמת במשק בדבקון האחרון של השנה.

שנת תשמ"ה הנה הראשונה מאז שנת תש"מ (שהיתה תקופת כהונתו של יגאל הורוביץ כשר אחרי) שבה ירד היקף ייצור הפסדיו מיליון ליטר (1.2 אחוז) לעומת השנה הקודמת. בתשמ"ה הסתכם ייצור החלב ב־764.2 מיליון ליטר לעומת 773.4 מיליון ליטר חלב בהיקף הייצור בשנה הקודמת.

הקטנת הכמות ב־9 מיליון ליטר נתקבלה על ידי הפחתה של 16 מיליון ליטר בקיבוצים כנגד תוספת ייצור של 7 מיליון ליטר במושבים. חלקם של הקיבוצים בכלל הייצור היה 53.6 אחוז והם יצרו 410.2 מיליון ליטר חלב. המושבים יצרו 340.6 מיליון ליטר חלב.

במושבי העובדים מתרכזים 80 אחוז מייצור החלב בידי 50 יצובים הבייצרים 5 מיליון ליטר חלב בממוצע לישוב. יתרת 20 האחוז, כ־63 מיליון ליטר חלב, יוצרו בתשמ"ה בכ־80 מושבים שמספרם קטן מדי שנה.

בקיבוצים חלו בשנת תשמ"ה שני תהליכים: נעלמו רפתות המייצרות פחות מ־1.5 מיליון ליטר חלב בשנה וקטן בשליש – מ־66 ל־44, מספר הרפתות המייצרות יותר מ־2.5 מיליון ליטר חלב בשנה. כלומר הקטנת הייצור בקיבוצים התרכזה בעיקר ברפתות הגדולות, תוך התאמת יתר למכסות המאושרות של ייצור החלב.

נתוני המחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי שבעים, כי תגובת החלב הממוצעת לפרה בתשמ"ה היתה 7,800 ליטר בשנה לעומת 7,650 ליטר חלב לפרה בשנת תשמ"ד. ההכנסות לפרה המתכמכ בסך הכל ב־2,887 דולר כאשר 2,524 דולר באו ממכירת החלב ו־363 דולר מקדם ממכירת בשר.

הוצאות הייצור מסתכמות בשנת תשמ"ה ב־2916 דולר בממוצע לכל פרה, כלומר הפסד של 9 דולר לפרה. חלוקת ההוצאות היא כדלקמן: מזון וסעיפים אחרים 2171 דולר; הוצאות עבודה 350 דולר בהשוואה ל־412 דולר שנה קודם לכן בשל שחיקת השכר בתשמ"ה כתוצאה מהמדיניות הכלכלית החדשה. החזר הון והוצאות מינהלה – 395 דולר. בשנת תשמ"ה הגיע ההפסד בממוצע לכל פרה לכדי 136 דולר.

החלב ומוצריו היו בתשמ"ה מסובסדים בהיקף הבא: עד 30 ביוני 1985 היה ממוצע הסובסידיה 58 אגורות ממחיר החלב. מחודש יוני ירדה הסובסידיה לכדי 33 אגורות ממחיר החלב. הסובסידיה הממשלתית לחלב ומוצריו בשנת תשמ"ה הסתכמה ב־219 מיליון דולר, מזה עד 30 ביוני 1985 היה היקף הסובסידיה 151 מיליון דולר ומ־1 ביולי – 78 מיליון דולר.

מקבצי הון / ש. רוזנבלום

שאול נחמיה איך?

איפה הם הימים הישים של מיקי ויזנתן והברושה? הלכו ולא שבו עוד. לקחנו מאפיה קטנה בחיפה והנפקנו לבורסה, בתקום מאפיה שזה משגר ושם לא כל־כך רפרנסטיבי קראנו להנפקה „פריזן" חברה להשקעות ומסחר בע"מ. נשמע מפתה.

אחר כך לקחנו איזה חברונת קטנה לרכיבי אלקטרוניקה בשם – „רפל" והנפקנו גם אותה. אחרי זה מצאנו משהו לא מוגדר ששמו – אמריקה ישראל להשקעות בע"מ או בקיצור „אמישר". גם את זה קנינו והנפקנו, שיהיה באינונטר. אחר כך באו „קיסריה" „ולומיר" הנפקנו אותם לציבור העלו שוויפש להיות, שותף עיסנו בכל מחיר. אתא ושתה עמדו בתור וגם בתן ניישנו הון. אותו פסנט אותו עיקרון זה עבר יפה.

לקינוח מצאנו בנק דומם קטן ובלתי מזיק עם שם מסעיר דמיון – „פטנות". הנפקנו אותו מייד והא גם שימש אותנו כמתם להנפקות של אחרים.

כשהשתעממנו הנפקנו בנק עוד יותר קטן ואפילו מחוד – „עסות". שם סטנגי. אחרי „עסות" לקחנו את „אינטרגמא" וגם כאן ניישנו הון ומכרנו עניד ורחד. בדרך פגשנו את נחשתן אז צדפנו אותה לרשימה.

בין כל המעשיות הללו הנפקנו זכויות, חילקנו הטבות, עשינו יופי של ביזנס בישראל. את הבנק הבינלאומי קנה עבורנו איש קש. נמאס לנו מביני צריק שנשאר צריק. מכרנו ברזוח קל של עשרה מיליון דולר נקיים למושבים ורגנו. לנו הספיק בנק הפטנות כמבשיר פינגסי. משך שנים היה לנו חלום אחר קטנטן – החברה לישראל. אדמונד לבית רוטשילד ואנחנו הנוזכחנו אפילו התרגזנו, בסוף אדמונד מכר ופרש ואנחנו הבעלים.

יונתן ומיקי הוריעו לי בשמחה ובשמחה שזכיתי לשיא – יו"ר החברה לישראל. בקופה יש כסף אבל ברות למבכיר לא חסר. סוב, לא בריוק עשינו חשבון, לבנק מרחיי שילמנו יקר וגם לפועלים. היה עימם מיקוח אבל בסוף המסדרים מכרו, ניצלו בנם מצ"ם.

הכסף שגיישנו החל מפריון עבור כל היתר זרם לקופות, מה שעשינו איתו זה עניינו בלבד. ומיבור קיבל את חלקו ואם לא סוב לו אז יש לו בעיה. רק בעיה שלו, אנחנו בלי בעיות. כשקנינו את החברה לישראל ראינו ובדקנו דו"חות ומאזנים אנחנו לא פריאיים. זה שיש בעיות בצים, חשבנו שנתגבר ואם לא אז בשביל מה קיימת הממשלה? נכון שבכל מדינה אחרת בעולם היו אומרים לנו – בעיה שלכם תפתרו אותה לבד. בישראל המצב שונה ישנו פסנט מקורי בלעדי – המדינה תמצא פתרון. אחרת – נגנוב את צ"מ, נפטר אלפי עובדים ונבטל את הצי הלאומי, המוביל הלאומי, מדינה בלי אוניות משולה לצבא בלי תותחים ותגיד מה מה בנוגע לאלפי המובטלים? קודם מחר סוב, בדרך כלל משתדל לא לחתבלם, עיסוק העיקרי – גודות חוסים לכבישים חדשים וחבוכת קורי תעופה, הוא לא מעוניין בקטסטרופה הקדוישה – צ"מ.

ספיר חוקק עבורנו פטור ממיסים על הכנסתנו, אני אחר לא אמר לנו שישבה אפשרות להפסיד, אפילו לא חשבנו על כך בריסון הפרע ביחוד.

עכשיו הלבנטינים האלה שצריכים לנשק את כפות רגלינו, הספשים הללו שצריכים פעמים ביום לעשות „רשתחוו" על עצם הטובה שבכלל הסכמנו לבוא לכאן אומרים לנו שנשים כסף לעזור לצ"מ. משיבנגרים אלם צחוק.

נכון שהשתמשנו בכוראנים מיזמן שקיים רק כאן, נכון שקנינו יוקי והקמנו מפעלים העל בסיס בחיהאדם והידע, אפילו בנשק סחרנו עכודים. הרחבנו יפה ובכבוד, נלך לפרס למרעי ולקודפו נקים לובי לעזרת צ"מ. המדינה תקציב כמה מאות מיליוני דולר בפריסה לאיזה שכע שנים קצרצרות בריבית אפסית.

אחרי שהמדינה תקציב גם אנחנו נשים בקופה איזה עשרים מיליון לשנה־שנתיים, בריבית מקובלת, בשום פנים ואופן לא אפסית. עבורנו זה גם מקלט מס ועוד מרוויח מכך. בכלל הלבנטינים האלה צריכים להגיד לנו אלפי תודות על כך שאנו נהול את צ"מ לאחר שהם יזרימו כסף טוב וחל.

בדיבורי העולם הגדול כולם חושקים בי כשותף, נכון. ששם אני שותף גם בהפסדים, כאן לא ושיקפצו לי כל צדיקי הדור והמצפון למיניהם. אני עדיין סתול המזרח. מי שוושב שאני לא ג'נטלמן לא מבין בביזנס מאומה. מי שמצפה שאחלץ לעזרת צ"מ בעצמי ולבד הוא לא ג'נטלמן. בכלל המשבג'נטלמן הוא ביטוד עניין של מיקום גיאוגרפי, כסף, פריזים ורצוני הטוב.

תרץ מזה אייך שאול נחמיה איינטברג, בוא אלינו אפילו שאנחנו קצת בשפל כלכלי, לא הייתי שוכים אליך בעבר בשחיה לנו כסף? לא קינינו מחמניות ומחמיות שלך. שוני אלינו ציפוד נחמדת מצרצות הקוד...

ארלדן – ניהול נכון, חשיבה מקורית.

באווירת הנכאים הכלכלית השוררת באחרונה בארצנו והמעבירה את רוחנו, רציגו לספר לכם על אודות חברת השקעות נכסים ובנייה בשם ארלדן בע"מ.

בניגוד למתרחש בענף המקרקעין המצוי כידוע במשבר, פורחות לה ארלדן כתפיפה כמעט ייחודית המבטאת חשיבה ועקרונות נכונים ומעשיים.

עיון בדו"ח הכספי שפירסמה החברה לתאריך 30.9.85 מלמדנו על רווח בסיד גדל של $400,000. עיון מעמיק יותר בסקירת המנהלים המצורפת לדו"ח מלמדנו כדלקמן – א. מהחוקה ג"ע של החברה קיים רווח נוסף של $300,000 ב. שווי השוק של החברה עומד היום ע"ם 7 מיליון דולר לערך, שוויה האמיתי כפול ויותר. החישוב לגבי שוויה האמיתי של ארלדן מתבסס על שווי נכסיה ועל יתרות המזומן המצויות בקופתה והשוות 4.5 מיליון דולר לערך.

לפני שנה שנתיים כאשר כל עם ישראל נהר בהמניה לפת"מ ואג"ח פנתה ארלדן לבורסה לנ"ע ורכשה 11% מניות חברת המקרקעין גבים השייכת לקונצרן דיסקונט. מנהלי ארלדן חישבו ומצאו שרכישת מניות גבים במחירי הבורסה דאז משמעותה – רכישת מ"ר בניה להשכרה במיקום מרכזי וטוב בארץ בשליש לערך משווי, מציאה אמיתית. מנהלי ארלדן הפגינו בביצוע הרכישה בגבים מקורייות ויכולת קבלת החלטה במשק מהסס. יפה. ארלדן הוריעה בעבר שהשקעותיה יפחות בצורה נדולה מהר והשקעתית מאידך, גם זאת אך ודק בהשקעות יציבות עם בסיס כלכלי מוצק ובר מיטוב.

החבורה הירושלמית המכובדת לא נהנה לחוזב במסיבות פאר, לא שילמה שכר מופרז כאילן שישראל הינה הארצ האמריקאי, לא שמענו על אדוותיה מילת ביקורת לאורך קיומה. בעלי העניין בה ביודעים את שוויה רוכשים את מניותיה מעת לעת ומרוחזים על כך כתוב. האמינו לי שהם יודעים היטב עד כמה חכם וכדאי לקנות דולר אחר בארבעים מגם...

עם כל הצרות מסביב וכל הניהול הקלוקל שמתגלה בחברות ציבוריות בתכיפות מפחידה מן הראוי להגיד מילה טובה למנהלי ארלדן המהודים דוגמא ייחודית למושב – איך לספל נכון בכספי ציבור ולהצליח. כל הכבוד.

ממצאי מחקר

ניתן לגדל 15,000 ראשי בקר לבשר בחורש טבעי

מאת דויד מושיוב

מימצאי ביניים של מחקר, שנמשך שלוש שנים, הנעשה על ידי צוות מחקר בראשות ד"ר מ. גוטמן מהמחלקה למדעה במינהל המחקר החקלאי – מראה, כי בחורש הטבעי בארץ ניתן לגדל 10,000 עד 15,000 ראשי בקר לבשר ובדרך זו לספק פרנסה לעשרות משפחות באיזור ההר. בנוסף על כך אפשר יהיה להפיק מהשטחים הללו עצים להסקה ולשמנים.

בישראל ישנם כ־400,000 דונם של חורש טבעי, אשר אינם ממשמשים כיום לשום משרה חקלאית. רוב הנעשה מצוי בגליל ולמרגלות הר יהודה.

צוות מחקר של המינהל למחקר חקלאי – אנשי מרעה ובקר – בשיתוף המחלקה לבוטניקה של האוניברסיטה העברית בירושלים ובסידע הנגיי לשימור קרקע במשרד החקלאות, עוסק במחקר שנועד לבחון את האפשרות לגדל בקר לבשר.

הנסוי נערך בגליל המערבי בחורש של 1160 דונם, שלאחר דילול חלקי, נסגר ונגדר לחלקות משנה. לשטח זה הוכנס עדר של 60 פרות. בתום תקופה של שלוש שנים הוברר, כי הבקר מסוגל לנצל את הענפים הצעירים בחורש. הבקר הוכיח יעילותו בפתיחת החורש ומבוך המפיכתו לפארק המתאים גם לטיול ולקייט. עבורת הדילול מספקת תעסוקה הוגנת מתאים לבעירה ולתעשיית הפחמים. בין הצעים מתפתח צומח עשבוני, המהווה מקור הזנה חשוב לבקר, זבל הפרות הרועות בשטח מעודד את גדילת הצומח העשבוני.

הנסיון מוכיח, כי דרושים יותר מ־25 דונם לפרה, כדי לשכור על חורש פתוח. אולם דרוש מוקן משלים לקיים עדר צדני המורכב מתאמיץ העשוי מזבל עופות וקליטת פרי הדר. בהמשך המחקר ייבדק אם ניתן להשיג פוריות נאותה לקיום עדר רחוק.

העתונות – עדיין צינור פרסום מוביל

מאת משה גבע

בשנת 1985 נשמר חלקה של העתונות היומית בצבור הפרסומת מספר אחד של ישראל. עם זאת חלקה ירד במקצת והגיע ל־45 אחוז מתוך כל הוצאות הפרסום לעומת 46 אחוז בשנת 1984.

בני באוך

יו"ר איגוד המפרסמים, בני באוך, מסר כי הסכום שהושקע ב־1985 בפרסום בעתונות היומית הסתכם ב־93.1 מיליון דולר, בהשוואה ל־98.6 מיליון כשנה שקדמה לה – ירידה של כ־5 אחוזים. מנתוני איגוד המפרסמים עולה שגם בשנת 1985 המשיכה מגמת הירידה בהיקף הפרסום בארץ, שהחלה בשנה שקדמה לה. זאת לאחר מגמה רצופה של עליה בהוצאות הפרסום בארבע השנים הקודמות.

הסכום הכולל של הוצאות הפרסום בארץ הסתכם ב־1985 בכ־206 מיליון דולר, לעומת 214 מיליון דולר ב־1984 וירידה של 4 אחוזים) ו־267 מיליון דולר ב־1983.

עם זאת הסתמנה בשלושת החודשים האחרונים של 1985 התאוששות בהיקף הפרסום במרבית אמצעי התקשורת. השינוי הבולט ביותר חל בהוצאות הפרסום לתכניות חסות ותשדירי שרות בטלויזיה הכללית ובטלויזיה החינוכית, אשר גדלו אשתקד פי שלושה ומעלה בהשוואה לשנת 1984 והסתכמו בכ־3 מיליון דולר. גם כתבי עת ומדריכים הצליחו להעלות את חלקם בעוגת הפרסום ב־25 אחוז – דבר המצביע על תחזה לכיוון של תחום הפרסום המופנה לפלחים מוגדרים באוכלוסיה.

לעומת זאת הסתמנה ב־1985 ירידה. של כ־23 אחוז בהוצאות לפרסום בשבועונים ירחונים לעומת 1984 וירידה של כ־18 אחוז בהוצאות לפרסום בעתונים מקומיים ובמוספים המקומיים של עתוני הערב.

ב־1985 פרסמו בעתונות היומית מעט יותר מ־3 מיליון אינטש מודעות שהם כ־200 אלף פחות בהשוואה ל־1984 וכ־800 אלף פחות מאשר ב־1983. מכל 100 אינטש מודעות שפורסמו ב־1985 בעתונים היומיים פורסמו ב„ידיעות אחרונות" 28 אינטש, ב„מעריב" – 25 ב„הארץ" – 12 ב„דבר" – 10 ב„חדשות" – 10, ב„ג'רוזלם פוסט" – 5 ובעתונים אחרים – 10.

ההוצאות לפרסום ירדו אשתקד ב־5%

שנת 1985, וליתר דיוק מחציתה השניה, אופיינה כמו כלל המשק, בריבוות יחסית בתחום מחירי הפרסום. מחירים אלה עלו בכ־140%, כאשר שיעור האינפלציה באותה שנה הסתכם ב־185.7% ושער הדולר עלה ב־134.7%.

להלן התפלגות ההוצאות לפרסומת בכלי התקשורת השונים בשנתיים האחרונות:

ע נ ה	1984 מליוני דולר	1984 אחוז מהסה"כ	1985 מליוני דולר	1985 אחוז מהסה"כ
סכום הפרסום	98.6	46	93.1	45.1
עתונים יומיים	21.4	10.0	17.6	8.5
עתונים מקומיים	17.0	8.0	20.8	10.0
כתבי עת ומדריכים	17.6	8.2	16.8	8.1
פרסום חוצות	12.9	6.0	9.9	4.8
שבועונים וירחונים	12.6	5.8	15.3	7.9
ר ד י ו	10.6	4.9	8.1	3.9
תערוכות נקודם מכירות	9.6	4.5	7.7	3.7
דגום ודיגום ישיר	2.9	1.4	3	1.4
קולנוע	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מוכניות מסות	2.1	1.0	6.8	[illegible]
ומסלולי שלוחות בפלסטיות	8.9	4.2	7.1	3.4
הוצאות ייצור ואדמיניסטרציה	214.2	100	206.2	100
סה"כ				

שינוי באופנת קידום האופנה: „ימי קניינים" ייערכו בחורף

מאת ורדה צימרמן

שינוי בתפיסת קידום ייצוא האופנה הישראלית: לא עוד שני „שבועות אופנה" שנתיים אלא שבוע אופנה אחד שייערך בקיץ, ו„ימי קני־יינים" שייערכו בחורף. על כך הודו־עו אתמול במסיבת עתונאים אנשי מכון הייצוא ומשרד המסחר והתע־שיה.

משה גולום, יו"ר הנהלת מרכז האופנה הטקסטיל במכון הייצוא, שמסר על כך ציין כי „ימי הקניי־ינים" יהיו ימי עבודה לכל דבר ולא יתלוו אליהם אירועים חברתיים (להוציא תצוגת עבודה מצומצמת). הם מיועדים בעיקר לקניינים מוכ־רים ופעילים מארצות אירופה כשהר־מטרה היא פגישות עבודה אינטנסי־ביות בינם לבין היצרנים הישראלים. הנסיון הראשון ייערך בפברואר. 100 קניינים כבר הודיעו על בואם ובפו־הם יוצגו, בבשך שלושה „ימים, קר־לקציות הזוהרת הבא של 41 יצרנים ישראלים, חדשים וותיקים. ארגון אירוע זה, ציין משה גולום, הוא גם זול בכשני שליש מ„שבוע האופנה" הסתדרתי.

פעילות מיוחדת תוקדש השנה גם לקידום הייצוא לארה"ב, בעקבות התימה על הסכם המסר הוופשי. בחודש שבו ייערכו „ימי הקניינים" בתל־אביב, ייערך אירוע סולו אופ־תי ישראלי בניו־יורק. ישתתפו בו 36 יצואנים, ביניהם – זו הפעם הרא־שונה לאחר הפסקה ממושכת – גם יצרני בגדי ילדים. בספטמבר '86 ובפברואר '87 מתוכננים אירועי אופנה ישראלית נוספים בניו־יורק. הנשתתפות המסורתית בייריד האירופאים תימשך ובנוסף ייערך באוגוסט אירוע אופנתי מיוחד בלוס־דון.

משרד המסחר והתעשיה – ממרו יוחנן לוי, מנהל חטיבת הטקסטיל והתעשיות הקלות וסביניתו, חנה ויס – אופטימי ביחס לייצוא האופנה הישראלית והטקסטיל בכלל. לדע־תם תהיה זו שנת תפנית, גם בשל המשך ההתאוששות בבלבלה העולי־מית, וגם בשל התחזקות הסכבעות האירופאים לעומת הדולאר, הסכם המסר עם ארה"ב ובעיני הרסון שב־נקטו בשוק המקומי. ההתאוששות בענף הלבה כבר בשנת 1985, עם גידול כולל של שני אחוזים, והשנה צופה המשרד עליה של 17 אחוזים.

הלוח הכללי

אילות ובתים

● ב„לוח־אור" כרמי לכמור מו־תנות באמצעות: מחא ? חיפוי 03-282200 ובתפר !

● ב„לוח־אור" בהוי לכמור מדיות בטלפון !! כרום ? — הימי 03-282-799 (מרכז !)

● מדיות בטלפון !!! בריחה, ראשונים וחיצונים ! 03-228550, 03-228896, 03-221117 עד 21.00 רצוף (מרכזים „אירופאי").

● טלפון מיוחד לכמירת מדי־עות לעיתון 03-885-885 הב קודי (מרכזים „אזור").

דירות למכירה

● מדרגה לעיטון ! ? 03-621888 03-625813, 03-625813, הרשלים בם ב־כרמיר אשרא.

● ב„לוח־אור" לכמירת מדי־עות לעיתון 03-885-885 הב קודי (מרכזים „אזור").

הצעות עבודה

● לבית־מלאכה לכלי עבודה ז' זה בסברה כלאת 03-375626 03-

● הנערות לסכיבות חיבור ל־5 ימי עבודה, תנאים טובים — 03-824712

● דרושים ע. — מעבר בקיות תיא הבטיבה לאחריא הנרב. ב — מעקה לעבודות בקיות, 03-721256

● בעלי רכב דרושים מרשי (מנהרים) לעבודה קבועה — לתרשיה 67/8 תל־אביב.

● „דר" מרוחים רפואיים — דרושות אחיות מחוכות לעבו־דה מידית — 03-256686.

● הלומים ! דרוש מיסולים לגלם וקצות לסעיה, תנאים מצוים — 03-7515021.

● כתבנים כמבר תבלילים „לוחי" + נסיון בשבוחה, לי עבודה כיפיה, קצות בשיבה, בסר בגבה — 03-345127.

● כלכרים/ות כמבוגרים/ות סוג א' לאולכר לסחות בבתי־ים. 594435/6 לפנות ליעקב.

● דרושים כרסים מוגרי בגד + 10 שנות נסיון (מובטחים) מלאי + מ.מ.ר.) לעבודה מדיות בחבל־הרון. 03-245127

● דרושים מוקדי כיפולים ד־תיקות. ומכות „הלוכ־ריר" לבבות 34 תל־אביב ליבבר.

● יקרה דובבנות בחודבה קרון דובסטי בבירים „הולידר" 03-227910.

● מומחים בשפות הים ב־תאים מוגים בתא. 391256, 299951.

● דרושות כמכיסיות לעדת מבר לבית הלקוח בתא — 289450.

פירסום

● לבעלי ריזה, יבראבים ו־דיבים, בקבל מודעיהם מלמו־ניה. מלומנים: 03-280666, 03-280943, 03-296662.

יהלומים

● דרושים מוקדי בולגדיך לכמיה, לעבודה „הלוכ־ריר" ב־רחוב לבבה 34 תיא — ל־יחוקאל.

תכונית

● יעקב ביילין — „בכוונות הכתפה", אם בכוונתך יד ראי־שונה, בבע בקורי קילי־כ־ראד מביר — אצלנו תקבל כחיר מקסימלי ! 03-330142, 03-333054.

● בעלי רכב דרושים מרשי (מנהרים) לעבודה קבועה — לתרשיה 67/8 תל־אביב.

● „דר" מרוחים רפואיים — דרושות אחיות מחוכות לעבו־דה מידית — 03-256686.

● הלומים ! דרוש מיסולים לגלם וקצות לסעיה, תנאים מצוים — 03-7515021.

● כתבנים כמבר תבלילים „לוחי" + נסיון בשבוחה, לי עבודה כיפיה, קצות בשיבה, בסר בגבה — 03-345127.

● סוכארו 1600 מסיסון 1978 עות לעיטון 03-865-885 רבי קודי (מרכזים „אזור").

● כבוניות ר"ג כיבים מוריים בסרו מיבאר, מיאוסמות סלבים, חלת. אריקה, רבי. 03-733306.

● סוכארו 1300, ר"ג.אל. 1982, יד ראשונה, מסב + היטל, מבורה !!! 03-492673.

● סיסרון ר"ג. אם מסיסון 1977 מצב כבנין 3200 ש"ח — 330789.

● מורד ברגנה 1300 1978 מבורה. 4 דלתות — 863788.

● אוטומאגי 99 מרסי מעולה + מסב ורבי — 03-310127.

● אמנדי 80 1983 — 1300 35.000 ק"מ מעיבה !!! — 03-888097.

● ברגנה 1800/4 1979 צבע מקורי, נהדרת !!! 03-842518.

● סוכארו מסבוס 1979 מבצב חדש + היטל ורבי. 03-995917.

● אופל קדט 1300 אוטומטית 1982 מבורה ומסולת, יד מבבה 03-921737.

● פיאט 131, 1600 1980, ציר רגיל, מבורה — 03-824055.

● לבבה בבה 1980 1600 אוטומטית + מסב + מערבת. 03-611063.

● מלה 1976 — 1100 4 דלתות יפהפיה, מחדשה — 03-5612639.

● לבבה דלתא 1682 + מיגן מבורה מחדשה. 67,000 ק"מ — 03-907233.

● אמבוה 84 1300 יד ראשו־נה 25,000, 807182 בבבה.

השכרת רכב

● סבן מאבר כבע רכבים להבבה. תנאים נוחים. 613655.

פוליש ונקיון

● „המרפאי נקיון ופוליש + תחבה, עבודה מעולה ומהיר !!! 03-375456.

● „המבריק" מקיון ופוליש + הבבה. רשיון 2280, באחריות. 03-313599.

● כלכרים/ות כמבוגרים/ות מוגי לעיטון 03-865-885 רבי קודי (מרכזים „אזור").

● כבוניות הפת"גן כבעיים: בסרו 1983, מלבנה 1982, רבי. מבוארו רבוי. 03-733306.

● חדש. חדש בחדר־הרון מוסך „צבות" מורשה לבבה". מבוסיבאנלי מסב + היטל. 052-38328.

● סיסרון ר"ג. אם מסיסון 1977 מצב כבנין 3200 ש"ח — 330789.

● מורד ברגנה 1300 1978 מבורה. 4 דלתות — 863788.

● אוטומאגי 99 מרסי מעולה + מסב ורבי — 03-310127.

● אמנדי 80 1983 — 1300 35.000 ק"מ מעיבה !!! — 03-888097.

● ברגנה 1800/4 1979 צבע מקורי, נהדרת !!! 03-842518.

● סוכארו מסבוס 1979 מבצב חדש + היטל ורבי. 03-995917.

● אופל קדט 1300 אוטומטית 1982 מבורה ומסולת, יד מבבה 03-921737.

● פיאט 131, 1600 1980, ציר רגיל, מבורה — 03-824055.

● לבבה בבה 1980 1600 אוטומטית + מסב + מערבת. 03-611063.

● מלה 1976 — 1100 4 דלתות יפהפיה, מחדשה — 03-5612639.

● לבבה דלתא 1682 + מיגן מבורה מחדשה. 67,000 ק"מ — 03-907233.

● אמבוה 84 1300 יד ראשו־נה 25,000, 807182 בבבה.

הצעות לקנות

● מבה קובה הכל — רהיטים, דרבות, כקרים. 836316 — 591838.

● אחרון קובה ! ירבות, חי־מולים, כקרים. 835671, יבבר 863018.

● בבבה קובה הבקים, בקר־רים, רהיטים, חיסולים ותיקות 831494.

● נבים קובה רהיטים, ירי־מות, חיסולים. 832354 הבבה 875099.

ריפוי והרזיה

● כבבע ! מבבע ! מבבים בחירה אינטיבית ביי מבבים־מיבים, מבבי 7. 03-284513.

● מבבי בחירה אקבלוטיבית, מבבים בחבה מבוחה + מחיבה, 03-287940.

● מבבי כללי בקבוצי מבבה, 11.30-מ־08 03-70073.

● מבבי מבבי לבבית הלקוח/ת עיי מבבי־מבבים לבית ה־לקוח/ה ביבה בבחה ומבבידות „דוריה". 03-701317.

● בחיבה ותיא בלבבי הרות מבבי אקבלוטיבי לבית ה־לקוח/ה ביבה בבחה ומבבידות „דוריה". 03-722217.

● הבדרות אקבלוטיבית ב־מבבן ריבה. „לבבים חיבבן — 03-734755 „דוריה".

● הבדות אישית בשיבה אבדרי קבית לירידות ולבבחבן — „בוריה" 03-374776 — לבבים חיים !

חיפה

מכוניות

● הבדות בידות אקבלוטיבית ביבה בבחה ומבבידות „דוריה". 03-722217.

● הבדות אקבלוטיבית ב־מבבן ריבה. „לבבים חיבבן — 03-734755 „דוריה".

● הבדות אישית בשיבה אבדרי קבית לירידות ולבבחבן — „בוריה" 03-374776 — לבבים חיים !

● „בוריה" !! בבים וחבילה, בבים בחבבן ומבבידות „דוריה". 03-734755.

● בחיבה ותיא בלבבי הרות מבבי אקבלוטיבי לבית ה־לקוח/ה ביבה בבחה ומבבידות „דוריה". 03-722217.

● בבבה ! בבעיבה 10.00 — 14.00. „לבבי־ר אירוחיה 168. 03-221022.

● מבבי לבבים מבבבבים מבבים, איתבים 7549111 בבי — 90662 עיבה.

● „מבבת הבבי־ר מחבה כחבי עיבה. מבבת לבבים ובבים. 229954.

● בבבע ! רק 25 בית לבבה מבבי כללי הבחבה מבבבבים 03-238063.

● חבים — בבי וחיבי יבבלו אבבים לבבי כחבה. 03-825431.

● בבחבות הבבה, מבבה ר־מבבי. מבר־מבבים, בבר־יבבה 51. 03-234396.

● מבבה + מבבי בבבי־ניבבים, אחיבה אבבבלוטיבית חבבי־בבן 26. 03-288618.

● לבבבים ! מבבבבים חי־נבות בבבים לבבי דיבבים — 03-657395.

● בבבי לבבים בבבבבב בי־בבבות חיבבים 333520 בבוב חן.

● מבבבן מבבבבים בבבבן ! 7515288 בבבי בבבי

ניער צה"ל" ניסע אוטמול מדרום לשכונת תלפיות בירושלים על־ידי קק"ל בנוכחות שר הבטחון, הרמטכ"ל וקציני צה"ל בכירים. בתמונה: הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי נושא דברים. ישובים: יו"ר הקק"ל משה ריבלין ושר הבטחון יצחק רבין צילום: "סקופ 80"

סטודנטים הפגינו בירושלים ות"א במחאה על סגירת מכללת גבעתיים

מאת מיכה מיוחד, שמעתה בידי מדענים ישראלים, ישביח את החימה התרבותית תוך ניצול חימת דבר וישוחק לדתבי הטולם.

מאת מיכה מיוחד, "דבר"

לעניני חינוך

הסטודנטים במכללה להנשרת אקדמאים להוראה בגבעתיים פתחו אתמול במאבק ציבורי למנוע את החלטת משרד החינוך לסגור את המכללה משנת הלימודים הבאה ולמזגו את תלמידיה במכללות אחרות למורים באיזור תל־אביב.

הסטודנטים ומורי־הם עלו לירושלים להפגין מול הכנסת ומול משרד החינוך. נציגים הפגינו גם מול בניין הוועד הפועל והסתדרות המורים בתל־אביב. "זו החלטה פוליטית במהותה, היא לא תעיל להשיג ייעול או חסכון", התרעם אתמול מנהל המכללה ד"ר יצחק פרי.

לדבריו, את ההחלטה קיבלו עתה השר בנון המוחים עם גוש אמונים שהחליטו לא לפגוע במכללות המוחזות עם הזרם הדתי.

בהפגנות הגיעו הסטודנטים כרזות נוסח "הפוליטיקה חוגגת המכללה נקברת" ו"לא לחם, לא עבודה – אלא תורה".

אחד הסטודנטים יעקב שיינברג אמר, כי המכללה בגבעתיים היא מכללה יחודית, שהיתה פתוחה לאקדמאים שנענו לקריאת משרד החינוך לעבור להוראה להגשים זאת הלכה למעשה. לדבריו, המוסדות החילוניים אינם פתאיים לאקדמאים. אותם מוסדות, אמר יצטרכו כעת לפתוח מחלקות וכיתות חדשות, ושום הסכון לא יחשב.

הסטודנטים מתכוננים להשבתת מיום א' הקרוב את הלימודים במכללה, ומתנהלים גם מגעים להשבתת הלימודים בכל המוסדות להכשרת מורים, ואולי אפילו באוניברסיטאות.

משרד החינוך אינו מתחלטתו

משרד החינוך ימשיך, מצידו, במדיניות צמצום מספר הסטודנטים למורים.

מבצע ציבורי נוסף להצלת חיי פועל
ייצור הזקוק לניתוח השתלת כבד בחו"ל

מאת אמיר רזנבלים, מוסר "דבר"

אזרחים ואנשי ציבור בנגב עושים בימים האחרונים מאמצים קדחתניים לגייס כספים להציל את חייו של פועל הייצור ג'ורג' קריאף בן 32, מקרית־מלאכי, הזקוק לניתוח השתלת כבד בחוץ לארץ, ניתוח שמחירו 100,000 דולר.

ג'ורג' קריאף, נשוי ואב לשני ילדים, עובד במפעל "תימורים" בקרית־מלאכי. לפני כשנה נתגלתה בכבדו שחמת במצב מתקדם ורופאיו קבעו שיש להשתיל בגופו באופן דחוף כבד חדש – סיפול שעדיין אינו מתבצע בישראל.

לפני כחמישה ימים הוטס קריאף במצב קשה לבריטניה ואושפז בבית־החולים קינגס קולג' בלונדון, שם הוא ממתין לתרום כבד, בשעה שבני־משפחתו מנסים לגייס כספים למימון הטיפול.

ציריו, כי משפחת קריאף היא משפחה דלת־אמצעים ואין ביכולתה לעמוד בהוצאות היקרות של הניתוח.

ביחומתו של תושב קרית־מלאכי נחשון וקאר הוקמה עמותה ציבורית, שגייסה עד־כה כ־35,000 דולר. ראש עיריית דימונה אלי הלוי ומזכיר מועצת הפועלים במקום יוסי בוסבול יצאו השבוע בקריאה לציבור לתרום כסף יסלתו להצלת חייו של קריאף.

מנכ"ל סניף מבטחים בדימונה שלום כהן, הגימנה בן חברי העמותה, שיגר אתמול מזכרים בעניין זה לכ־1,500 עובדי המוסד בכל רחבי הארץ.

את־התרומות להצלת חייו של ג'ורג' קריאף ניתן להפנות לבנק לאומי לישראל, סניף 985 בקרית־מלאכי לחשבון מספר 707909/30. פרטים נוספים ניתן לקבל אצל ראש העמותה נחשון זקאר, בטלפון 81553 – 055.

פרס לזוג חוקרים ממכון וולקני
שפיתחו זן חדש ומיוחד של חיטה

מאת מיכה מיוחד, שמעתה בידי מדענים ישראלים, ישביח את החימה התרבותית תוך ניצול חימת דבר וישוחק לדתבי הטולם.

הזן הדשה המיוחד שפתחו המדענים הישראלים כבר משווק בימים אלה לארה"ב ובעתיד הקרוב צפויים להיזרע אלפי דונאמים בחיטה מזן זה ברחבי העולם. ייחודו של הזן הדש הוא בעמידתו הגבוהה בפני מחלות ובתכולת החלבון הרבה שלו, הכפולה מזו של "חיטת הלחם" המוכרת כיום בארץ.

חבר השופטים ציין בהענקת הפרס לדר' כהן ודר' גרמה את חשיבותה המעשית של עבודתם וכן את המאמץ רב השנים שהשקיעו עד שהגיעה התפוקה הגבוהה מזן החיטה הדש שפיתחו.

מוסר "דבר" מציין, כי בפיתוח זן החיטה הדש יש משום פריצת דרך בין־לאומית, שתביא עמה פרנסה רבה גם לחקלאים ישראליים. מצפים, כי ניצול הידע שנאגר בפיתוח הזן החדש יביא ליצירת זנים נוספים של חיטה שיגדלו בארץ.

שירות בתי־הסוהר יעשה מאמץ לפתור מצוקת הכליאה בשנת '86

מאת נתן רזעי, מוסר "דבר"

בית מעצר מרכזי בנפת שומרון יוקם במהלך שנת 1986. הקמת בית המעצר היא חלק מתכנית שירות בתי־הסוהר להגדיל את מספר המקומות בבתי־הסוהר של מדינת ישראל.

בשנת 1986 הוקצו תקציבים לשיפור רמת המיגון ותנאי האחזקה של תאי ובתי המעצר הפועלים בישראל ובשטחים. במסגרת זאת, תוכפל הקיבולת של בית המעצר בעזה, יוכשר אגף נוסף בבית המעצר קישון ויחזל בהכשרת בית מעצר מרכזי בנפת שומרון.

בשנת התקציב 1985־86 אמורה להסתיים בבייתם של 818 מקומות כליאה חדשים בבתי הסוהר איילון, רמלה, מעשיהו, שאטה, כפר יונה, אשקלון, תל־מונד, חברון וקישון. כושר הקליטה יעמוד לקראת תחילת שנת התקציב 1986 ״ 87 על כ־8270 מקומות כליאה.

למרות כל הצעדים האלה, צפוי המשך הגידול במספר הכלואים, ולפי התחזיות יגיע מספרם של הכלואים לכ־9,000 איש לקראת שנת התקציב.

בשירות בתי־הסוהר שואפים לסיים את בנית כלא "גדיה" באיזור הגלבוע עוד בשנה זו, להסב את מעון הסוהרים ביהודה ושומרון למקומות כליאה נוספים ולסיים הקמת האגף החדש בבית־הסוהר נפוא. בסך הכל, מדובר בתוספת של 784 מקומות נוספים.

כן נבחנת האפשרות להקים בית־חולים חדש בכלא איילון, כדי לאפשר מתן שירות רפואי טוב יותר לאסירים ולחסוך בכוח אדם ובהוצאות רפואיות שנורמת הפנית אסירים למוסדות מחוץ לכותלי הכלא.

קרן התעסוקה העניקה סך 35,080 ש"ח ב־221 הלוואות

221 הלוואות, בסך כולל של 35,080 ש"ח ניתנו מאז ה־1 באפריל 1985 ועד ה־31 בדצמבר באותה שנה על ידי קרן התעסוקה של ההסתדרות – כך נמסר בדו"ח חשבון של יו"ר הנהלת הקרן יצחק ברקאי, אל מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

הלוואות קרן התעסוקה של ההסתדרות ניתנות בהמלצות מועצות פועלים, בהתאם לקריטריונים מאוטבים. למפעל־תעשייה זעירה ומלאכה, לסקומות עבודה מאורגניב ולקואופרטיבים קטנים, לחברים בודדים ולעולים חדשים חברי ההסתדרות, לצורך הבטחת תעסוקה.

במהלך תשעת החודשים האחרונים, הופנו המלצות מ־32 מועצות פועלים, נאמר בדו"ח. מספר ההלוואות הגדול ביותר ניתן בקריית־גת – 32 הלוואות בסך כולל של 4,680 ש"ח.

בקרן לתעסוקה שותפים הוועד הפועל של ההסתדרות ב־50 אחוז והבנק הפועלים ב־50 אחוז.

הרשות להגנת הצרכן מוחה על הכוונה לבטל את היבוא האישי

מנהל מרוד הרכב ברשות להגנת הצרכן, יצחק כספית פנה להנהלת המכס בבקשה לשקול מחדש את המדיניות בכל הכרוך ביבוא האישי.

מנהל המרוד טוען, כי קיום יבוא אישי, תקין ומבוקר, על־ידי מערכת פיקוח יעילה הוא ערובה לקיים תחרות עם הייבוא המסחרי, ובדוחו שכל תחרות כזאת בתנאים מבוקרים תהיה לטובת הצרכן, שיוכל לזכות ברכב בעל מפרט מגוון יותר, במחיר נמוך יותר ובמחירות אספקה גבוהה יותר.

בספית גם העלה בפנייתו דרישה, כי לכל צרכן ורוכש רכב יינתן טופס רשמי של המכס, שיפרט בדיוק מה גובה ההפקדה שחוייב בה רכבו. הדיעות שהגיעו לרשות מצביעות על גבית הפקדה בסכומים הגבוהים בהרבה מהתעריף הנכון של ההפקדה.

עגיל יהלום יקר שאבד ברחצה בחמי־טבריה הושב לידי בעליו

מאת שמעון ויים, מוסר "דבר" בצפון

לפני ימים אחדים הגיעה רוזה אדלשטיין ממגדל־העמק לשכול במרחצאות חמי־טבריה הצעירה ולא הבחינה, כי בעת הרחצה איבדה עגיל יהלום יקר ערך.

שלשום, כאשר ערכו עובדי הנקיון של המרחצאות ניקוי יסודי באמבטיות, גילתה אחת העובדות, חנה לנקוי מטבריה, את עגיל היהלום, שהיה תקוע בתוך מסגנת אחד מצינורות האמבטיה.

לאחר חיפושים יסודיים, התברר לעובדי המרחצאות, שהעגיל שייך לאשה ממגדל העמק. משנודע לרוזה אדלשטיין שעגילה נימצא, מיהרה לחמי טבריה לקבלו חזרה התברר, כי פרט ליהלום יקר הערך, צפון בעגיל טיפור אנושי מרגש.

בימי מלחמת העולם השנייה, כשהיתה רוזה אדלשטיין אסירה במחנה הריכוז אושוויץ, החביאה אמה את עגיל היהלום בבעלה של בתה.

העגיל היה המזכרת היחידה שנותרה לרוזה אדלשטיין מאמה ומשאר בני־משפחתה, שניספו כולם בשואה. כאשר התברר לה לפני שבוע, כי אחד מזוג העגילים היקרים נשמט מאזנה, לא ידעה את נפשה מרוב צער – ולכן גם שמחה עד מאוד כאשר התקשרו אליה אנשי חמי־טבריה והשיבו לה את האבידה היקרה.

תערוכה ניידת גדולה של ארכיאולוגיה נפתחה בערד

אתמול חנך מחיאון ישראל את התערוכה הניידת הגדולה ביותר שאגן מעודו ברחבי הארץ. התערוכה, הנושאת את השם "שר...שנפט, מלך...", נפתחה במדבר צבאים. מוצגים בה 150 חפצים מאוספי הארכיאולוגיה של המוזיאון "דשל" אגף העתיקות. "אנו מבקשים להביא את האמנות אל הציבור המשוקים, בקיבוצים ובערי־השדה, כדי שהקהל שאינו מגיע לירושלים יוכל להתרשם גם הוא מתערוכה כזאת וליהנות ממנה", אמרו אתמול במוזיאון.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון התרשם אף הוא ממבצע התערוכות הנודדות. במהלך ביקורו במוזיאון ישראל לפני ימים אחדים קיבל הסבר על מהות התערוכה, הכוללת גם מזוזות תצוגה הפעלה מיוחדת. במזוזה זאת מרוכזים אבזרי פעילות שונים, ספרים, קטלוגים וכרזות של התערוכה.

השר יצחק נבון שומע מפי מנכ"ל מזיאון הארץ ד"ר מרטין ויל הסבר על מהות מזוזת התצוגה ועל הפקו־דה בהערוכה.

שלושה חברי כנסת של ר"צ בביקור בחברון: מוכרחים למנוע איכלוס „בית־הדסה" ביהודים

כוחות הבטחון רוצים לפנות את הערבים בעלי החנויות שמאחורי המבנה

מאת אוריאל בן־עמי, מוסר „דבר"

כוחות הבטחון הציעו לערבים בעלי החנויות שמאחורי בית־הדסה בחברון לעזוב את מקומם ולקבל חנויות במקום אחר, או פיצוי בכסף תמורת פיצוי החנויות.

הצעה זאת ניתנה לבעלי החנויות לאחר שכוחות הבטחון גידרו את הכניסה אליהן, מחשש לפיגוע חבלני בבית־הדסה.

בעלי החנויות לא השיבו להצעה, ולפי שעה נראה שבכוונתם להישאר במקום, למרות שגידור חנויותיהם והבריקות הבטחוניות במקום מרתיעים את הקונים ופגעו במסחר במקום.

חברי הכנסת של תנועת ר"צ ביקרו אתמול בחברון, והביעו התנגדות נמרצת לאיכלוס בית־הדסה. את הביקור, שבו השתתפו חברי הכנסת רן כהן, שולמית אלוני ומרדכי בר־און, ליווה המפקד הצבאי של יהודה ושומרון אל"מ מנדי אור.

חברי הכנסת של ר"צ מחו נגד גידורן של שלוש חנויות מאחורי בית־הדסה, בטענה שהן מחוות איום בטחוני על היהודים במקום. שלוש החנויות גודרו חדילי צה"ל בודקים את כל הנכנסים אליהן, ללא יוצאים מן הכלל, מחשש לפיגוע בטחוני.

„גם בגין שלל־אימלום בית־הדסה"

המפקד הצבאי של יהודה ושומרון הביע לחברי הכנסת, כי יש חשש מפני הטמנת מטען חבלה שיפגע בבית־הדסה. אנשי ר"צ טענו, כי יש למנוע מראש את כניסת היהודים לעבר בבית זה. ח"כ מרדכי בר־און אמר, כי יש למנוע את איכלוס הבית ביהודים, וכי גם מנחם בגין, בשעתו, אמר שהאחיזה בבית־הדסה היא מעשה שלא יעשה.

אנשי ר"צ ביקרו גם במערת המכפלה ושמעו הסברים מפי מוסשה נתשה, ראש עיריית חברון לשעבר. הוא טען, כי תפילת היהודים במקום מפריעה לתפילת המוסלמים, ואילו רב מערת המכפלה דוד שיסקל אמר, כי אין כל עימותים במקום, וכי המתפללים היהודים והמוסלמים עומדים אלה לצד אלה ללא בעיות.

חבר הכנסת רן כהן הודיע, כי סיעת ר"צ תטפל בפישוי העובדים הערבים בקריית ארבע, שנעשו בניגוד לחוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה.

תקנה חדשה בהוראת קורפו: אין למכור כרטיסי־טיסה אלא במחיריהם המאושרים

מאת אריה ארד, מוסר „דבר"

איסור מוחלט של מתן הנחות במחירי של כרטיס טיסה, כפי שאושר במינהל התעופה האזרחית, הוחל אתמול לפי תקנה בחתימת שר התחבורה חיים קורפו.

התקנה החדשה מחייבת את כל חברותהתעופה הסדירותואת סוכני הנסיעות למכור כרטיסי טיסה אך ורק במחיר שאושר. התקנה הנצאה לפי בקשת חברות התעופה והתאחדות סוכני הנסיעות.

דובר משרד התחבורה הסביר, בתשובה על שאלת סופר „דבר", כי התקנה החדשה נועדה למנוע תחרות פרועה במשיכת הלקוחות. המשרד סבור, שהטלת האיסור על מתן הנחות תביא לצמצום העמלות שנותנות חברות התעופה לסוכנים, דבר שיאפשר הפחתה כללית של תעריפי הטיסה.

זה שנים ידוע בחוגי הענף, שכמה מחברותהתעופה נותנות עמלות־יתר לסוכנים, ולעיתים רק למשרדים נבחרים, כדי ש„יזחפר" חברות אלה.

עמלות היתר הגיעו עד כדי 40 אחוז לעומת 9 אחוזים, כפי שמקבל. הסוכנים העבירו חלק מהעמלה, אואף את רובה, ללקוחות – אם באמצעות הנחה על תשלום במזומנים או באמצעות מתן אטראי לכמה חודשים.

לפתום את הפרצות

מתן ההנחה אף פגע בהכנסות האוצר, שכן „מס 20 האחוזים" שולם לרוב על המחיר ששילם הנוסע בפועל, במקום על מחיר הכרטיס על־פי התעריף המאושר.

באחרונה אף נתקרו חשודות, כי חלק מעמלות היתר הועלמו מדו"ח ההכנסות של הסוכנים, לצורכי מס. כן נבדקו שמועות, כי עמלות היתר הועברו לזכותם של סוכנים מסוימים מחו"ל.

התקנה החדשה נועדה לסתום ברזמנית את כל הפרצות הללו. מקורות בענף התיירות אומרים, כי התקנה עשויה אמנם לצמצם במידה את מימדי תופעת עמלות־היתר, אולם ספק אם משרד התחבורה יצליח לאכוף אותה להלוטין.

„מס 20 האחוזים" בבר גרם ממילא לירידי רכישת כרטיסי טיסה מחו"ל והתקנה החדשה תיתן לכך תעריך נוסף, כך סוכרים המקורות.

רב חרדי מברוקלין מציע 12 מ' דולר תמורת מושב מירון

מאת שמעון ויים, מוסר „דבר" בצפון

רב חרדי מברוקלין הציע לאחרונה לרכוש את מושב מירון, שנקלע לקשיים כספיים שאינם מאפשרים לו עוד תפקוד נורמאלי, תמורת 12 מיליון דולר – אולם בתנאי שהתושבים הנוכחיים יעזבו את המושב.

הרב מברוקלין ביקר פעמיים במושב ועניין את התושבים בפרוייקט החדש, ובכוונתו להקים חצר חסידים במושב.

ראשיתו של סיפור קשי־מושב מירון לפני כשלוש שנים, בדצמבר 1982, בשעה השלישה המשפחה מקרב בנב. דיופסן, עקיבת מרטה, ובנותיה בסך יותר משני מיליון דולר שנתן נושה ידי ועד המושב יעקב אנגלנדר.

לדברי המשפחה, הקים אנגלנדר חברות פיקטיביות והעביר אליהן כספים מכספי המושב. עם השלמת הפעולה, לפני שלוש שנים, הועבר הפיקון על־ידי המשפחה לפרקליטות מחוז הצפון – ומאז הוא מונה בפרקליטות בלא טיפול, מחמת קשיי בחוראים. יעקב אנגלנדר עצמו מנהל כיום את עסקיו בחיפה.

אנשי מושב מירון הגישו נגדו בינתיים תביעות אזרחיות, הממתינות למימוש רק לאחר שיוחרר, אם אכן יוחרר. מתברר, כי המושב חייב לנורמים שונים למעלה מ־5 מיליון דולר, ואיבדון הקניות של מושבי הגליל תבע את המושב על 6 מיליארד שקלים.

כתוצאה מהחובות הכבדים, עוקלו מרבית נכסיו של מושב מירון וכיום הוא משותק.

מצבו הקשה של מושב מירון הגיע לאוזניו של הרב החרדי מברוקלין, שבא למקום והעלה את הצעתו באוזני התושבים המיואשים.

במושב עצמו מתייחסים להצעת הרב החרדי ברציניות רבה, ולדברי כמה מן התושבים, יש נרעתם לעודד את הרב לרכוש את המושב, בשל חוסר המזבא מן המצב הנואש.

אין ברירה אלא למנות ועדה קרואה לירוחם

מאת אמיר רזנבלים, מוסר „דבר"

הממונה על מחוז הדרום מטעם משרד הפנים שלום דינו אמר אתמול למוסר „דבר", כי לנוכח מבצעי הביקורת שהגיעו לידיו לגבי מצבה הכספי החמור של מועצת ירוחם, אין מנוס ממינוי ועדה קרואה לעיירה.

לדבריו, הוא הגביר את המלצתו להנהלת משרד הפנים, וכבוהג בביקרים כאלה מונתה באחרונה ועדת־חקירה. האמורה להמציא את מסקנותיה בטרם תמנון ועדה קרואה לישוב.

סופר „דבר" מציין, כי הגרעונות בתקציבה של יחוחם מגיעים ל־5 מיליוני ש"ח. וד"ח ביקורת שהוכן באחרונה לפי בקשת משרד הפנים על־ידי ראואה החשבון יהושע מאירי מותח ביקורת קשה על הניהול הכספי של המועצה. לפי הדו"ח מצטיירת תמונה של ניהול כספי הגובל בהפקרות, תוך זלזול בהוראות משרדי הממשלה.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר, שהתבטאה אתמול בירוחם, אמר בשיחה עם ראש המועצה המקומית ברוך אלמקיים: „אנו נותנים את מלוא התמיכה למועצה המקומית. אין מקום לוועדה קרואה בישוב, ומי שקובע כי המועצה הזו צריכה להתפרק, שיבוא לכאן ויראה כיצד אפשר לנהל ישוב בתקציבים כאלה".

תנועת העבודה הציונית העולמית
WORLD LABOUR ZIONIST MOVEMENT

ישיבת הלשכה העולמית
– בית הארחה, מושב שורש

31 בינואר – 1 בפברואר 1986

סדר יום

יום שישי 31 בינואר 1986
09.00 הרשמה
09.30 מליאה ראשונה – ישיבת פתיחה
יו"ר – רענן וייץ – ישראל גרזיל גאנר – בריטניה
– לזכרם של חברי התנועה שהלכו לעולמם
– ענינים תחוקתיים
– דו"ח המזכיל – גדי וידצקי
– דברי פתיחה לדיון בנעשה בארצות ותכנון הפעילות לקראת הקונגרס – יו"ר התנועה – יחיאל לקט
11.00 קבוצות דיון
הנושא – פעילות התנועה והערכותיה לקראת הקונגרס בארצות השונות
קבוצה 1 – עמון אמריקה
יו"ר 1 אמה קלד – ישראל בן כהן – ארה"ב
פותח – עזרא שפיאהנדלר – ארה"ב
מדווחת – גרטי נבלבם – ישראל
קבוצה 2 – אמריקה הלטינית
יו"ר – שמעון ליברמן – ישראל חוזה קסטלמן – ארגנטינה
פותח – מרכוס וטרמן – ישראל
מדווח – בוריס בלינדר – בראזיל
קבוצה 3 – אנגליה, דרום אפריקה ואוסטרליה
יו"ר – תתצ – ישראל טו טרי – בריטניה
פותח – מוקי פרידמן – דרום אפריקה
מדווח – הנרי סמיתי בריטניה
קבוצה 4 – צרפת, איטליה ובלגיה
יו"ר – זיאן מישל רוזנפלד – צרפת אירידה שורץ – איטליה
פותח – רוזה אסקו – צרפת
מדווח – קלוד לאלום – ישראל
קבוצה 5 – ישראל
יו"ר – יעקב ויסמונסקי – ישראל יחזקאל זכאי – ישראל
מדווח – דוד אנגל – ישראל
15:30 מליאה שניה – השותפות בין ישראל והתולה
יו"ר – גלוריה אלבלינג – ארה"ב אריה אאלאי – ישראל
הרצאה – רד יעקובי – שר הכלכלה והתכנון ויו"ר ההנהלה הישראלית של כוח המשימה.
16.30 מליאה שלישית – דווחים מן הקבוצות ודיון בהערכות התנועה לקונגרס הציוני הל"א
יו"ר – יצחק קורן – ישראל דוד קופסקי– קנדה
20:30 מליאה רביעית – הניון הציוני – מכח העתיד
יו"ר – צבי מירקוס – אורוגאי אליעזר דלמן – ישראל
הרצאה – פרופסור יחזקאל דרור
22:00 שירה בציבור – בליווי שקופיות ואקורדיון (באולם תמר)

יום שבת 1 בפברואר 1986
08:00 תפילה
09:00 מליאה חמישית – לקראת ועידת מפלגת העבודה
יו"ר – מאשה לובלסקי – ישראל
דברי פתיחה – ח"כ עזי ברעם – מזכיל המפלגה
ח"כ דוד ליבאי – יו"ר הועדה המכינה לועידת המפלגה – יחיאל לקט
– דיון במליאה –
11:00 קבוצות דיון
הנושא – פעילות תברינו בהנהלה – דו"ח מחצית הדרך בין קונגרס לקונגרס
קבוצה 1 – תקציב וכספים
יו"ר – נחום גנץ – ישראל אליעזר פרלבו טר – ארגנטינה
פותח – עקיבא לוינסקי – גזבר ההסתדרות הציונית
מדווח – יהודה פלג – ישראל
קבוצה 2 – עליית הנוער
יו"ר – יצחק גולדפרב – אורוגואי אהרון שריף – ישראל
פותח – אורי גורדון – יו"ר מחלקת עליית הנוער של הסוכנות היהודית
מדווח – יוחנן סימון – ישראל
קבוצה 3 – החתישבות
יו"ר – קלייר גורדון – ישראל סימון עזיאה – צרפת
פותח – נסים זוילי – יו"ר מחלקת החתישבות של הסוכנות היהודית
מדווח – שמעון אלון – ישראל
קבוצה 4 – הסברה
יו"ר – רות רוזנטל – הולנד, ישראל חיה כהן – ישראל
פותח – עוזי נרקיס – יו"ר מחלקת הסברה של ההסתדרות הציונית
מדווח – נתן רענן – ישראל
קבוצה – 5 קק"ל
יו"ר – דוד מויאל – ישראל סימון פלמבוק – ארגנטינה
פותח – משה ריבלין – יו"ר דירקטוריון הקק"ל
מדווחת – ויקי אנגל־כהן – ישראל
קבוצה 6 – הפעולה הציונית בארה"ב
יו"ר – אסתר הרליץ – ישראל עזרא שפייזהנדלר – ארה"ב
פותחים – פיליס סטקר – חברת ההנהלה הציונית בארה"ב מטעם תנועתנו בן כהן – יו"ר הפדרציה הציונית בארה"ב
מדווח – עירא כהן – ישראל
14:30 מליאה שישית – דווחים מקבוצות הדיון וסכומים
יו"ר – יצחק ירון – ישראל בימין הלר – הולנד
16:00 מליאה שבעית – מצבה של ישראל לקראת 1986
יו"ר –משה ברעם – ישראל בנו מלניצקי – בראזיל
הרצאה – יצחק רבין – שר הבטחון
17:00 סיום ישיבות הלשכה
17.30 ישיבת „סיעתנו" בועד הפועל הציוני

מחלקת הקולנוע בע"מ
הנהלתה ועובדיה
משתתפים בצערו של חברנו
אריה גולדנברג
בשל עלו אביו
שרגא ז"ל

לחברתנו מלכי רוזה
אתן באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשפחת יהל
השתתפותנו באבלכם הכבד
במות יקירכם
יוסף יהל ז"ל
הארגז בע"מ

לחברנו שמואל פיש
משתתפים באבלך על מות
אמך ז"ל
ההנהלה והעובדים
המשביר המרכזי ירושלים

ביום שישי כ"א בשבט תשמ"ו 31.1.86
יום השנה לפטירתה של חברתנו
חנה ברגר ז"ל
נעלה לקברה בשעה 2.30 אחה"צ
המשפחה
ובית עין חרוד מאוחד

לציונה ויובל
ולכל בית שפיים
אתכם באבלכם על מותו של
חיים ז"ל
בית מעלה החמשה

יקירנו
שבתאי צחובל
איננו
ההלוויה תצא היום יום ה' כ' בשבט תשמ"ו 30.1.86 בשעה 15.00 מביתו, רחוב ביאליק 5 כפר־סבא לבית העלמין הישן.
האבלים:
משפחות צחובל
ועינבל

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
אברהם אבן־חיים ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום שני כ"ד שבט תשמ"ו 3.2.1986 בשעה 14.30 בבית העלמין ע"י שכון התיקים נתניה.
בשעה 15.00 יערך טכס אזכרה באולם המזיאון במדרשת רופין.
המשפחה
ומדרשת רופין

דבר היום

אסון המעבורת

כל יום יש בעולם תאונות מחרידות, שבהן מקפחים חייהם אנשים רבים מספור. לעתים בתאונה אחת נהרגים מאות אנשים, כפי שקרה בשנה שעברה בכמה תאונות ממוסים. אדיר־לפי־כן יש מן הייחוד באסון שאירע למעבורת החלל האמריקאית צ'לנג'ר השבוע, ובמותם של שבעה אסטרונאוטים שהיו בה, מהם שתי נשים. הייחוד הזה נובע קודם כל מן העובדה שטיסי החלל הם עדיין שליחי האנושות כולה בכיבוש אופקים חדשים לה.

הרבה אירועים מועדים מועברים לידי המוני הצופים בטלוויזיה ברחבי העולם בעידן הלוויינים. אך רק לעתים נדירות רואים עשרות מיליונים דראמה קטלנית ממש ברגע התרחשותה, כפי שקרה כאשר שוגרה צ'לנג'ר – שיגור מלהיב ודמיון שהסתיים בחלם נורא. יהיו לכך מחדאי גם השלכות על תוכניות החלל של ארצות הברית – אף כי לא מרחיקות לכת. יש לשער כי הלקחים יהיו בעיקרם טכנולוגיים. הוויכוח האם כיבוש החלל הוא משימה רצויה להשקעת משאבים, הוכרע מכבר.

בתקופה שבה גם החלל מתחיל לשמש „אחוז צבאי" מוטב לזכור כי פוטנציאל הדרס הקיים מהווה כבר עתה סכנת־כלייה לאנושות כולה, וכי כל אדם בר־דעת צריך לחייב ולדרוש הסכמים בין־מעצמתיים לריסון הזיהום הרה האסון. אולם לכיבוש החלל יש משמעויות אחרוניות שמלוא היקפן אף לא ידוע עדיין, ושמרם נחקר כל הפוטנציאל שלו לרווחת האנושות. על כן, בצדק נתפס מותם של שבעת האסטרונאוטים בחלל השבוע כקורבן בשליחות כל החיים עלי אדמות.

דרום־לבנון

הישראלי המצוי חייב להתרשם – מתוך דיווחים ופרשנויות ואף הכרזות מנהיגים המגיעים אליו – כי התפקיד שממלא יניפ"ל בדרום לבנון, כולו שלילי. אין זה נכון כל עיקר. נכון כי בשל מתחים תכופים בין יניפ"ל לבין צה"ל, ולעתים אף בינו לבין צה"ל, נוצר משקע מדיני שלילי בלפי ישראל במדינות המשגדות יחידות לחיל או"ם זה. אולם בתבונה ובמאמץ אפשר למנוע מתחים אלה, ולהפיק את הטוב מן הנוכחות של יניפ"ל. מדי פעם בפעם, וגם באחרונה, חילי יניפ"ל הם המגלים סילים מוכנים לשיגור ומפרקים אותם. מן הראוי כי גם זכות זו תוכר ותבוא לידי ביטוי.

למרבה הצער, המציאות בשטח איננה מאפשרת להסתפק בשירותיו הטובים של יניפ"ל. יותר מדי ידיים חבלניות בוחשות שם בקדרה בדרך טיפוסית ללבנון. על כן דרוש המאמץ הדיומיומי של צה"ל ודרושה העין הפקוחה של צה"ל – ולפעמים גם זרועו הנטויה – כדי לאפשר חיים נורמאליים בצפונה של ישראל, על אף הפסקת המעורבות הישראלית הצבאית בלבנון.

הנסיון של השנה האחרונה מלמד כי ממשלת ישראל בהחלטתה להוציא את צה"ל מלבנון עשתה זאת מתוך סיכון מחושב בהחלט. מצב הכסחון השוטף בצפון לא הידרדר, אזרחים לא נפגעו, החיים לא השתבשו, אך נפסקה שפיכת דמם של חילי ישראל. ודאי כי זהו מצב שהמשכו אינו מובטח מאליו: גם בעתיד דרושה עירנות מתמדת, ולעתים התגייסות מיוחדת, למניעתן או להפתעתן של פעולות עוינות. תקיפת חיל האוויר אתמול ליד צידון, של יעדי מחבלים, שייכת לסוגייה זו, כאחד האמצעים השלובים לקידום פני הדע. נסיון ארוך מלמד כי אין זה אמצעי פלא, שהשפעתו מוגבלת, וממילא רצוי למעט בשימוש בו. אין תחליף למעקב היומיומי ולרצף של האמצעים „הקטנים" להבטחת השקט היחסי.

ציונות נוסח ספאדוליני

מאת שלמה שפיר

ג'וזאני ספאדוליני, שר־הגנה של איטליה, מנהיג המפלגה־הרפובליקאית, שכיהן פעמיים כראש ממשלה, הוא ידיד מובהק של ישראל ושל העם היהודי במיסמך הפוליטי האיטלקי. ספאדוליני הוכיח זאת בהסתייגות מהתקפות קיצוניות על ישראל באמצעי־התקשורת האיטלקיים בימי מלחמת לבנון ב־1982. לפני חודשים אחדים חולל משבר ממשלתי, כשהשיג, על מדיניות ראש הממשלה הסוציאליסטי בטינו קראסקי בפרשת „אכילה לאורו". השבוע פגשנו בו כאורח האידופי הבכיר בוועידת הקונגרס היהודי העולמי בירושלים. בעת שהותו כאן נועד עם נשיא המדינה, עם שר הבטחון, עם שר־החוץ ועם אח"מים אחרים.

אנטישמיות באיטליה – היום מדובר במוקדים שבקצוות, בשמאל הקיצוני ובימין הקיצוני. אצל הברינגאדות האדומות היה זה גם ביטוי לאנטי־אמריקניזם ולאנטי־קאפיטליזם.

שאלתי את ספאדוליני איך זה קרה שחלקים גיסים בעם האיטלקי, שהצטיין בשנות השואה במאמצי הצלה של יהודים ובגישתו ההומאנית כלפיהם ושגילה אהדה למאבק של שארית הפליטה להגיע לארץ ישראל, נסחפו לביקורת נמרצת על ישראל, שיש בה נימה אנטי־ציונית. ספאדוליני מבקש לא להכליל הכללות לגבי רוב הציבור האיטלקי. לדבריו, אין להשוות את המצב באיטליה כיום עם האנטישמיות הפאשיסטית מסוף שנות השלושים ואילך. כיום מדובר במוקדים אנטישמיים ואנטי־ציוניים בקצוות בלבד – בשמאל הקיצוני ובימין הקיצוני; אצל „הברינגאדות האדומות" היה זה גם ביטוי לאנטי־אמריקאניזם ולאנטי־קפיטאליזם. הוא עצמו הוגדר בפיהם כ„ציוני", והיה נתון בסיכון אישי פיסי. ובכל־זאת, מאב לנו כיהודים שמהלכים אנטי־ציוניים מוצאים ביטוי גם מחוץ לקצוות, אף אם בעלי דעות אלה מבקשים להבדיל בין ביקורת לבין אנטישמיות. זוהי שאלה מסובכת ולהשיב עליה לא יספיק הזמן הקצוב בראיון זה – אומר ספאדוליני.

בעניין הטרור, שנהפך לפגע מרכזי בזירה הבין־לאומית, ממליץ ספאדוליני על הידוק שיתוף־הפעולה בין ארצות אירופה, על איסור מתן שידורים לכל למסוסים חבופים ועל הגברת אמצעי־הבטחון בגבולות. האם אפשר להרחיב את שיתוף־הפעולה גם על מזרח־אירופה ובו־בזמן המועצות, הרי ארצות אלה היו עד כה לעתים תכופות נקודות־תורפה להתגוננות מפני הטרור?

ספאדוליני חוזר ומאשר, כי ברה"מ והארצות שבחסותה סייעו בעבר באימון טרוריסטים והללו נהנו גם מחסותן, אך אין להתייאש מלהגיע לשיתוף פעולה אנטי־טרוריסטי גם עם ארצות אלה. אולי למרז הסוביייטים לקח מפרשת ביירות, שם סבלו אבידות מפעולות טרוריסטיות.

הנרשא הפלשתינאי – איזה פתרון חזה ספאדוליני? עמדתו בעניין זה נשמעת שונה מזו של ראש הממשלה קראסקי, הנוקט עמדה ידידותית יותר כלפי אש"ף.

יש להבטיח, אומר ספאדוליני, מולדת לפלשתינאים. העדיפות שלו היא למימוש זכות זו במסגרת ירדנית־פלשתינאית.

ספאדוליני, יליד פלורנץ בשנת 1925, התחיל דרכו כפרופסור להיסטוריה באוניברסיטאות איטלקיות ועסק בתולדות „הריסורג'מנטו" האיטלקי. לפני שפנה לפוליטיקה היה עורך היומון הגדול „קוריירה דלה סיירה", פרסם מחקרים שונים על מפלגות פוליטיות ועל יחסי הדת והכנסיה. הרקע התרבותי ההומאניסטי שלו הוא אצלו גשר אל התרבות היהודית, ומקור הערכה כלפיה.

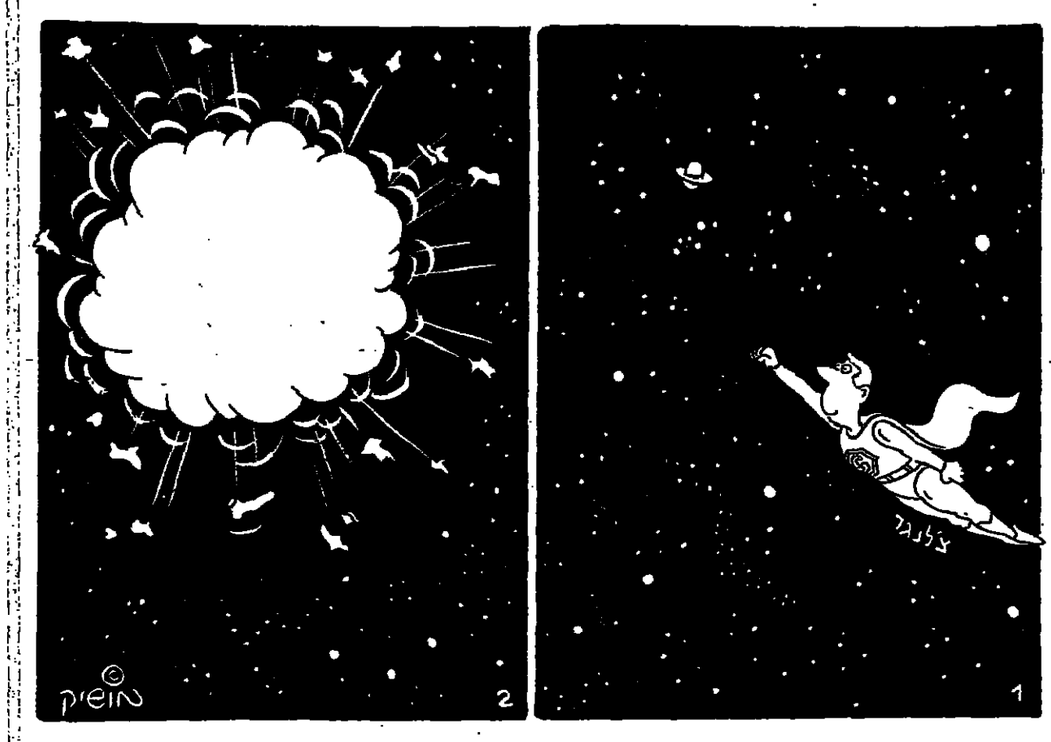

עוד חצי דבר

קדימה, למרות הכל!

מאת יצחק בן־נר

הדרך למטרות טובות רצופה כוונות שבורות: הליברלים בדרך ל„חירות", ראשי הסוכנות בדרך לניו־יורק, הטכנאים בדרך למרקע ואלי גבע בדרך לשירות במילואים

לא רק בארצו של רייגן אין פגעי הגורל וטעויות המוח האנושי עוצרים את האדם במירוץ הקידמה שלו. עוד יעברו בחלל הרבה צ'לנג'רס בשנים הקרובות, כי את המוח האנושי אי־אפשר לעצור למרות שהדרך למטרות הטובות רצופה כידוע הרבה כוונות שבורות.

אצלנו אימצו כבר מזמן את האתגר הזה. לא לוותר, למרות משברים זמניים, למרות מקטרגים, למרות מלגלגים. ללכת קדימה, עד ההפי־אנד.

וכך יכולים צרי־עין למיניהם לנוח על השריר בעובי 36 אחרונים שעשו הליברלים כלפי „חירות", ויכולים הציניקנים לצחוק מכך שבישראל כבר עולה מספר המפלגות הליברליות על מספרם של הליברלים – זה לא מזיז קמט בפניהם החלקות של הליברלים. הם יאבקו עד אחרון המקומות הריאלים ברשימת הליכוד, או עד אחרון הועמדות ב„הליברליים" על־מנת להתמסס מתוך בחירה חופשית בתוככי אחרונה ברשימה. ריבוי הבלגן והשמצות מול מלחמת הקיום ומול הנצחון.

וכך יכולים עשרים פלוס ראשי הסוכנות היהודית לצאת ניו־יורקה, יעלה כמו שיעלה, כדי לדון שם במצוקת התקציב. כי כסף הוא רק שאלה משנית כשהדברים עוסקים בשאלה עקרונית כמו כסף, ותפסיקו לבזבז להם את המוח עם דו"ח לנוחיות ועם הבחוק במחשבה שנייה בנושא השליחויות לחו"ל. שם, בבחרים ומם המחלקות המיתרות ועם סימן השאלה הגדול על עצם ההכרה במוסד הסוכנות עצמו, כפי שהוא, כשואב כסף כרוני. הנה לכם עשרים פלוס אנשים בכירים, המוכנים לגייס מתוכם תעצומות נפש – ולמרות קיתונות הבוז, הזעם והביקורת, למרות הדימוי הנתות שלהם בעיני הסביבה, הם ימלאו את חובתם (טיסות פלוס אש"ל) עד הסוף המר. ומכיוון שהסוף הזה יגיע, בדרך זו או אחרת, אז כדאי להזדרז ולהספיק כמה שיותר.

ומכיוון שעקרון ה„להמשיך בכל מחיר" הפך כמעט לעקרון לאומי, ממשיכים שרי הליכוד למנות „מקורבים" לתפקידים שונים במינהל הציבורי, ובאותה עת ממש לזעוק ומס נגד הפוליטיזציה הפושה כנגע במינהל הזה. הטכנאים בטלוויזיה ממשיכים בסדם למרות הביקורת, ולמרות המיכשולים ששם בדרכם בית הדין לעבודה. ואלי גבע ימשיך לתלות את מדיו בארון, למרות כל מה שהפך לקונצנזוס במלחמת לבנון, כולל הסכמה על ההחלטה האמיצה במלחמה שם.

וכך נמשיך אלאחר־כי בחישות הדפת האתגר לפעמים השאלה יותר־פחות היעקר הוא להמשיך למרות הכל ולא לפחד כלל.

מלחמות „המודיע" ב„יתד נאמן" ולהיפך

מאת נח זבולוני

ח"כ אברהם שפירא, השר הרב פרץ והרב שך עדיין ניצים. העילה למהלומות הסיבוב הנוכחי – שליטה־השפעה על בטאוני המחנה החרדי. מלחמות „האגודה" חוזרות מלוגאנו לבני־ברק.

הפלגים באגודת־ישראל, הלוחמים זה בזה, פתחו לאחרונה חזית חדשה.

לפני חמישה חודשים, על רקע הריב באגודת־ישראל בין הפלג הליטאי, שבראשו עומד הרב אליעזר מנחם שך, לבין הפלג החסידי, הסר למרותו של האדמו"ר מגור הרב שמחה בונים אלתר, יסד הפלג הליטאי עתון משלו בשם „יתד נאמן". טענת הליטאים היתה, כי „המודיע", בטאונה הרשמי של אגודת־ישראל, אינו עונה על צרכיו ובעיותיו של הפלג הליטאי.

אנשי „יתד נאמן" תלו תקוות רבות בועד־הפועל העולמי של האגודה, שהתכנס לאחרונה בלוגאנו שבשוויץ. הם סברו שהבטאון החדש יוכה להכרה רשמית לפחות של חלק מחברי הוועד־הפועל. אולם תקוותיהם נכזבו. העתון „יתד נאמן" עודד זעם וביקורת חריפה מצד כל חברי הועד־הפועל, לרבות סיעת צא"י (צעירי אגודת־ישראל), שלכאורה ניצבת לצדה של „יתד נאמן". לא זו בלבד, אלא שהוועד־הפועל האגודאי מצא לנכון לצרוף סעיף מיוחד ומפורט ליתר ההחלטות שלו, ובו הוא שם קץ לעתון „יתד נאמן". את הנושא לא היו מעלים כלל לדיון בוועד־הפועל, ובוודאי ש„המודיע" לא היה זוכה לתמיכה מעודדת כל־כך, לולא קם נגדו „יתד נאמן".

בימים האחרונים נוספה על המחלוקת בעניין העתון, גם המחלוקת הסוערת בתוך המחנה הליטאי בין תומכי „בית בריסק" (הרב סולוביצ'יק, שמרכזו בירושלים, לבין הליטאים בבני־ברק. הסכסוך, שמקורו משפחתי, מסעיר באחרונה את הציבור החרדי הליטאי כארץ ובתפוצות על כדי כך, שבעתון „יתד נאמן" מצנזרים מודעות המשבחות את צאצאי „בית בריסק".

למו"לים של „יתד נאמן" קשה להרחיב את תפוצת העתון, בין היתר מפני ששום גוף רבני או ישיבתי אינו תומך בו רשמית. עם־זאת, „יתד נאמן" זוכה לתמיכה בלתי־מסויגת מצד תנועת ש"ס, ובעיקר מצד ראשה, שר הפנים יצחק פרץ. הדבר מתבטא גם במאמרי־המערכת.

בימים אלה התכנסו עסקנים בבני־ברק לדון על האמצעים שיש לנקוט לשיפור פני „היתד" ולהרחבת חוג קוראיו. החולם להסתער על הציבור החרדי, תוך הדגשה שמנויי „יתד" והמפרסמים בו נתונים להטרדות ולאיומים, תוך הבלטת המחלוקת בין חסידים לליטאים. העתון יוצג כנרדף על־ידי הפלג החסידי, משום שהוא מתייצב לצד הציבור הישיבתי הליטאי. כן יובהר שהרב שך תומך בעתון.

לדברי אנשי „יתד נאמן", מאיימים המתנכלים לעתונם על המפעלים, על בתי־המסחר ועל האולמות שמפרסמים מודעות בעתון „יתד". באחרונה התקיפה שפירסמו אנשי „יתד נאמן" נגד המאיימים, נאמר בין היתר: „בתי מסחר, מוסדות, אולמות, הדוצים להביא דבר קיומם לאלפי ורבבות קוראי העתון, מוצאים את עצמם מוטרדים ומאויימים שיוחרמו מלקנות אצלם. הטרדות אלה גורמות הפסד ממון, הטלת פחד ואימה על נשים וטף, שישארו אלמנות ויתומים, איומים על מוסדות חינוך שיקצצו בנטיעותיהם ויופרעו מלהתרחב ועבודם. וכל זה נעשה בסתר, בהעלמת שם ובכחש, בטענה שאלו הן פעולות של יחידים חסרי דעת ושכל, בעוד שבפועל רבים נותנים להם חסות, עידוד ואפשרות לממש האיומים שלהם".

חוגים המקורבים ל„המודיע" אמרו, בתגובה על האשמה חמורה זו, כי אין „המודיע" מנהל שום מסע של השמצה והפחדה נגד „יתד נאמן". אדרבא, „המודיע" עד הזם לא אמר מלה על הופעת „יתד" אף כי זה תוקם כמתחרה בו, ואף כי הדבר פוגע בו קשות. „המודיע" מחשה, אמרו לי אנשים מה„מודיע", כדי לא לפגוע בשום פנים ואופן בסיטיים להידברות ולהשכנת שלום במחנה האגודאי.

לטענת אנשי „המודיע", עד היום לא הוכח שהרב אליעזר מנחם שך עומד מאחורי העתון החדש. הרב שך מעולם לא אמר דברים, לא בכתב ולא בעל־פה בעד „יתד", ויש להניח שגם רצונו של הרב שך הוא שלא לקרוע לגזרים את העתונות האגודאית הרשמית.

אשר להטרדות ולאיומים על המפרסמים ב„יתד", אמרו לי כי בבני־ברק מתהלך אחד תמהוני ומזהיר בתי־עסק שלא לפרסם ב„יתד", בטענה כי הרב המנוח ישראל יעקב קנייבסקי המכונה ה„סטייפלר", שתמך בהקמת העתון ושנפטר כחודש לאחר הופעתו, בא אליו מדי לילה בחלום ומבקש ממנו לעשות הכל שהעתון ייסגר, משום שכל עוד „יתד" מופיע אין לו מנוחה בקברו. הפלג החסידי – כך נמסר לי – ביקש מהאיש להפסיק את ההטרדות, הגורמות נזק לאגודת־ישראל ול„המודיע", אך האיש בשלו, וכל ההפצרות לא הועילו.

אנשי „יתד נאמן" לא „קנו" את נימוקי הפלג החסידי כאילו האיומים הם מעשה יחיד, שאינו אחראי למעשיו. הם סבורים שהפלג החסידי נותן לו גיבוי. ועל־כן החליטו לכנס בבני־ברק ביום השלישי הקרוב, ראשי ישיבות, כוללים ובני תורה, כדי להגיב „על המעשים הנוראים" כדברים, שעשה הפלג החסידי.

כשנודע על כך לפלג החסידי, הששו אנשיו שהדבר עלול להחריף את המתיחות והקרע בתוך אגודת־ישראל. על־כן שיגרו מייד את חבר הכנסת אברהם שפירא, המשתייך לפלג החסידי בסיעת אגודת־ישראל והמייצג את האדמו"ר מגור, הרב שמחה בונים אלתר, אל הרב אליעזר מנחם שך בבקשה שיתערב וישפיע כדי למנוע את ההתכנסות הזו, אך הרב לא נענה להפצרתו וההכנות לכינוס נמשכות במלוא התנופה.

מכל מחנכי חונכתי

מאת אוריאל בן־עמי

השיטה שכל אחד תופש לן סוס כדי לשרוד, עברה גם לצה"ל, אמר תא"ל נחמיה דגן קצין חינוך ראשי, לח"כים שארחו קציני חינוך. שני הצדדים, מסתבר מן הדיווח, מודאגים.

התשובות היו פחות חשובות. השאלות חבשו בפרצופיהם של חברי הכנסת שנכנסו לקרב־דגן, אולי אבוד מראש.

עשרות קציני חינוך בכירים, רב־סרנים ומעלה, התארחו ביום שלישי, בפיקודו של קצין חינוך ראשי, תא"ל נחמיה דגן, במשכן הכנסת. הם ביקשו לראות את הנבחרים בפעולה, לשוחח על רמוקראטיה וגזענות ועל מה שביניהן.

הח"כים נאלצו לשמוע על הפיחות ב־מיים ובערכם בעיני הציבור. הם לא שמעו זאת לראשונה, אבל הפעם זה היה קשה יותר. קציני חינוך הביעו באזניהם מבוכתם על הערך דוגמא אישית בכנסת. על התגברות האינטרס האישי על־פני כל שיקול אחר.

מוכר מאד ובכל־זאת לא נעים כל פעם מחדש. קצין חינוך במרים מבקש מנבחריו עצה. „מה לעשות", הוא שואל, „אם בכסים וברחוב נשמעים הביטויים: 'אל תקלל כמו בכנסת' 'אל תנהג כלי־כך מדר, אתה לא חבר כנסת'."

קציני החינוך אומרים שהכנסת אינה נתפשת כמוסד ערכי עליון, וכי הגיע הזמן שתבטן את עצמה ותסיק מסקנות. יו"ר הכנסת שלמה הלל מתמודד בכנות עם השאלות. הדמוקראטיה איננה מושלמת כידוע – הוא אומר ומוסיף, שהמציאות מורכבת אף יותר מהתשובות שבפיו. מבחינת שינוי שיטת הבחירות, יש כאן מעגל קסמים, הוא אומר. רק הכנסת יכולה לשנות את השיטה „הגרועה", שבזכותה נבחרו הח"כים שבריכים לשנות השיטה. הח"כים, אומר הלל, אינם צריכים לתת דוגמא אישית אלא לייצג את עמדות דותיהם ולשקף בכך את עמדות העם.

אחר־כך מבקש דן מרגלית, המנחה, מן הח"כים להשיב על השאלה: „מה כל אחד מכם מרגיש בשמעו את מה שהקהל מרגיש כלפיו".

ח"כ בן־אלישר עוקף את השאלה ומנסה לשכנע את קציני החינוך שאינו ישן בלילה מרוב עיסוקים ודאגות כחבר כנסת. שמחה דיניץ אומר שגם ליבו כבד על המוסר שהוא יושב בו. וידשונסקי, לעומתם, אומר שהוא נתנה מכל שניה של חברותו בכנסת. הוא גם יודע, לדבריו, שאיש לא יקרא לו לחשוד, אם יכתוב בפתק קטן בקשה להתפטר.

תא"ל נחמיה דגן תוקף את הח"כים. „אין לכם זמן", הוא אומר, „לבקר בבסיסי צה"ל כדי לעודד חוץ ובמחנן. השיטה שכל אחד תופש לו סוס כדי לשרוד, עברה גם לצה"ל. לאן זה מוביל?" אחד הקצינים צועק לו: „זה מוביל לכנסת".

אחר־כך התלונו הח"כים על תנאי עבודתם ועל הקשיים שהם נתקלים בהם כשהם רוצים לבצע עבודתם כהלכה.

קצין חינוך אחד קם ושאל את הנבחרים, אם יש לדעתם אפשרות לקבוע קריטריונים אובייקטיבים לבחירת חברי כנסת.

שאלה לא חינוכית. איך אפשר להביך ככה חברי כנסת?

תאיל וידיר. השיטה עברה גם לצה"ל

"כסף הוא החולשה"

מאת שמואל רוזנבלום

שיטת ה„צעטלאך" עדיין קיימת. יקנעם, זכרון־יעקב, בתיבות וירוחם – מועצות שהסתבכו בחובות וצרות. משרד הפנים אינו אוכף מרות. משרד הפנים אחראי.

לפני כחודשיים התפרסם דו"ח מבקר המדינה, שנגע גם בבעיית ניהול ענייני הכספים במועצה הדתית יוקנעם. מהדו"ח התברר, שרישומי הכספים במועצה התנהלו בשיטת „הצעטלאך". כלומר, הלוואות אושרו בפתקים בתקיעת כף, וחובות נגבו על־סמך הבטחות. המועצה הדתית הנכבדה ביוקנעם לא ידעה להסביר למי היא חייבת כספים, שנרשמו כחוב במאזנה. החייב לא בא לבקש כספו, והמועצה איבדה את הפתק הנושא את שמו. מבקר המדינה השתומם והורה למחוק את החוב מהמאזן.

במועצה הדתית בזכרון־יעקב התנהלו הדברים בדרך שונה במקצת. הרב הממונה על חופה וקידושין לקח לכיסו את הכספים שהמועצה צריכה לקבל. במועצה בזכרון־יעקב טענו, שזו השלמה לשכרו, ושכך נהוג.

גם בנתיבות, מקום משכנו של באבא בדרך, נמצאו אי־סדרים במועצה הדתית. המועצה המקומית ירוחם, השוכנת לא הרחק מנתיבות, גם היא אינה מצטיינת בניהול ספרים ובמאזן מסודר. מועצת ירוחם אינה פורעת חובותיה למקורות ולחברת החשמל, ולטענת המבקר שמינה משרד־הפנים לבדוק את המצב, ניהול המועצה גובל בהפקרות כמעט מוחלטת. בבריקתו מצא שהמועצה ביצעה רכש יקר ועבודות בעלות מופרזת, אף שמצבה הכספי רעוע. המועצה קיבלה עובדים חדשים, בניגוד לתקש"ל ולהסכם ההקפאה, ושילמה פיצויים מוגדלים לעובדים שפרשו, ללא הצדקה ובניגוד לכל קריטריון.

מי שחשב שראש המועצה בירוחם ינסה להצטדק בדרך זו או אחרת, טעה. ברוך אלמקאיס, ראש המועצה, תקף את משרד הפנים והודיע: „אינני מוכן למכור את ירוחם בשביל מלה טובה ממשרד הפנים. אני מנהל את הרשות לפי שיקולים של טובת התושבים".

אשר לאי־הסדרים הכספיים, אלמקאיס טען כי מקורם בכך שהמועצה נוהלה על־ידי ועדה קודמת לפני שקיבל את ראשות המועצה לידיו. כלומר, האחריות רובצת על משרד־הפנים. פרט קטן: הגרעון של ירוחם הוא ארבעה מיליון (!) שקלים חדשים.

בינתיים התפרסמו ידיעות על מועצות אחרות שונות, שמושבים שבתחומן נתונים במצוקה. מתברר שחובותיהן של מועצות אלה מסתכמים בארבעים מיליון שקלים חדשים. מתוך תקציב כולל של 43 מיליון שקלים חדשים לשנת 1986, עליהן להחזיר 26 מיליון כפרעון חובות העבר. דהיינו, הן מחוייבות כ־50 אחוז מתקציבן למשרד הפנים עוד בטרם הועבר אליהן הכסף, ובמחצית שנותרה עליהן לתפעל מועצות, שמלכתחילה נקבעה להן מסגרת תקציבית כפולה מזו.

את הבעיות הכספיות הללו אפשר לפתור באחת משתי דרכים: הראשונה, הרצינית, לפרק את מסגרות התקציב של הרשויות המקומיות ולבנותן מחדש, על־פי קריטריונים עדכניים ועל בסיס הגיוני. האפשרות השניה – לפנות לבאבא ברוך, שיטפל בהן במסגרת הניסים הפשוטים שביכולתו לבצע. כיוון שישועה מהבאבא לא תצמח, ככל הנראה, מן הראוי לחזור לדרך הראשונה. כלומר להגיע לפריסת חובות המועצות לזמן ארוך, ובמקביל להטיל עליהן מגבלות ברורות לגבי היקף פעילותן ביחס לתקציב.

אם יהיו מגבלות ברורות, ומשרד־הפנים יהיה מסוגל לאכפן, יש לקוות שהניהול יהיה מסודר יותר. עיוותי הניהול הכספי ניזונים מחולשתו של השלטון המרכזי שאינו מסוגל להעניש את מתוקצביו. המפתח לשינוי הדרוש נמצא במשרד הפנים.

"שר הפנים הרב פרץ. מי אחראי"

אנטישמיות באיטליה – היום מדובר במוקדים שבקצוות, בשמאל הקיצוני ובימין הקיצוני. אצל הברינגאדות האדומות היה זה גם ביטוי לאנטי־אמריקניזם ולאנטי־קאפיטליזם.

שאלתי את ספאדוליני איך זה קרה שחלקים גיסים בעם האיטלקי, שהצטיין בשנות השואה במאמצי הצלה של יהודים ובגישתו ההומאנית כלפיהם ושגילה אהדה למאבק של שארית הפליטה להגיע לארץ ישראל, נסחפו לביקורת נמרצת על ישראל, שיש בה נימה אנטי־ציונית. ספאדוליני מבקש לא להכליל הכללות לגבי רוב הציבור האיטלקי. לדבריו, אין להשוות את המצב באיטליה כיום עם האנטישמיות הפאשיסטית מסוף שנות השלושים ואילך. כיום מדובר במוקדים אנטישמיים ואנטי־ציוניים בקצוות בלבד – בשמאל הקיצוני ובימין הקיצוני; אצל „הברינגאדות האדומות" היה זה גם ביטוי לאנטי־אמריקאניזם ולאנטי־קפיטאליזם. הוא עצמו הוגדר בפיהם כ„ציוני", והיה נתון בסיכון אישי פיסי. ובכל־זאת, מאב לנו כיהודים שמהלכים אנטי־ציוניים מוצאים ביטוי גם מחוץ לקצוות, אף אם בעלי דעות אלה מבקשים להבדיל בין ביקורת לבין אנטישמיות. זוהי שאלה מסובכת ולהשיב עליה לא יספיק הזמן הקצוב בראיון זה – אומר ספאדוליני.

בעניין הטרור, שנהפך לפגע מרכזי בזירה הבין־לאומית, ממליץ ספאדוליני על הידוק שיתוף־הפעולה בין ארצות אירופה, על איסור מתן שידורים לכל למסוסים חבופים ועל הגברת אמצעי־הבטחון בגבולות. האם אפשר להרחיב את שיתוף־הפעולה גם על מזרח־אירופה ובו־בזמן המועצות, הרי ארצות אלה היו עד כה לעתים תכופות נקודות־תורפה להתגוננות מפני הטרור?

ספאדוליני חוזר ומאשר, כי ברה"מ והארצות שבחסותה סייעו בעבר באימון טרוריסטים והללו נהנו גם מחסותן, אך אין להתייאש מלהגיע לשיתוף פעולה אנטי־טרוריסטי גם עם ארצות אלה. אולי למרז הסוביייטים לקח מפרשת ביירות, שם סבלו אבידות מפעולות טרוריסטיות.

הנרשא הפלשתינאי – איזה פתרון חזה ספאדוליני? עמדתו בעניין זה נשמעת שונה מזו של ראש הממשלה קראסקי, הנוקט עמדה ידידותית יותר כלפי אש"ף.

יש להבטיח, אומר ספאדוליני, מולדת לפלשתינאים. העדיפות שלו היא למימוש זכות זו במסגרת ירדנית־פלשתינאית.

ספאדוליני, יליד פלורנץ בשנת 1925, התחיל דרכו כפרופסור להיסטוריה באוניברסיטאות איטלקיות ועסק בתולדות „הריסורג'מנטו" האיטלקי. לפני שפנה לפוליטיקה היה עורך היומון הגדול „קוריירה דלה סיירה", פרסם מחקרים שונים על מפלגות פוליטיות ועל יחסי הדת והכנסיה. הרקע התרבותי ההומאניסטי שלו הוא אצלו גשר אל התרבות היהודית, ומקור הערכה כלפיה.

מכתבים למערכת דבר

מכתב גלוי למזכ"ל ההסתדרות

לפי החלטת הועדה המרכזת, הוטל על קרנות ההסתדרות לשלם לכל הגימלאים, שפרשו בשנת 1960 ואילך, פיצוי שחיקה, לפי טבלה מדורגת, שהוכנה בזמנו, וזה החל מאחר באפריל 1984, בו בזמן שמוסדות הסתדרות אחדים ביצעו את ההחלטה במלואה הופלו גימלאי „מבטחים" לרעה, ואחרי היסוסים לא מעטים, התחילו בחודש פברואר 1985 לשלם גם לגימלאי „מבטחים". לשאלת הגימלאים „מה עם עשרת החודשים מאפריל 1984 עד פברואר 1985?" – נאמר לנו „התאחרות בעלי התעשיה מעכבת את התשלום".

מה לנו עם התאחרות בעלי התעשיה? לגימלאים אין שום קשר עם התאחרות בעלי התעשיה, ולא עליהם לחסום של הגימלאים.

גימלאי „מבטחים" ממורמרים מאד – מה אפליה זו – ושלא יצפנפו במניפת תשלום 42.8% מדד, אשר הצטבר מאז חודש יולי 1985 וקיבלנו אותו בזכות הסכם מיוחד, שהם רצו בו לא פחות מהגימלאים.

כידוע לך עמדו גימלאי „מבטחים" להקים מסמרת מזאה על יד הוועד הפועל של ההסתדרות, בזמן ישיבת הועדה המרכזת, ורק לאחר פנייתו של חה"כ אדי אלפרט אלינו, על סמך הודאתך לחיים הברפלד להסיר את הענין, הסכמנו להשהות את משמרת המחאה. ביתתיים עברו למעלה משלושה שבועות ואין תזוזה – למה? ומדוע מסרת את הענין לידי חה"כ חיים הברפלד? האם זה לא ענין של הועדה המרכזת – ושלך, העומד בראשה? מה גם שחה"כ הברפלד מעכב את הענין.

אני שוב חוזר ופונה אליך כמזכ"ל ההסתדרות, אשר אנו מעריכים אותך מאד, למען הצדק החברתי, והכרתם ההסתדרותית של החברים – תן הוראה להנהלת הקרן, שיכבדו את החלטת הוועדה המרכזת, ושיבצעו את תשלום פיצוי השחיקה, כמו שבוצע בקרן הגימלאות המרכזית, ולא להפלות אותנו לרעה.

יוסף פייבל
חבר מהסתדרות ארגון גימלאי „מבטחים"

קודם כל – בדקו בית בהסתדרות

יש לברך. על התעוררות המצפון הסוציאלי של 65 חברי כנסת, שהתארגנו לשדולה שתיאבק נגד עשק הפנסיונרים. אבל אני תמיה שעוול אחר, הנגע רק לפנסיונרים של קרנות ההסתדרות, שנאלצו לפרוש לגימלאות בתקופת התקנות לשעת חירום וחוק ההסכם לשעת חירום, לא נחזה מראש על־ידי מוסדות ההסתדרות וטרם בא על פתרונו.

השכר הקובע של פנסיונרים אלה יהיה, במהך כל ימי חייהם, כי מיום פרישתם לפנסיה הם מנותקים מכל הסכמי השכר העדכניים, האמורים לפצות את השכירים על השחיקה שחלה בשכרם.

תיקון עוול זה אינו תלוי בממשלה, אלא אך ורק בהחלטה של מוסדות ההסתדרות, שתחייב את הקרנות. אני בטוח שאם מוסדות ההסתדרות יעשו קודם־כל בדקיבת בתוכם פנימה ויתקנו את העוול הזה כלפי מחזור הפנסיונרים של הקרנות מתקופת החירום, יחוקו בכך את הכוח המוסרי שלהם בתביעתם כלפי מוסדות המדינה. אני מקווה, שהפנסיונרים של איגודים מקצועיים שונים יפעילו את לחצם על מוסדות ההסתדרות, באמצעות האיגודים שלהם, כדי שהעוול הזה יתוקן בהקדם האפשרי.

שיפרים שמעון
יו"ר המחלקה לפנסיה

חיפה פתחה בשנת מנדלסון

בעיתונות מתפרסמות ידיעות על עצרות מסחם גופים שונים בתל־אביב ובירושלים במלאת מאתיים שנה למותו של משה מנדלסון. למען האמת יש לציין ששנת מנדלסון בארץ נפתחת ע"י עיריית חיפה כחודש לפני העצרות האחרות.

בשלהי דצמבר 1985 ערכה העיריה ערב עיון ועל אף מזג האויר הגשום, היה היכל העיריה מלא עד אפס מקום.

משה הראל
חיפה

פרסומים מגמתיים

באחרונה פורסמו ב„דבר" כתבות מגמתיות בגנותה של הנהלת האגודה הצרכנית המקומית „קראופ" רעננה, שמצאו „חשדות לבעשים ותיגים מצד חלק מחברי ועד האגודה".

אנו כתייחסים בחומרה רבה לפרסומים אלה, שאין להם כל שחר במציאות, המוכרת לי היטב. יש בהן כדי לפגוע ביושרם ומהימנותם של אנשי ציבור ותיקים ברעננה, ולשרת כוונות פוליטיות של קבוצת עסקנים קטנה במקום.

הכתב לא מצא לנכון לקבל תגובות מהנהלת המוסד הנוגע בדבר. אין לי הסבר כיצד מתעלם עתונכם מן התופעה הלא־שיגרתית של קיום אגודה צרכנית עצמאית ברעננה במשך יובל שנים – אגודה מסגשת עם 2300 בעלי מניות ופריסה של כ־50 סופרמרקטים במרכזי המגורים ובשכונות העיר.

צמיחתה המואצת של העיר רעננה דירבנה את „קראופ רעננה" לתנופת פיתוח גדולה, האגודה הצרכנית סיימה תקופה זאת תוך שמירה על איתנות פיננסית ורווחיות מאחנת. כל אלה נתאפשרו הודות לציבור עובדים מסור ונאמן והנהלה אחראית.

רשתות השיווק הגדולות רוצות לבלוע את „קראופ רעננה" ופרסומים מגמתיים משרתים גם מכרות אלה. לאגודה הצרכנית ברעננה מעמד בכורה בעיר, הן מבחינה כלכלית והן במשקלה הציבורי החברתי. כל אלה טופחו במשך יובל שנים, בפעילות ותיקים וצעירים מבשיכים, העושים את מלאכתם באמונה.

שמעון דורון
מזכיר מועצת פועלי רעננה
ב־17 השנים האחרונות.
נציג ברית הקואופרציה הצרכנית בהנהלת האגודה.

הערת המערכת:
הפרסומים התבטאו על דו"ח מבקר ההסתדרות. למערכת אין, ולא היתה, כוונה לפגוע במפעל.

מתן יד חפשית למשמר הגבול

כתייל דובר ערבית שהשתחרר זה מכבר ועשה את שירותו בשטחים, ברצוני להתריע שתופש דמוקרטי נתפס בעיני הערבים כחולשה והזמנה למרד. יתכן, שבעוד מאה שנה יתהולל מהפך בתרבות המוסלמית וערכי הדמוקרטיה יובנו בצורה אחרת, אולם כיום נכון לאמר: ברזמא (מזרח התיכון) נהג כרומאי (כבוז חוסיין, אסד וחומיהם כלפי בני עמם).

תרגום הדברים במציאות פירושו מתן יד תופשית למשמר הגבול לבצע את עבודתו ללא הגבלות. ואז יחזור השקט לשטחים והערבי טוב יכבד את הישראלי כפי שהיה רק לפני מספר שנים.

עמוס מבורך
חיפה

„ייחודה של ההסתדרות"

תמוה בעיני כיצד אנשים רציניים מעלים דברים תמימים. כוונתי למאמרו של אורי אגמי: „ייחודה של ההסתדרות" מה־16.1: וכך נכתב בתחילה .... יש כאן עיוות של הבנת ההסתדרות מחד גיסא, ורצון לחסל מערכת יחידה במינה בעולם דמוקראטי, מאידך" ובסוף: ...ההסתדרות הכללית היא מבנה ארגוני, חברתי, משקי... הנושא באחריות כוללת והפועל על יסוד העזרה ההדדית". דברי אמת המה – דברי־סוד לארגון מיוחד במינו, שאין דוגמתו בשום חברה: אלא מה – אליה וקוץ בה.

עבור מי נכתבו הדברים האלה? מי שיודע – יודע, ומלים אלה לגמרי מיותרות עבורו. אין צורך לשכנע את המשוכנעים! ועוד. מה גודלו של הציבור המכיר את מהותם של הדברים הנ"ל? (וציבור זה הולך ופותח, לראבונו). לרוב המוחלטם מלים אלה לא אומרים דבר וחצי־דבר. לכל היותר, אלה עבודם משפטים בעלמא, או מלים חלקלקות, המזכירות לו חברות פרסומת, ותו לא!

הזוכר עוד מיסהו את סיזורו של החבר קיסר בבאר שבע, שהציגו על גבי המרקע, ערב הבחירות? שם היינו עדים לפגישתו של חה"כ קיסר עם עמך־ישראל. והתברר לנו שישנם עוד אנשים שלא שמעו אפילו את השם: „הסתדרות"; ויושב־ראש ועד העובדים, שענה על השאלה: „למי שייכת ההסתדרות?" – ענה ללא היסוס: „לממשלה!" (ולא חסרות דוגמאות נוספות). אל נשכח שאלה הם אשר קבעו את דמות המדינה, ולא רק את ההסתדרות. כוחם האלקטורלי רב יותר מכל הציבור האינטלקטואלי.

ינסו נא חברינו מושכי העט ובעלי רטוריקה מפותחת, להסביר, במלים של יום־יום, מדוע הסתדרות כזאת עדיפה על ארגון אחר. במה קופת חולים הכללית עדיפה על יתר קופות חולים. במה בנק הפועלים עדיף על בנק אחר. במה הרשת הצרכנית של ההסתדרות שונה מיתר בתי־מסחר. במה תעשיות „כור" (סליחה, מה זה?) שונים ממפעלים פרטיים אחרים – ומה זה „חברת עובדים"? האם כל חבר הסתדרות יודע שהוא אוטומטית גם חבר ב„חברת עובדים"? ובשביל מה זה טוב?

כי סמסוגל להסביר, בשפה מדוברת, וגם מחוץ לדפי „דבר" את „ייחודה של ההסתדרות, שיקום?

צבי ארזי
בתי מלון

כבודה של העברית

כקורא עתון „דבר" כמעט מיום היווסדו ממנו ינקנו את עד־כי הציונות ותנועת העבודה בחו"ל, ואחר כך בארץ, אינני יכול להשלים כיום עם „היגרדד תם" של עורכי העתון, עוריהם ואחרים במערכת אחר „...התקדמות" בשיבושים של השפה העברית ובשימוש במלים לועזיות למכביר, ללא צורך ולי־לא הכרח?

המלה „היגרות" כאן איננה מיוחדת כי כך מקובל היום בא־רץ, על עתוניה וכלי התקשורת האחרים שלה.

אציין רק שתי דוגמאות:

המלה „הפנינג" חביבה מאוד על מושכי העט בכל העתונים. מדוע אי־אפשר לכתוב: אירוע, מאורע? או דוגמה שניה: כתבתו של הכתב דוד מושיוב. בגליון מיום רביעי, י"ב בשבט, 22 בינו־אר 1986, במדור „משק וכספים". הנה הכותרת: „ישראל מדורגת חמישית בהכנסה פר תושב"! ומה רע ב: לכל תושב, לתושב.

„דבר" קבע לו מיום היווסדו כמסרה קדושה ביותר: הקנייה, חידוש ולימוד השפה העברית! האם נלך בדרכי האחרים? האם ניגרר?

יצחק הדר
בקיבוץ

עוד יש תקווה

ב־5.1.86 קראתי בעיתון שישראל קיסר הגן על זכותם של עובדי הכרת החשמל לקבל חינם את המוצר שהם עוזרים להפיקו, ורק ביקש מהם להגביל את תצרוכתם. סברתי כי בקיסר התאכזבתי. סברתי כי בקיסר מתנגדים ניצני מנהיגות ולא היגררות. אבל אם „דבר" יפרסם את מכתבי במגרש שלו, עוד יש תקוה.

מקס לוי
רמת־גן

אין לחשוש מוועדה בין־לאומית

באחרונה חלה במפתיע התקרבות בין ירדן וסוריה, עד כדי החלטה על החלפת שגרירים. אנשי הליכוד מרוצים מתהליך זה, לדידם זו הוכחה נוספת פו לסרפד כל תהליך מדיני במזרח התיכון.

יתכן שהתקרבות בין ירדן לסוריה מיועדת דווקא לאפשר לסוריה להצטרף גם היא לתהליך השלום. אין ספק שבריתה המועצות תקדם בברכה תהליך כזה, ואם גם ממשלת ישראל תתיחס בחיוב ליזמה, תיסלל הדרך לחידוש היחסים עם בריתה־המועצות.

למעשה אין לממשלת ישראל שום סיבה להתנגד לוועידה בין־לאומית לענין המזרח התיכון. ועידה כזו תוכל להכיל בסופו של דבר למשא־ומתן ישיר עם כל הארצות הסובבות אותנו, לרבות סוריה. הרי ישראל כבר השתתפה בעבר בוועידה בין־לאומית, שבה השתתפו גם סוריה ובריתה־המועצות.

אל לו, לראש הממשלה, להיגרר אחרי משאלות ליבם של אנשי הליכוד ואל לנו להחמיץ הזדמנות כלשהי לשלום עם שכנותינו הערביות. אם לא תהיה פריצת־דרך ביחסים עם סוריה וירדן, ההסכם בעניין טאבה וכינון היחסים עם מצרים מוחש, לא יחזיק מעמד זמן רב.

כגן שמואל
תל־אביב

מודיעין

טלויזיה

5.30 „קיד וידאו" – סדרת סרטי הנפשה, בת 26 פרקים, המביאה מוסיקה רוקנ'רול לילדים, עם להקת „קיד וידאו". בפרק הראשון מופיעה הלהקה בהשתתפות חבריה. בפרקים האחרים מופיעות דמויות בהנפשה. הסדרה מובאת בדיבוב לעברית.
6.00 „חבובתף" – סדרת סרטים מצוירים.
6.25 „מבוקי של מקום" – עמק האלה.
6.30 קיצור חדשות (ערבית).
6.32 מרעדון הנף – תכנית שבועית לילדים (תרגום לעברית).
7.00 מבט – דיון שבועי בעניני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 מבט לחדשות.
8.30 פרטים יבואו.
9.10 לקראת שידור.
9.25 פרטים יבואו.
10.10 „בתוב בעתון" – תכנית שבועית שעניינה ביקורת העיתונים בישראל. מגיש: מאיר שלו.
10.25 „סודל ובנו" – סדרת דרמה אנגלית בת 6 פרקים: פרק שני: סטפן סודל ובנו קיט עוברים לווייסנברי. שם מקבל סודל משרה של שדת במלון קיט־הוה מסחרי לימים טובים יותר.
11.15 סוף שבוע – תכנית שבועית בענייני ספורט. מנחה יחיל לוגרן.
11.55 חדשות.

ירדן: 5.10 סרטים מצויירים: 5.30 עולם המדע: 6.00 תכנית בצרפתית: 6.25 הסבתא היודעת הכול (עד' 3): 7.00 חדשות בצרפתית: 7.30 חדשות בערבית: 8.30 חדר מיזן (קומדיה): 9.00 חזרה לערן, סדרה אוסטרלית, המשך: 10.00 חדשות באנגלית: 10.10 סרט עלילתי.

טלויזיה לימודית

08.15 ארץ מולדת: בראשית בבאר.
08.40 אנגלית ו'.
09.00 מדעי הטבע (חומר: הערן).
09.20 אנגלית ז'.
10.10 מדעי הטבע ה'–ו': כיצד אנו בעים.
10.30 פרשי נחמה: צמיחה.
11.00 חשבון ו': מדעי כופל שברים.
11.15 הלו ישראל: נשים בישראל.
11.30 מדעים בהיסחות: וקשרתם לאות.
12.00 אנגלית ח'.
12.25 אנגלית י'.
1.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה: האבולוציה 7, הטבעה והבדרה הטבעית.
2.00 שלום הלך ונעלם: קאמראנמה.
3.00 איינשטיין: סרט על חייו של איינשטיין לדמות הסברים על תורת היחסות שלו.
4.00 כלי מדחנה: שוא ו'.
4.25 פיצוחים: שעשועון טלוויזיה נשא פרטים.
5.00 ערב חדש. מנחה נדעון דייכר.

רדיו

קול המוסיקה

07.30 שחרית מוסיקלית – רבוזק סקרצו קפריצ'ו, אופ' 61 (תד' פיל' צ'כית / ר' נורמנ: אלבינוני: קונצ'רטו לאוב אופ' 7, מס' 3 מ' לרדרז / תד' קמ' של רבה / פ' פרחסקה: אנרי־קס: מרוסון לכלי־קשת (תד' לאומית של מקסיקו / מ' קרנס: שוסון: פואמה, אופ' 25 (ג' קרמר / תד' סימפ' של לונדון / ר' שאו: שלקטוב בעיבוד רוכלס: מרוסה בסקיה (ב' הייד סמיה, חליל / מ' רוכלס, נבלה: רוסיני: מבוא, נושא וחריאציות מ' ג'יימס, קרן / ר' פרי, פסנתר: בוסקוביץ': „בתופים ובמחולות" וזמרי קאמרן / א' איתיג: ר' פ' באך: שלישיה בלה מינור (מ' פרסמן, הגווה, צ'מבלה: באך: מבוא ופוגה בדה (נשפני קנדה: רוזאלסט: חביבי.
09.30 קונצרט בוקר – ביטה מרוסה „רומאי נוד" סימפ' של מרג / ר' רוזאן: בראהמס: וריאציות על נושא של היידן, אופ' 56 א' (הפיל' מנדיזורק / ד' מהטה: שוסון: קונצ'רטו לכנור, לפסנתר ולדביצית כלי־קשת, אופ' 21 (י' פרלמן / ח' בולם, פסנתר / + רבעיית ג'וליארד: רימסקי קורסקוב שהרזדה אופ' 35.
12.05 מאזר הסרטיה – זכריה פלאוזיק, פסנתר – רומנינוב: וריאציות על נושא מאת קודל, אופ' 42: יהדנה אלמסקי: סרטה לפסנתר (1974) שומאן: קטעי פנטסיה, אופ' 111: פרנקופייב: שלוש תמונות מתוך „רומיאו ויוליה".
13.00 קונצרט צהריים – מרנק: פרלוד: מוראל ופוגה (א' רובינשטיין, פסנתר: שוברט: פרק מתוך המשיה לכלי־קשת בדן מג'ור (רביעיית מלוס / + ב' רוסטרופוביץ'): בטהובן: קונצ'רטו מס' 4, לפסנתר ותזר מ' ד' רובינשטיין / הפיל' מלונרון / ד' ברנשטיין: מוצרט: סימפוניה מס' 39 (תד' הלה / סר ג' ברבירולי).
15.05 מנגשים מוסיקליים.
16.00 אוגוסטא – הגי שחם, בנור / יהנון זק, פסנתר – באך: סונטה מס' 6, בסול מג'ור, ר"ב 1019: מוצרט: סונטה במי בסול מג'ור, ק' 380: פרוטוש: רונרז: סמרדנסקי: סרטה איטלקית.
17.30 קונצרט מנחה – מאהלר: „אגדת העיר" מתוך „השיר המקונן" (ר' רוזה, סופרן / א' הנסון, מצרפופרן / ר' סיר, מנור / ש' רא, בריטון / מקוד סי בי אס. / תד' בירמינגהם / ס' ראטל).
20.05 קונצרט התד' הסימפ' ים רוסר"ש, שידור חי מתאסתן רם – „אמראוס", מרתון מציחות מוצרט, מנצח: גאדי בדתיני – סימפוניה מס' 40, בסול מינור, ק' 550: קונצ'רטו בדו מג'ור, לפסנתר ותזר ק' 467:
21.00 „אנתולוגיה קטנה לשירה": סימפוניה מס' 41, בדו מג'ור, „יופיטר", ק' 551: הפתיחה „בשואי פיגארו".
23.00 דור הזהב – ויליאם קאפל, תכנית שביה – רחמנינוב: רפסודיה על נושאים של פגניני (עם תד' פילדלפיה / פ' ריינר): חצ'סוריאן: קונצ'רטו לפסנתר (עם מרגי קסבצקי).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – משה מונטיפיורי: פעילות אגודת „חכמת משה" בירושלים.
12.05 מוד ולבנה.
14.06 תכניות לילדים – סוב לטעם: „מעשה בלולי ה..." מאת דבורה עומר (שרק אחרון).
14.45 תחולקו.
15.25 עזריה אלון מסבר על נוף הארץ.
15.30 קטרה – דמרה ברשונה. „ריקוד הקבצנים בהגנת „הדיוק" של „הבימה" ב־1922.
16.05 צוחת המחה התיסון.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתחילים: שעור מס' 13 (ש.ו.ל).
19.05 שעור בתנ"ך.
22.05 הלומות באוספמה.

רשת ב'

10.05 עניני בית ומשפחה.
15.05 עניני חינוך ונוער.
18.06 יש שאלות.
18.51 היום בסמרט.
19.35 השבוע בכנסת.
20.05 שירים עבריים.
20.30 שידור משחק כדורסל בין מכבי ת"א לצבא.
22.30 צמוקים ושקרים – שירים מפי החזן מיצ'יק במלאת 15 שנה לפטירתו.
23.05 „ביניו לבין עצמנו"

רשת ג'

18.06 קול נו
20.05 מופע רוק
22.05 משלנו.

גלי צהל

06.30 אוניברסיטה משודרת: אלברט אינשטיין: אחדות וריבי, אדם חופשי. מרצה פרופ' יוסף אנסי.
17.30 כותנה.
17.50 יומן ספרות.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.35 מכבי הצב.
20.05 „רוק ישראלי".
23.05 מהמרוץ הקלאסי.

בתי קולנוע

תל־אביב

אסתר: תפילה למות 9.30, 7.15, 4.30
אורלי: מלכות למתאבדים 9.30, 7.15, 4.30
אלנבי: לסדים בשלג 9.30, 7.30, 5
בקרקדה חזרה לעתיד 9.30, 7.15, 4.30
גורדון: בור בי 9.30, 7.15, 4.30
גת: הרבה ולא כלום 9.30, 7, 4.30
דקל: לילות לבנים 9.30, 7.30
הייבראו: גולאג 9.30, 7.15
חצות – מסיבת סקס
חדר: רופא חולה אהבה 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין מי מפחד מהשכן מגול 11.15
חן 1: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 2: סיפורה של מארי 9.45, 7.20, 5
חן 3: ב"ס לאסדים מתחילים 9.40, 7.20, 4.45
חן 4: הגנרים 9.40, 7.20, 4.45, 10.30, 1.30
חן 5: רומן על בטוח 9.40, 7.20, 4.45, 10.30, 1.30
לימור: הכבוד של פריצי 9.30, 7
לב 1: סטרה 9.30, 7.30
לב 2: גורל 9.30, 7.30, 5, 2
מוזיאון תל־אביב: נערה ונער 9.30, 7.15
מוגרבי: קומנדו 9.30, 7.15
מקסים: הכו ארש השלג 9.30, 7
סינמה 1: שושנת קדיר הסגולה 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: אמריאוס 9, 6
סמוריה: לחב משוגן 9.30, 7.15
מאיר: מסע עסקים של אבא 9.30, 7, 4.15
מריה: עד סוף הלילה 9.30, 7.15, 4, 2, 12
הנהג 11.30 חצות
צמרת: נגע + כמו חלום 8.00
צמרת: ראן 9.30, 6.15
תמרי – רמת־אביב: אפוקליפסה עכשיו 9.30, 7
שקל: בשם כל בני ביתו 9, 6
תבלין: ציד הצבאים 9, 6
תל־אביב: רוקי 4 9, 6.54, 4.30

יפו

הזויה הישראלית: רומן הדמים 9.50

ירושלים

אריפוף: קומנדו 9.00, 7.00, 4.30
אריפוף: מגור לדגל שיפוצים
אדרנה: תפילה למות 9, 7, 4.30
בית אגרון: פוטרמן 3 3.30
גשם מגול 5.45
המבט 7.30
להתאהב 9.30
גברים במלכודת 11.30 חצות
העולם הקטן בניני האומה: מסע עסקים של אבא 9, 6.30
הבירה: רופא חולה אהבה 9, 7, 4.30
גיל אור: שנת הדרקון 9, 6.30, 4.30
הפיר: חזרה לעתיד 9, 6.45, 4.30
סמרה: שושנת קדיר הסגולה 9.15, 7
עדן: לילות לבנים 9.15, 6.45, 4.15
רון: עד סוף הלילה 9, 7, 4.30
מיטשל: הרבה ולא כלום 9, 6.30

חיפה

אדרה: בשם כל בני ביתו 9.15, 6.45, 4

אורלי: בידוד 9.15, 6.45
אמסיתיאטרון: ערפדי החלל 9.15, 7, 4.30
אריסון: קומנדו 9, 6, 4.30
עצמון: מסרה 9, 6.45, 4.30
חן: מרעדון הכותנה 9, 6.30, 4
מאיר: תפילה למות 9, 6.45, 4.30
קרנאר: קאנס 9, 6
רמבו 1: שנת הדרקון 9.15, 6.30, 3.15
רמבו 2: לילות לבנים 9.15, 6.45, 3.45
רון: רוקי 4 – 9.30, 7.15, 4.30
עמנו: הכבוד של פריצי 9.15, 6.45

קרית־ביאליק

מאיר: האיש בעל הנעל הארומה 9.15, 7
סביון: שנת הדרקון 9.15, 6.45

קרית־חיים

בית העם: הכו הארש השלג 9, 6.45

קרית־ים

ניצן: ראסטי ג'יימס 9.30, 7.15

קרית־מוצקין

אורות: הכבוד של פריצי 9.30, 7

אשדוד

אסתר: רומן הדמים
אשדוד: תפילה למות 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: עדרי החלל 9.30, 7.15, 4.30
מאיר: הנוקם 9.15, 7
רחל: רכבת תחתית 9.30, 7.15

באר־שבע

רון: הבוגדנו הגדול 9.30, 7.15

בת־ים

אורנים: מלכות למתאבדים בע"מ
עצמאות: רוקי 4 – 9.30, 7.15, 4.30

גדרה

אורנה: מלכות למתאבדים 9.30, 3.30

גדרות

הרצליה

הכבה: רוקי – 9.30, 7.15, 4.30
מלון דניאל
שושנת קדיר הסגולה 9.30, 7.15

חולון

אריסון: 48 שעות – ב־11.30 חצות
מגרי: שנת הדרקון 9.30, 7
סמרי: רוקי 4 – 9.30, 7.15, 4.30
ריינה: חזרה לעתיד 9.30, 7.15

טבריה

אביב: המטרה אמריקה 9.30, 7.15

טבעון

יובל אור: הער 9.30, 7

כפר־סבא

עמיר: מלכות המלך שלמה 9.15, 7
לוי: שוטר עם כבוד 9.15

לוד

אורלי: בשם כל בני ביתו 9.30, 7.15
עדה זית: ב"ס לאסדים מתחילים 9.30, 7.15

נהריה

הדר: השוטר מגנב פטור 9.15, 7.15

נתניה

סמרטיה: ב"ס לעבירות בתנועה 9.15, 7, 5
אסתר: רוקי 4 – 9.15, 7, 5
שרון: שנת הדרקון 9.30, 7, 4.30

פתח־תקוה

שלום: רוקי 4 – 9.15, 7, 4

קרית־שמונה

שניר: הגיגה האמריקאי 9.30, 7.15

קרית־מלאכי

צמרת: להתאהב 9.30, 7

ראשון־לציון

נעמן: עד סוף הלילה 9.15, 7
ראשון: ב"ס לעבירות תנועה 9.30, 7.15

רחובות

הדר: מלכות המלך שלמה 9.30, 7.15
חן: קוד השתיקה 9.15, 7

רמת־גן וגבעתיים

אוראיון: שנת הדרקון 9.30, 6.50
ארמון: קומנדו 9.30, 7.15, 5
לילה: הכבוד של פריצי 9.30, 7.15
הדר: רוקי 4 – 9.30, 7.15, 4.30
רבין 1: הרבה ולא כלום 9.40, 7.10, 4.30
רבין 2: תלמידה מחשמלת 9.40, 7.30, 5
רבין 3: בידדי 9.45, 7.20, 5
רבין 4: סיפורה של מארי 9.40, 7.30, 5
שמיר: מלכות המלך שלמה 9.30, 7.15

רמת־השרון

כוכב: יער האיזמרגד ב־11 בבוקר + 9.30
מופע הקולנוע של רוקי 7
יער האיזמרגד 9.30

רעננה

אורות: יער האיזמרגד 9.30

רמלה

אור: מלכות המלך שלמה 9.30, 7.15

האוניברסיטה העברית בירושלים
מרכז מרטין בובר
נציבות שירות המדינה
השירות להדרכה ולהשכלה

בשיתוף עם
קרן זייזל
מודיעים על פתיחת סמינר אקדמי
לסגל הבכיר בשירות המדינה
בנושא
מוקדי מתח בחברה הישראלית - 1986
שנת הלימודים תשמ"ו, סמסטר ב'

בסמינר יועלה מבחר סוגיות בדבר מצבה של החברה הישראלית כיום על־ידי חברי הסגל האוניברסיטאי המסמתים בנושא זה.
הסמינר מיועד לקובעי מדיניות ומקבלי החלטות בתחומי החברה והרווחה — מנכ"לים וסגניהם, ראשי אגפים ומנהלי שירותים מרכזיים.
הסמינר יכלול 12 פגישות שבועיות, מידי יום ד' בשבוע בין השעות 8.30—10.30, החל ביום 26 בפברואר 1986 בקמפוס הר־הצופים.
ההרשמה: באמצעות הממונים על ההדרכה במשרדים.
פרטים נוספים: בשירות להדרכה ולהשכלה, טל' 633107, 661521.

קבלת מודעות 24 שעות ב דחוף
מודעות משפחתיות דחופות
אל יתר סאי המודעות ל־
הלוח הגדלי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל 239952 248518

קרא מחר ב־
ידיעות אחרונות

פרס־ויצמן: החיזורים לא הועילו
מאת ישעיהו בן־פורת ושלמה נקדימון

מטכ"ל קרבי – וקרייריסטי
מאת רון בן ישי

להיות בנו של בגין
מאת רוני ורדי

מצבי־רוח בקהיר
מאת שולמית הראבן

פרס הולך לנשיא
היום בו הטורפד הרוטציה. תסריט פוליטי
מאת אורלי אזולאי־כץ

גשר צר מאוד
הרב אליעזר שוק, רבם של חסידי ברסלב, רוצה לרכוש את יבנאל
מאת עמוס נבו

פרי בשל
הלית ישורון, בתו של המשורר אבות ישורון. שירה, דוגמנות, אהר, בורגנות
מאת אתי חסיד

תחת כוגס נכסים
בממעלי מגן גולדמן לכספות, פועלים תחת לחץ
מאת לאה אתגר

לא חוזרים
עשרות אנשי עסקים היגלו עצמם
מפחד שלטונות המס
מאת אריה אבנרי

איירוסי
עיצוב אופנה אוונגארדי בפאריז
מאת נורית בת־יער

„השקל שלך"

המוסף לתרבות, ספרות ואמנות
על היחסים התרבותיים בין ישראל לספרד – מידע וכוונות
מאת חנה קים

לדיירי הרחובות לילנבלום, פינס, והראשונים בתל־אביב

בתאריכים 2–5 לפברואר 1986 תצלם חברת „אמיל הפקות" סצינות מהסרט „כפפות" בקטעי הרחובות הנ"ל בעזרת משטרת ישראל, בליל ועירית ת"א־יפו. אנו מצטערים על אי הנוחות שתגרם בזמן הצילומים.

בתודה מראש
„אמיל – הפקות"

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ.

בתי מרקחת

תל־אביב
בבלי – עזראל 1 פינת סולדנו 10 בבלי – 440552
קופת חולים מאוחדת – שפרינצק 15 – 265200
ירושלים
מרשאת רוממה – המג' 28 – 523191
חיפה
הנשיא – שדרות הנשיא 33 – 333312
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
אסותא – דבוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים – חולון
הלל – בלפור 9 בת־ים – 583042
דיר חדר – סוקולוב 70 חולון – 842433
מוקד מידע בתל־אביב
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרשאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרשאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הנרמים הרשאים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03־433300, 03־433500.
מרשאות שינים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 תל־אביב – 03־284649 בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566 יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלמקס
לכל המשפחה!

בשריכת תרזה איזנברג

אביב ברחובות פאריס

וריאציות בשחור־לבן

יוצרי התפירה העילית („הוט קוטור") הפריסאים יצאו לא מכבר ברגמים לחודשים לאביב־קיץ 1986. המבחר הרגמים מצטיירת מיגמה של שמרנות הקו עם פריטים ועיטורים בעלי תמיכון ומעוף. משמאל לימין: חליפת שאנל בצמר שחור עם כובע תואם; מערכת של אייר באלמן בשחור לבן, על הראש כובע שטוח בצבע שחור; פייר קרדן נותן קצת יותר: חלבשות הקוקטייל שלו בקרם שחור ולבן, הכובעים הנאומטריים – מלבד; מערכת של זאן בלאי שרה: החצאית מראמש שחור והז'אקט מעור לבן עם עיטורים בשחור.

נעמת נגד בתי הדין הרבניים

- ניתוק מהמציאות הישראלית הרחבה
- חוסר מעורבות בחיי הקהילה
- מוסר עבודה יָרוד
- אי מתן הנמקות לפסקי דין
- אי ידיעת גבולות הסמכות
- השארת תיקים פתוחים ללא הכרעה

– אלה כמה מן הטענות שמעלה ד"ר אריאל רוזן־צבי במחקר על תפקוד בתי הדין הרבניים שערך בהזמנת נעמת. למחקר מצורפות המלצות לתיקון המצב

מאת יבלחה דמורי

להתאים את חוקי ההלכה למציאות של ימינו מקלה, לפעמים, ההלכה ועם זאת לא להתעלם מצרכי התקופה בה אנו חיים – זו היא מטרה למענה נאבקת תנועת נעמת ללא לאות תוך כדי גיוס משאבים רבים וכמחות בלתי נלאים.

להליכה מאסיבית זו לצורך העל־את תודעת הממסד הדתי לצורך השעה – נרתם גם ד"ר אריאל רוזן־צבי, מרצה בכיר בפקולטה למשפטים באוניברסיטאות בר־אילן ותל־אביב וראש המכון להשתלמות עורכי דין, באמצעות מחקר מקיף אשר החמן אצלו על ידי נעמת.

המחקר מתרכז בעיקר בשני תחומים:

1. הגדרי סדרי הדין ותקון תקנות בבתי הדין הרבניים להקלת ה־התדיינות;
2. דרכי פתרון הלכתיות לבעיות העגינות. ד"ר רוזן־צבי נפגש עם הרבנים הדתיים הראשיים אשר תגובתם האופיינית היתה: „אנחנו מיזמתנו לא נוכל ללכת ל־פתרונות עקרוניים. אנו כבולים. אנו צריכים ללכת לקראת פתרון אשר יהיה מקובל על כל הזרמים הדתיים בעולם".

גישה זו, לדעת ד"ר רוזן־צבי שהוא אדם דתי אורתודוכסי, הינה מראש בלתי אפשרית. גם גישות הרבנים הראשיים בישראל אינן מקובלות כולן על כל הזרמים הד־תיים בעולם.

מן המחקר עולה כי בתי הדין הרבניים לוקים בהעדר משמעת וב־מוסר עבודה יחוד והמתיחסות שס־הית לארועים הנדונים לפניהם וחוק שה מכל: אי מתן הנמקות לפסקי הדין הניתנים על ידם. לפי דברי ד"ר רוזן־צבי, הורו הרבנים הראשיים בעובדה שמצב מוסר העבודה של הדיינים הרבניים טען שפור ניכר. מצ כן עולה כי כאשר הדיינים הרב־נים מתבקשים להסריע בתוקף סמ־כותם, הם בוחרים ללכת בדרך מבוטסת. הם אינם מפעילים את סמ־כותם ולא תמיד נהדים להם גבולות הסמכות. מסקנה אחרת שהעלה ד"ר רוזן־צבי היא, כי הקשר בין הדיינים הרבנים לבין המציאות בארץ לקוי, ונטול דיקה של ראייה רחבה.

במחקר לא מועלות בעיות לצורך פרובוקציה. הכל מסודר וערוך למ־ציאת פתרונות, בנסיון לתת תשו־בות אשר לא תסתורנה את רוח

ד"ר אריאל רוזן־צבי

ההלכה ויחד עם זאת תתאמנה לרוח זמננו. ד"ר רוזן צבי מציע לכלול בועדת המנויים של הדיינים הרבני־ים גם נשים, שיסייעו בקביעת קר־טריונים לבחינת הדיינים החורצים גורלות אנושיים. ענין זה ניתן לפ־תור באמצעות לשכת עורכי הדין ואין צורך להגיע לעמותים עם הממ־סד הדתי שכן, ועדת המנויים של הדיינים הרבנים הינה, כאמור, חילו־נית. כאשר תיווצר דרך לגיטימית למנוי נשים לועדה זו תעלה דרשתם של הדיינים הרבנים שהיא, כיום, נמוכה ביותר, טוען ד"ר רוזן־צבי. שכן הם נבחרים בלא קפידה יתרה ולהם השכלה תורנית בלבד. עוד עד־לה מן המחקר כי דיינים רבנים בע־לי הלך חשיבה פתוח אינם בנמצא. הדיין הרבני מעולם לא היה מעורב בעבודה קהילתית ואינו־מביר את מלאכת הפיכוד ומצוקותיו.

ענין אחר הזה התקפה על נוהל לים בבתי הדין הרבניים. ד"ר רוזן־צבי מספר על אחדות אשה עגונה מזה 15 שנה, אשר לאחר דרך ותעוד תים הגיעה אל בית הדין הרבני בי־רושלים ושם נתבקשה על ידי הרב־נים לדאוג בעצמה להרכב דיינים רבניים שיזונו בעניינה, משום ש„אין כל הרכב המוכן לדון בענינך במסגרת בית דין זה"... וכך, לאחר תצונים והשפלה לא קטנה, הצליחה האשה „להרכיב" הרכב דיינים, שלאחר ישיבה ראשונה בעניינה הר־דיע לה כי אינו יכול לדון בעניינה... רק לאחר יצירת לחץ ציבורי ומעור־בות חברתית בעניינה זכתה האשה לקבל כפיית־גט מאת הראשון־לציון הרב אליהו.

תופעה אחרת השוררת בבתי הדין הרבניים היא השארת תיק פתוח ללא הכרעה. במצב זה נתונים ה־מתדיינים בחוסר אונים: מחד גיסא אינם יכולים לפנות לערכאה אחרת ומאידך, נשאר ענינם תלוי על בלי־מה ואינו מגיע לידי פתרון. במחקר מוצע כי כל „תיק" אשר יישאר פתוח למעלה משלושה עד ששה חד־שים ללא הכרעה, יועבר לידי הרכב דיינים מיוחד אשר יוקם למטרה זו.

חוקי המשפחה השוררים היום ב־ישראל, הם מן הקשים בעולם, טוען ד"ר רוזן־צבי, ומציע להפעיל לחץ רצוף ומתמיד שיוכל להגיע את ה־מערכת המשפטית הדתית. ולבסוף, אומר ד"ר רוזן־צבי, מאז התחילה נעמת במאבקה יש התעוררות גם בעולם הרבני. ההזמנה בהיותו חבר בועדה לתקון דיני משפחה פונים אליו רבנים בשאלות ואף מפנים אליו נשים במצוקה. גם יו"ר מעמד האשה בנעמת עו"ד חביבה אביגיא ציינה כי טוענים רבנים פנו אליה הביעו תמיכתם בעמדת נעמת.

ואביב מתוצרת הארץ

מעצבן עצמאים ידוע, [illegible] מסמל אמירה [illegible] „נעמה" לעבר [illegible] לרבות [illegible] לעצמה, ופיתוח [illegible] בקנה מידה [illegible] אמיתות [illegible] סיקנו הנשים [illegible], והקפדו על [illegible] לשלמים ועל [illegible] הנקלטים בקולקציה [illegible] „לעניין" [illegible] שפשוט [illegible] [illegible] בבוטיק [illegible] [illegible] בבאזר קלאסי [illegible] [illegible] [illegible]

לא נעים לראות תל נעול

ארץ חמדה
צבי איל

כמהנגו מדי פעם, יוצאים וזנתי ואני לחוף הים של נוף־ים, שבתחום הרצליה, ומבקרים גם בתל אפולוניה. בבואנו השבוע לתל, גילינו לאכזבתנו, שהכל הוקף גדר חזקה ושלטים רבים אוסרים על הכניסה למקום. שלט ההסכר הגדול והיפה שהיה במקום, מטעם עיריית הרצליה, החברה להגנת הטבע והמכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית, נעקר ושוכב למעצבה על האדמה.

בתל ישנם שרידי אפולוניה־דשפן, עיר מרכזית חשובה בחוף השרון, מקום בושב ליהודים, שומרונים ונוכרים. לפני שנים רבות הוקם על הציו המזרחי של התל מפעל כל תע"ש. בשנים האחרונות חפר בתל פרופ' ישראל רול מאוניברסיטת תל־אביב והמקום משך מבקרים ומטיילים רבים, תלמידי בתי־ספר וסתם אזרחים. לפני שנים מספר הפר פרופ' רול בתחום המפעל וחשף מבנים עתיקים באיזור החומה המזרחית של העיר, והשנה התעתר לעדוך עוד חפירה בקסע התל הפתוח לציבור, אך הדבר נמנע ממנו בשל סגירת התל.

פניתי בעניין זה אל יוסי פורת, ארכיאולוג מחזו המרכז באגף העתיקות. לדבריו הועמדו אנשי האגף בפני עובדה והסכימו לסגירה. מטעמי בטחון ובטיחות. עם התחלת ייצור חדש, לא רצו מהנדסי הבטיחות לקבל על עצמם אחריות למקרה של תקלה בזמן שיהיו אנשים בתל. נכון שהכניסה לתל אסורה עכשיו, אבל הסגירה אינה מגוגדת לחוק העתיקות, ואין גם פגיעה בעתיקות. המפעל הודיע שימסור דו"ח על המצב אחת לשלושה חודשים. להמשיך להקור במקום יוכלו כשהמפעל יושבת לצורכי שיפוץ, או שתהיה הפסקה בייצור. המקום יהיה סגור כל זמן שהמפעל יהיה במקום, ועד אז – ללא הפסקה, בלי שום ימי גשר, חג ומועד, כי המכונות עובדות 24 שעות ביממה.

איש לא יחשוד בי שאני נגד בטחון ישראל, אבל אני שומע השכם והערב על הערכת מפעלי תע"ש לנגב ולגליל ועל השקעות מיליוני דולר בהקמת מפעל תע"ש בשומרון, העומד דיק. והנה כאן משקיעים עכשיו הרבה כסף ואנו־כך אמרו בוודאי: הרי רק עתה השקענו כסף, איראפשר להעביר מכאן את המפעל עכשיו. ואין זה הכל – המפעל מזהם קשות את הים.

זאת ועוד, בניגוד לכל המקובל, מרחיבים מפעל מטוכן באיזור מגורים. תושבים באיזור התאוננו שכל בוקר, בשעה שילדים הולכים לבית־הספר, עוברת בכביש משאית כבדה עם חומר־נפץ. הם חוששים לאסון. מפעל כזה, לו היה באיזור דליל־אוכלוסין בנגב או בגליל, היה יכול לספק תעסוקה במקומות שהיצע העבודה בהם נמוך.

ואשר לחובבי העתיקות, ברור לי שצריך לעשות משהו כדי שגם עתה יוכל הציבור לבקר במקום, ולו רק בחלק מהזמן.

שגריר ארכיאולוגי

עד שימונה שגריר ישראלי רשמי בספרד, כדאי לדעת כי שגריר ארכיאולוגי ישראלי עושה שם חיל רב בשנים האחרונות. יום־אמה, כשביקרתי במכון לארכיאולוגיה של אוניברסיטת לונדון, ראיתי בחלון־תצוגה בכניסה כרך עבה על הארכיאולוגיה המסאלודגית של ספרד מאת פרופ' כנו רוזנברג וחוקר ספרדי, שאת שמו איני מכיר. רוזנברג קיבלנו בחדר שבמכון רב־היוקרה, בין הרצאה להרצאה, בין קפיצות לגרמניה וספרד ועבודה במעבדות הבריטש מוזיאום. עכשיו הגיע לידי בסאון חברת הנחושת הגדולה של רידינגס שבספרד, "ספקטרום", ויש בו עכוד המוקדש לחפירותיו של רוזנברג במכרות העתיקים שבשטח זכיון החברה, שעדיין ממשיכים לכרות בו נחושת.

בין השאר מסופר שם על מוזיאון גדול לתולדות מחקר הארכיאו־מטלודגיה והמכרות במקום שבין התקופה הרומית. את המוזיאון מכין רוזנברג. לאור הישגיו של חוקר זה, המתפרסמים בעולם כולו, אין לנו אלא להצטער שלא תמיד נתקבל בבריא בעיניו. לפחות נתנתם בכך שבקרוב יופיעו כרכי מחקריו על המקדש המצרי־מזרחי שחשף בתמנע, ולאחר מכן כרכי מחקרי סיני שלו.

פרופסור ישראלי אחר המצליח בחו"ל, כבו בארץ, הוא רן בר"ג מהמכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית. קטלוג מדעי של אוסף הזכוכית העתיקה מקדמת אסיה שבמוזיאון הבריטי, מאת בר"ג, יצא לאור לאחרונה בלונדון בטעם המוזיאון ובשיתוף עם הוצאת מאגנס של האוניברסיטה. זו פעם ראשונה שחוקר ישראלי מחבר קטלוג רשמי של המוזיאון. חקר הזכוכית הוא רק אחד מתחומי המחקר של בר"ג.

פייטן קדום

"סקופ" של ממש מצאנו בחוברת ההדרשה של "תרביץ", במאמרו של עזרא פליישר, זמנו ומקום פעילותו של ר' אלעזר קיליר (הקליר). חוקר מובהק זה של הפיוט העברי הקדום מפרסם פיוט ("סילוק"), ובו 275 שורות, מאת קיליר. הוא כותב שהפיוט על המציאות המפתיעות של הגניזה, פותר את הבעיה המרכזית של תולדות הפיוט: זמנו של גדול משוררינו הקדומים. הפיוט מכיל תיאור של פלישת הפרסים לארץ בשנת 614 ושל חורבן חילות ביזנץ ב־629. זהו המקור היהודי המלא הראשון על הכיבוש הפרסי. לפי פליישר ברור עתה שקיליר נולד ב־570 ונפטר ב־640. יצירתו היא עדות מופלאה לרמתם ותרבותית של בני ארץ־ישראל אז ולידיעת העברית שלהם.

ויכוח חריף

חוקרים ישראלים מפרסמים מאמריהם בעתונות הבין־לאומית, וכך גם ד"ר אדם זרטל, שכתב בדו"חון הפופולארי האמריקאי לארכיאולוגיה מקראית (BAR), על חפירתו בהר עיבל, שם גילה אתר פולחני ובו מזבח־עולה מראשית ההתנחלות הישראלית. והנה בא עתה הארכיאולוג ד"ר אהרן קמפינסקי, חוקר חריף (מלמד באוניברסיטאות תל־אביב ובאר־שבע), שאינו מסתיר דעתו הביקורתית בעניינים שונים, ובמאמר באותו עתון, מביע את דעתו כי כלל לא היה זה מזבח, אלא בית חווה בשלב ראשון ומגדל־שמירה בשלב שני. בחלוקת־תצוגה בכניסה כרך עבה על הארכיאולוגיה המסאלודגית של ספרד מאת פרופ' כנו רוזנברג וחוקר ספרדי, שאת שמו איני מכיר. רוזנברג קיבלנו בחדר שבמכון רב־היוקרה, בין הרצאה להרצאה, בין קפיצות לגרמניה וספרד ועבודה במעבדות הבריטש מוזיאום. עכשיו הגיע לידי בסאון חברת הנחושת הגדולה של רידינגס שבספרד, "ספקטרום", ויש בו עכוד המוקדש לחפירותיו של רוזנברג במכרות העתיקים שבשטח זכיון החברה, שעדיין ממשיכים לכרות בו נחושת.

בין השאר מסופר שם על מוזיאון גדול לתולדות מחקר הארכיאו־מטלודגיה והמכרות במקום שבין התקופה הרומית. את המוזיאון מכין רוזנברג. לאור הישגיו של חוקר זה, המתפרסמים בעולם כולו, אין לנו אלא להצטער שלא תמיד נתקבל בבריא בעיניו. לפחות נתנתם בכך שבקרוב יופיעו כרכי מחקריו על המקדש המצרי־מזרחי שחשף בתמנע, ולאחר מכן כרכי מחקרי סיני שלו.

פרופסור ישראלי אחר המצליח בחו"ל, כבו בארץ, הוא רן בר"ג מהמכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית. קטלוג מדעי של אוסף הזכוכית העתיקה מקדמת אסיה שבמוזיאון הבריטי, מאת בר"ג, יצא לאור לאחרונה בלונדון בטעם המוזיאון ובשיתוף עם הוצאת מאגנס של האוניברסיטה. זו פעם ראשונה שחוקר ישראלי מחבר קטלוג רשמי של המוזיאון. חקר הזכוכית הוא רק אחד מתחומי המחקר של בר"ג.

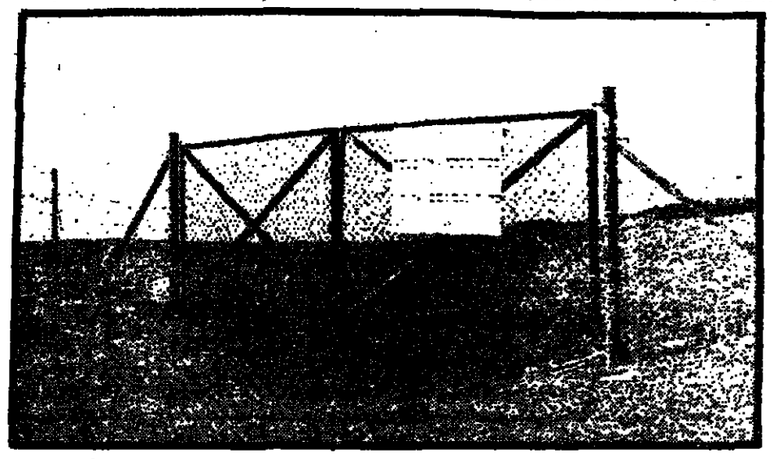

השער הנעול של תל אפולוניה. מטעל תע"ש שלצידו מסוכן לתושבים ולמבקרים. צריך להזיז אותו.

בחיפה עובדים

חיפה היא לא רק עיר הפועלים, אלא כנראה גם "עיר ידיעת הארץ". יצא לה שם של עיר הממלאת אולם עגק באדישותם שבכרמל בהרצאות "יד בן צבי". עתה היה כפתיע לראות אולם מלא באוניברסיטה בהרצאה "תלדים", על עכו וקיסריה מרכזי מסחר, מפי אנשי המכון לארכיאולוגיה ולימודיים שלה, מ' רותן, מ' ארצי, א' רבן. רבים ישבו במעברים, או עמדו צפופים ליד הפתח, כדי לשמוע על ה"שרדנו", אחד מ"גויי הים", ששרידים שלהם נמצאו בעכו ובסרדיניה, שנתנו לה את שמה, על מזבח שלהם שנתגלה בעכו, ועל הנמל ה"מודרני" הראשון בעולם, הנמל ההרודיאני של קיסריה. הכנס נערך עם פתיחת תערוכת מימצאי החפירות במקומות אלה במוזיאון הכט שבאוניברסיטת חיפה. האוצרת האחראית היא רחל חכלילי ואוצרת התערוכה – רעיה זומר. הכניסה לתערוכה היא חינם, ובאותה הזדמנות אפשר ליהנות ממרצי הקבע של המוזיאון חיפה. לקראת הפתיחה הוציא המוזיאון גליון שני של בטאונו – "מכמנים", ובו מאמרים על מוצגים מיוחדים בו (אנגלית עם תקצירים בעברית).

הזותיקן והציונות

"ב"ד־בן־צבי" הפיע ספרו־של ד"ר יצחק מינרבי "הזותיקן, ארץ הקודש והציונות". מסוף המאה הקודמת, ימי ראשית הציונות והלאה עמדה בפני הזותיקן השאלה כיצד להתיחס לאפשרות שתקום מדינה יהודית בארץ הקדושה גם לנוצרים. המדובר בימי מלחמת העולם הראשונה, ימי ההצהרה בדבר הבית היהודי הלאומי. המחבר מאיר בספר את מדיניות הזותיקן בין השנים 1895 ל־1925 על רקע האינטרסים הכלליים שלו בארץ ויחסיו עם המעצמות השונות שפעלו בארץ. הוא מצא שאף שהמניעים התיאולוגיים של "הכס הקדוש" היו דומיננטיים בקביעת מדיניותו כלפי הציונות, הרי גם נסיבות פוליטיות השפיעו על עמדותיו. הזותיקן תמך בבינאום מרכז הארץ, נאבק להקמת ועדה למקומות קדושים וניסה לעכב את אישור המנדט הבריטי על הארץ בחבר־הלאומים, ואת כדי לשמור על מעמד המקומות הקדושים ועל מעמדו, וכדי להמשיך ולקיים את הסטאטוס־קוו בין העדות הנוצריות.

האפיפיור לא הסתיר את התנגדותו לתנועה הציונית הלא־דתית, שאף הואשמה בבולשביזם. הרצל וסוקולוב נפגשו עם אפיפיורים, אך לא הצליחו לשכנעם שהעליה היהודית לא תרחיק את הנוצרים מהארץ, ושהיהודים הלא־דתיים יגרמו לטינוי קיצוני באורח־החיים המסורתי של האוכלוסיה המקומית. גם מאבקם של הערבים נגד הציונות השפיע על עמדת הזותיקן כלפיה.

המחבר, יליד רומא, המכיר את העולם הקאתולי, עוסק בנושא זה שנים רבות. חוברת "פעמים" 25 ממשיכה את דרכו המיוחדת של כתב־עת זה – הבאת פרקי עיון במורשת ישראל במזרח. תמצא בו מאמרים על ריבוי נשים בחברה היהודית בארצות האיסלם (מ.ע. פרידמן), מסע לאיתור קברו של שבתי צבי (י.י. פנטון), משיחיות יהודית ומוסלמית בתימן במאה הקודמת וההשפעה ההדדית ביניהן (בת־ציון עראקי־קלורמן), תוכנית הגירת יהודים מאמריקה לאפריקה בסוף המאה הי"ט, שנכשלה, למרבה המזל (מ. אבוסבול), פגישת גולי ארץ־ישראל עם מצרים והקהילה היהודית בה במלחמת העולם הראשונה (נ. גוברין), צדדים כספי של יהודים בכורדיסטאן (א. שורץ־באר), כתבי יצחק בן־צבי על יהדות המזרח (י. בצלאל, עורך "פעמים").

מעקב

לא מכבר דיווחנו כאן על הנזק שנגרם לכפר היהודי העתיק סג'רה על־ידי בריית תעלת ניקוז רחבה בתוך האתר. אגף העתיקות ניסה לתקן את המעוות וביקש מימון מן הגוף הכורה – שעשה זאת בלי קבלת אישור האגף לחפירה – כדי לבצע חפירת־בדיקה בעקבות החורבן, והעתקת התעלה מרחקרמה הצידה, וזאת כדי למנוע פגיעה נמשכת באתר על־ידי המים המנוקזים. התגובה היתה שלילית לחלוטין, ויתרה מזה – אנשי העתיקות הואשמו כמי שמתבלים במפעל הציוני צריך שגוף מרכזי יתערב כדי לעשות סדר בסג'רה הקדומה.

צלמית ברונזה של יומימור אחזו נשר. מתוך ממצאים שנתגלו בקיסריה. תערוכה בחיפה.

חיפה, חיפה
אריאלה האובני

הסכנה שבמצוקה

האוכלוסיה הלא יהודית בחיפה גדלה מ־1972 ב־40.5 אחוזים לעומת גידול של 0.5 אחוז בלבד של האוכלוסיה היהודית. דו־קיום בשלום – בסכנה. מצוקת שיכון, סיבה לעוינות

מצוקת הדיור של תושבים ערבים בחיפה הוחמרה בשנים האחרונות, בעיקר בגלל הגידול הטבעי הגירת ערבים מהגליל ומהכפרים שבאיזור חיפה.

הבעיה הועלתה מחדש בעקבות גניבת ספרי תורה וחילולם בשכונת חליסה שבמואות הצפוניים של העיר. חוגים דתיים טענו כי ערביי השכונה הם שעשו זאת.

החשש מפני יצירת בקיעים במירקם היחסים הטובים בין יהודים וערבים בחיפה, הניע פעילים מכל החוגים בחיפה לתבוע מפרנסי העיר ומהממשלה לטפל בחיפות כנושא.

הערבים הדתיים ועסקנים מהליכוד בחיפה אינם מסתדרים את התנגדותם הנמרצת למגורי תושבים ערביים בשכונות יהודיות, שבעבר גרו בהן יהודים בלבד. הם לא נרתעו מלפרסם קריאה לתושבים יהודים בשכונות חליסה, עידדים והדר העליון, שלא למכור ולא להשכיר דירות לאזרחים ערביים, באזורי מגורים שבניהם יהודי.

"הם משתלטים על אזורים שלמים ויהודים בודדים משם" אמר נציג הסיעות הדתיות בעיריה.

יצחק כ. (60), בעל חנות לדברי סידקית הגר ברחוב הלל בהדר הכרמל, שבאחרונה נרחת שם כמה משפחות ערביות. אינו שבע־רצון: "יש להם מנטליות אחרת ואורחות־חיים אחר. חוץ מזה, כשהם נכנסים לאיזור מחיר הדירות יורד".

בדיים במפלגת העבודה בחיפה ובעיריה, שעמם שוחחתי, ציינו, כי מצוקת הדיור של תושבים ערביים בחיפה היא בעיה חברתית־עירונית, שגורמים מסויימים מנסים לחדד באמצעותה את היחסים בין יהודים וערבים, שהיו כל השנים יחסי שכנות טובה.

בדיור לתושבים ערבים, לרבות חוזות הבעיים ומשפחות מצוקה שבתוכם, מטפלת הממשלה. באחרונה הגבירה חברת "שקמונה", חברה עירונית־ממשלתית לשיקום דירות בחיפה, את טיפולה במיגזר הערבי. כיום שאין בונים שיכונים חדשים לבני המיעוטים, נותנים להם כיום את הסיוע בעיקר על־ידי הלוואות לרכישת דיור חלופי או לשכירת דירה בדמי־מפתח וכן לשיפוצים ולהרחבת הדיור הנוכחי. הלוואות נחות כלולות גם בתכנית "שלוש פלוס", של בנק טפחות ומשכנתאות, במסגרת תכנית הסיוע הממשלתית לחוגות בעדים.

נתונים על הגידול הנוכחי והגידול הצפוי במספר תושבים הלא־יהודים בחיפה כלולים "בדו"ח של חברת "שקמונה" שפורסם באחרונה. על־פי נתוני הדו"ח תימנה אוכלוסיית חיפה ב־1995 240,000 נפש מזה 215,000 יהודים (89.8 אחוז) ו־24,000 לא יהודים (10.2 אחוז). זאת לעומת 225,775 תושבים בחיפה בשנת 1983, בהם 17,500 תושבים לא־יהודים, שהם 7.7 אחוזים מכלל התושבים. את הגידול באוכלוסיה הלא־יהודית מסביר הדו"ח בריבוי הטבעי, שמגיע ל־22 נפש על כל אלף נפשות, לעומת שש נפשות על כל אלף באוכלוסיה היהודית. מקור נוסף לגידול הוא מאזן הגירה שלילי אצל יהודים, לעומת מאזן הגירה חיובי, לעומת הגירה לא־יהודים אל חיפה.

הנתונים על מיבנה הגילים באוכלוסיה הלא־יהודית מלמדים, כי שכבות הגיל הצעירות באוכלוסיה הערבית רחבות ורבה יותר (פי שניים עד שבעה) מהשכבות המבוגרות, בשעה שבאוכלוסיה היהודית, שכבות הגיל הצעירות כ־30 אחוז בלבד מהשכבות המבוגרות. מקור ההבדלים הללו אינו רק שיעורי הילודה הגבוהים של הלא־יהודים אלא, כאמור, גם הגירה של יהודים מחיפה, לעומת הגירת לא־יהודית אל חיפה.

האוכלוסיה הלא יהודית בחיפה גדלה, על־פי נתוני הדו"ח ב־40.5 אחוזים מ־1972, האוכלוסיה היהודית גדלה ב־0.5 אחוז בלבד.

בוואדי ניסנאס ובכביר לא הל גידול משמעותי באוכלוסיה הלא־יהודית. לעומת זאת היה גידול משמעותי באוכלוסיה הלא־יהודית באזורים עבאס (70 אחוזים), חליסה (130 אחוזים) וכן בשכונות עידדים, המושבה הגרמנית, רחוב העצמאות בעיר התחתית והרחובות שליד שוק תלפיות.

כן יש מעבר איטי של תושבים ערביים, בעיקר מערב האינטליגנציה ואנשי "הצוואדן הלבן" לדירות מגורים בהדר הכרמל ברחובות בלפור, מסדה, הלל ועוד.

בעיריה מציינים שבעבר נעשו נסיונות לבנות שיכונים לזוגות צעירים מבני המיעוטים, אך התכניות הללו לא יצאו אל הפועל כי התושבים הערבים לא גילו בהן עניין.

פעילי ציבור בחיפה לוחצים, כאמור, לקיים דיון רחוף בנושא, הן במישור העירוני והן במישור הממשלתי, כדי שהבעיה לא תשבש את מערכת היחסים בין יהודים וערבים בעיר.

רחל דרזסית
דני צדקוני

פה נמל

נמל אשדוד, עדיין הנמל המוביל. הרציף החדש, בהשקעה של 15 מיליון ד', יאפשר קיבולת של 60,000 טון

הרעיון להקים נמל עמוקים בדרום נולד כבר בראשית שנות המדינה. פרס לצורך הבלכלי בהקמתו, עמדה לנגד העיניים הקונצפציה הלאומית דאז של פיזור אוכלוסיה. אשדוד, שמעבר לזוגות בתים וראשון, היתה אז, במידה מסויימת, הדרום הרחוק. מעניין שאחת הועדות הראשונות שרנה בנושא המליצה על שפך נחל רובין (פלמחים) כמקום המתאים להקמת הנמל החדש. מאוחר יותר הנגבשה ההצעה להקימו בשפך נחל לכיש (אשדוד).

הבנק הבין־לאומי אישר למטרה זו הלוואה בסך 27.5 מיליון דולר, ובקיץ 1961 חגגה אשדוד בת הארבע את הנחת אבן־הפינה לנמל. אגב, אז עדיין לא הוקם הגשר המחבר את העיר לנמלה, מעל לנחל לכיש, והתושבים היו צריכים לעשות דרך עקיפה וארוכה לאתר. כארבע שנים לאחר מכן, בנובמבר 1965, הגיעה לנמל האוניה הראשונה, "רנגלנר", ופרקה בו סוכר.

הצד האנושי בתולדות נמל אשדוד עדיין משוע למחקר סוציולוגי. לא נעסוק בכך הפעם, אלא נתעכב על ההיבט הנמלי של הנמל, שהוא היום, למגינת ליבם של עובדי הנמל חיפה, הנמל המוביל בכל הקשור לתנועת המטענים. בשנה הקודמת עברו דרכו כ־7.25 מיליון טון סחורות, לעומת 797,000 טון בשנה הראשונה להפעלתו (1966). אך מה שחשוב לציין הוא, שמספר עובדיו עתה הוא רק 1291, לעומת 1653 ב־1971, השנה שבה שוגעה דרכו כמות של 2942 טון.

"הקמתו של נמל אשדוד", אומר אריה סחיס, סגן מנהל התפעול, "פתחה את העיניים החדש בתפעול נמלי ישראל, הנמשך עד היום הזה. קוראים לו 'ברשות הנמלים', 'המהפכה התעשייתית'". זו כוללת את הבאמצ לאיחוד המטענים, שבעבר היו מגיעים בשקים, קרטונים, מתכות וכו'. המטענים המאוחדים הכפילו פי חמישה את התפוקה ליום עבודה והקטינו פי שלושה את מספר העובדים בצוות. המאמץ הפיזי שנדרש ירד גם הוא.

ברכ"ב אחר של ההתי־עלות והעלאת התפוקה הוא "הציוד המכני": כושר הנשיאה של המנופים קפץ מ־8 ל־35 טון, וכושרן של המלגזות מ־2 ל־40 טון. האוניות גם הן השתנו בהתאם ואחרות הפכו למה שקרוי מתמכות. ירדע המעבר להובלה ימית במכולות. שהוא שיא המהפכה הנ"ל, שהיתה כרוכה בזעזועים ביחסי העבודה. וכזכרה לרע בתולדות הנמל הדרומי ההשבתה הממושכת של מסוף המכולות, שהוקם בהשקעה עצומה.

כיום מגיעה התפוקה השנתית לעובר בנמל ל־5598 טון. בשנה הראשונה היא עמדה על 1084 טון, ב־1978 על 2656 ולפני שנתיים על 4619. משמעות הדבר, אומר מנהל הנמל אילן אור, "היא שכיום, נמל אשדוד הוא הנמל המודרני ביותר בים־התיכון". הדבר נובע, בעיקר, מהחידושים הטכנולוגיים ובמידה רבה מהתגבורות" של עובדיו.

נמל אשדוד, ש"רשות הנמלים" ציפתה מהממשלה שתאשר את תוכניתה להרחיבו כלפי צפון (נמל הפחם), יצטרך להמתין לשעה נוחה יותר, לפי המלצת מנהלו לשעבר ארנון גפני. פריקת הפחם בשביל תחנת הכוח החדשה "רוטנברג" באשקלון תיעשה ברציף 9 החדש, הנבנה עתה בהשקעה של כ־15 מיליון דולר. לפי התוכנית, תוכלנה לעגון לידו אוניות בקיבולת של עד 60,000 טון. פיתוחו ייעשה עתה במסרה להתאימו ליעד זה של פריקת הפחם.

עין ב־100 מיליון דולר

„אופטרוטק", נס־ציונה. מפעל מצלית. יצוא, תעסוקה, סניפים בחו"ל. משהו טוב קורה

"אופטרוטק" הוא אחד מ־31 המפעלים עתירי־הידע שקמו בשנים האחרונות ב"נחלת ראובן", כפי שנקראה נס־ציונה בראשיתה. לפני חמש שנים יסדה את המפעל קבוצת מדענים וטכנאים בראשותו של ד"ר שלמה ברק, שעבדה במשך שנים בצוותא בפיתוח, ייצור ושיווק מערכות בקרת־אש אלקטרואופטיות למנקים, מטוסים וארטילריה. אנשי הקבוצה ברדו ומצאו, כי יצרני המעגלים המודפסים בתעשייה האלקטרונית סובלים מבעיות של תפוקה ירודה, ואחוז ניכר מתוצרתם הופך לפסולת.

מעגל מודפס הוא לוח אלקטרוני, שכל תקלה זעירה בו מונעת הפעלת המכשיר האלקטרוני שבתוכו הוא מורכב. המעגל המודפס מורכב משכבות פנימיות וחיצוניות, שבכל אחת מהן מאות מוליכים דקיקים וחורים, שעליהם מניחים את הרכיבים האלקטרוניים. הבקרה האנושית, ולוא של הבוחן הדקדקן ביותר, לא תוכל לגלות את כל הפגמים כלחוות, ודי בפגם אחד בשכבה פנימית של לוח רב שכבתי זה, כדי שצריך היה להשליכו לפח.

אנשי "אופטרוטק", שבתחילת דרכם קיבלו את הגיבוי וההשקעה מקבוצת "אלרון" ומיהודי בשם פרד אדלר, הצליחו במקום שנכשלו ענקי האלקטרוניקה בעולם: הם פיתחו את ה"רזיזן 104", המחקה את עין־האדם בבדיקה החזותית של המעגלים המודפסים, אך עושה זאת במהימנות ובמהירות גבוהות הרבה יותר מאלה של העין האנושית. מחירה של "העין המלאכותית" הוא כרבע מיליון דולאר. יצרני המעגלים המודפסים החזיר לעצמם את ההשקעה תוך כמה חודשים. עד היום נרכשו בנס־ציונה 130 מערכות "רזיזן" כאלה. יחד עם עין זו פיתחה החברה גם מוצרים אחרים, לארדוקה בתחום הווידאו, המיועדים בחלקם לתעשיית המעגלים המודפסים.

כאמור, הוקמה "אופטרוטק" בשלהי 1981. שנה לאחר מכן פיתחה את מוצרה הראשון, ובשנת 1983 הרוויחה 136,000 דולר מייצוא ראשון; כסך כ־3 מיליון דולר, בשנת 1984 הצליחה לגייס בבורסה של ניו־יורק 11 מיליון דולר, ייצאה ביותר מ־10 מיליון דולר והרוויחה 2 מיליון. ב־1985 עשה להסתכם היצוא שלה ב־20 מיליון דולר וברוחה של 2.7 מיליון. השנה צופים בחברה יצוא של 32 מיליון דולר ורווח של 4 מיליון.

ל"אופטרוטק" חברות־בנות וסניפים בארה"ב ובאירופה, ונציגויות ביפן, הונג־קונג, סינגפור וטאיוואן, שבאמצעותן היא משווקת את מוצריה ונותנת שירות ללקוחות, ביניהם חברות־ענק כמו "קונטרול דאטה", "ראטה ג'נרל", "ג'נרל אלקטריק" "הילטן פאקארד", "פיליפס", "סימנס", "מטסר שיטה" ועוד.

מטרת "אופטרוטק", אומר המנהל ד"ר שלמה ברק, היא להגיע ליצוא של 100 מיליון דולר בתום העשור הזה, תוך שמירה על רוחניות גאותה תוצר עבודה הולמים למועסקים במפעל. מספרם של המועסקים במפעל מגיע היום ל־250 איש.

מבעד לחלונות המפעל ניבטים פרדסיה הנוחים של נס־ציונה, שמחוסר רוחיות נותנים לחם בעליהם לקמול. אין זו סיבה לשמחה. אבל ביקור ב"אופטרוטק" הוא מקור לגאוה וסיפוק. בעבר היתה נס־ציונה קרויה גם עמק השושנים (ואולי הגיון). אלה שוב אינן פורחות בה. אבל היצוא שלה, פרי־מוחו של האדם, מכניס למדינה מאות מיליוני דולרים בשנה.

איזור תעשיית חולות

הרוטאציה מאיימת גם על ראש עיריית אשקלון. ממשלות הליכוד גילו כלפי עירו אדישות. תשע שנים של כמעט שממון. „עלית" המתיק את הגלולה בהחלטתו להקים מפעל בהשקעה של 3 מיליון דולר.

המעשה הטוב האחרון שעשתה ממשלת המערך למען אשקלון לפני שנפלה, היה להכשיר בדרומה של העיר איזור תעשיה חדש, המשתרע על שטח של 2000 דונם. ממסלות הליכוד, שרוב תושבי אשקלון הצביעו בהתלהבות בעדן, התייחסו אל האיזור הזה כלכל מפעל פיתוח ישראלי, שאינו נמצא בלב הקאסבה של חברון.

המחיר שאשקלון משלמת על הזנחת פיתוחה הוא גדול. ביטאר האחרון נרשמו בה כ־1400 דורשי עבודה. רובם צעירים שחוזרו מהצבא. באיזור שרק מפעל אחד, "יומאר" של קונצרן "ארגמן", שוכן בפאתי מזרח שלו ואחר, "קרן אלקטרוניקה" של "כור" בלב־ליבו לא הוקמו מפעלים נוספים. יש לחניה ששרון לא יעשה בנרון דבר, כפי שלא עשו קודמיו.

ראש עיריית אשקלון אלי דיין מאמין בכוונותיו הטובות של ראש הממשלה שמעון פרס כלפי ערי הפיתוח וערי הסדרה. הוא סבור שבגלל מגבלות הקואליציה אין הוא יכול ליישמן ולכן גם הוא חרד, כרבים בארץ, מהרוטאציה. הוא חרד שעירו לא תוכל להתגבר על משבר התעסוקה הכרוני שלה ועל המחדלים בתיעושה, אם בממשלה בהצי השני של כהונתה, לא יהיה אף שר כלכלי אחד, בעל תיק משמעותי, שגורלה של אשקלון נוגע לו.

שר האוצר מודעי אמר בראיון למקומון אזורי, שפרנסי אשקלון אינם יודעים מה שהם רוצים. הוא טועה. הם יודעים מה שהם רוצים – מעמד של איזור פיתוח א' לאיזור התעשיה הדרומי, לפני שיכוסה בחולות, חרף ההשקעה הגדולה שהושקעה בהכשרתו.

עיריית אשקלון החליטה על תמריץ של פטור לחמש שנים ממסים עירוניים, כדי לעודד יזמים להתגוזל באיזור התעשיה החדש, המציין עתה כמעט תשע שנים של שיממון.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי, יום כיהודו הצעה לסיווג מחודש של אזורי ערי הפיתוח בישראל, שמטרתה לתקן את העיוותים שנוצרו בתחום זה בשנים האחרונות. אם לא יאשרו אותה בממשלה בשלמותה, הוא יגיש אותה לאישורה במקוטעין – הוא מבטיח. בשלב הראשון הוא יציע להעניק מעמד של איזור פיתוח א' לאזורי התעשיה החדשים של באר שבע ואשקלון ושל שתי ערים בצפון.

לאחרונה המתיק קצת קונצרן "עלית" את גלולה המר של אשקלון כשהחליט להעדיפה על הגולה ולהקים בה מפעל חדש, "מוסי ממתקים", בהשקעה של שלושה מיליון דולר. המפעל יעסיק, בשלב הראשון, 170 עובדים.

ויין מבטיח כי עירו, שבקרוב תציין 40 שנה להקמתה, תיאבק על הזכות להתקיים מעבודה ולא מסעד.

מול בוסנה לא נזקקה הפועל לכוכביה 107:110...

מאת יעקב מתאל

מייק לארני והבחיר אמש את הפועל תיאו לבמאן נאה על קבוצת בוסנה פרוייבו במשחק שסיים את מאבקי בית רבע־הגמר בגביע קוראץ' בכדורסל – 107:110 (58:57).

קבוצת הפועל ת"א שהתייצבה למשחק ללא ארל ויליאמס המנצח איבריה בדקה ה־24 את שחקנה הבכוח השני, לאמון מרטי שנפגע ביד. בדקה זו מיגרה הקבוצה 70:69 ובהמשך 76:71. במצב עניינים זה היה קשה לצפות את המהפך כאשר הקבוצה שיחקה עם לארני, צימרמן, פריישמן, פליישר ואמסלם. דווקא אז נקטה הקבוצה בשמירה יעילה ויצאה להתקפות מחצות בראשותו של מייק לארני. שחקן זה קלע 46 נקודות והיה האיש שהצעיד את הקבוצה לנצחון. סייע ללארני ג'ק צימרמן שהשיג במהלך המשחק חמישה סלים של שלוש נקודות.

מול הפועל ת"א התייצבה קבוצה יוגוסלאווית ביצוגית שנה בלם פרדראג כנצ'ק, שחקן זה קלע מצת נקודות זהה לזה של לארני (46) אך הוא עשה זאת עד לדקה ה־27. בהמשך נעצרה מכונת הקליעה בשם בנצ'ק ובמקומה נכנסה לפעולה מכונת הקליעה מהעבר השני בדמותו של לארני.

מהלך המשחק היה הפכפך. אחרי שחיק (21:21) עבדה היוזמה לידי קבוצת הפועל שהוליכה ביתרון מבסיס בן שמונה נקודות – 35:43 בדקה ה־14. בשלב זה, התגלה בנצ'ק במלוא גדולתו והחל לצלוף לסל הפועל ללא מעצורים. בפרק זמן של שלוש נקודות השיגה קבוצתו 14 נקודות ללא מענה והפכה את הקערה על פיה – 43:49 לבוסנה. צימרמן בכנס לפעולה ובסלי שלוש נקודות החזיר את הקבוצה לתחרות שהגליחה לסיים את המחצית ביתרון – 55:57.

במחצית השניה היוה גם כן שקלה היתרון הקטן 3–6 נקודות עבר לסיוזבין מקבוצה לקבוצה. את האות להמשיכות המופיע נתן לארני שהעלה את הפועל ליתרון – 97:100 בקליעות עונשין בדקה ה־35. יתרון הפועל גדל לשמונה נקודות – 100:108. האורחים ששיחקו עם תולבוניהם הארוכות של שחקני הפועל לא הרימו ידיים והקטינו עד לנקודה – 107:108 מסל של שלוש נקודות שהושג מידיו של מיכאוביץ' 45 שניות לסיום. אם סל הנצחון קלע עמוס פרישמן 10 שניות מהסיום.

שפטו ריצ'רדסון מאנגליה וקליגאריל מגרמניה לעיני 700 צופים באולם הפועל באוטיסקי.

נקודות להפועל ת"א: לארני (46), צימרמן (27), מרסי (14), אמסלם (10), פרישמן (7), פליישר (6).

נקודות לבוסנה פרוייבו: בנצ'ק (46), ליקבה (13), הדזיאביץ' (12), מיטאוביץ' (11), בילאלוביץ' (10), פקמוראה (8), וזמרץ' (4), פרצ'ג (3).

חשמנות וספורט. אלוף צרפת לשעבר באגרוף, דיאן־קלוד בוטייה, מניף את זרועותיהן של שתי תשפניות פריסאיות, שנטלו חלק במופע מקדם לתחרות בין־לאומית, בה גבר הצרפתי רופינו אנגלו על האירי מוגנו גרין.

...ובמכבי ת"א שוברים הראש איך לעצור את פטרוביץ

מאת משה בוקן

לחובבי הכדורסל בארץ תינתן הערב הזדמנות לחזות באחד מהשחקנים הגדולים באירופה דראזן פטרוביץ, כוכב אלופת יוגוסלאוויה ציבוטה אנרב, הערב ביראליהו מול אלופת ישראל מכבי ת"א במסגרת בריע אירופה לאלופות.

אמש הגיעה אלופת יוגוסלאוויה לארץ. מיד עם בואה, ביקשו היוגוסלאוים להתאמן בהיכל הספורט בירושלים.

לדעת מאמן ציבוטה זליקו פאבליצביץ מצפה לקבוצתו משחק קשה מול אחת מהקבוצות המחוכות באירופה.

פאבליצביץ ציין שלפני פתיחת משחקי רבע־הגמר מכבי ת"א היתה בעניין מועדפת וראית להמשיך במשחק הגמר. אבל לדעתו נפגעה אלופת ישראל מפציעתו של לי גאנון שנאלץ להישאר משני המשחקים הראשונים.

כשנשאל המאמן היוגוסלאוי כיצד ניתן לעצור את „מכונת הסלים" – פטרוביץ' הוא השיב בחיוך „זה הסוד שלי".

פאבליצביץ סיפר שפטרוביץ' מתאמן פעמיים ביום ברציפות רבה. לדעתו עדיין לא הגיע הכוכב היוגוסלאוי לשיא יכולתו.

פטרוביץ' עצמו סיפר שלאחרונה הוא

היוגוסלאוים הבטיחו להעניק משחק שוב לחובבי הכדורסל בארץ.

במכבי ת"א יודעים שאמנם הפסד יחסל סופית את סיכוייהם להופיע במשחק הגמר. בעיתה הפיקרית של מכבי תהיה כיצד לעצור את „פטרוביץ' האיום" נראה שהמשימה תוטל על לי גאנון. אבל יתכן ששמנהלך המשחק תחלף השמירה על פטרוביץ' בנסיון לשבש את משחקו.

למאמן צבי שרף היה השבוע „כאב ראש" לגבי הרכב הקבוצה. מוטי ארוואסטי פצוע בשרירי הבטן וזן ליפין חלה בשפעת.

אמש כבר התאמן מאגי ואין ספק שלו, יוכל להופיע בקבוצה המיפיאית הפותחת. נראה שלא תהיה בעיה גם בשיתופם של ארוואסטי וליפין.

היוגוסלאוים הגיעו ללא בצ'ין ובאקץ' הפצועים. אבל הם לא נחשבים לשחקני מפתח בקבוצה כך שהיעדרותם לא תפגע בקבוצה.

הסגלת היוגוסלאוית מונה 25 אנשים, ביניהם 7 עתונאים ועסקנים מהפלגה הקומוניסטית מאגרב.

המשחק יסודר בשידור ישיר בטלוויזיה הישראלית היוגוסלאוית.

גל של פציעות ערב משחק העונה בחיפה

מאת ניסן פרידמן

שבעה משחקים במשחר ה־15, שיבעל את הסיבוב הראשון, „אומרי בצילו של „משחק העונה" בעיר הראליגה: המליצה מכבי חיפה נגד המכבילה הפועל ת"א. בתום המשחק תתבחר אלופת הסיבוב הראשון. קהל חובבי הכדורגל מיחל לעיתים כזה, גם בסיבוב השני. אלו, במקום, 38 אינפשר יהיה להכניס מיכה ל.בלומפלד במשחק. שיבריב. את גורל האליפות.

„משחק העונה" מוכל מבחינת פציעות בשתי הקבוצות, אך ידע אחיזה חלבית. המצוקה נמרצת. אמש שעה מעלה. הכל מתנן שפשלבר.

במכבי חיפה מאמינים כי ריוקא לאור המלחמה נגד המחזיקה הבכירה מגיעים, יגלו השחקנים למגרש בבאסקטבול גבוהה. המנהל יעקב מרקיס „הכל מסכן. עשינו הכל. עבשיו הגיע של בשחקנים".

שלמה שרף

● בית הולים קרב

רוי שוריבי הוזר ל־משחק עונה בחיפה, ומעט מגרים הגדולים. עובה על הפציעות והירידת הכושר, בכשלה של הפועל ת"א, יתמקד שוריבי בתיקי הרץ נגד מכבי מיפה. נדרש שיוצאו כן, לא רק הוחזר הישג גלת מבוטל, אלא אף תעאיין את הפועל בעיסגה מיתון עת קצר המצן אך שהמצב הבראתי ישתפר. עקב כהן הגל. להתאמן. השבוע הפועל מאמינים כי חזה כשיר בשטח, אחרי פגיה של חודשים כמעט. כהן מסתמן. „בכתיב נתנה בהפשטה נאה עדיין לא מרגיש מאה אחוז. בהפועל רוצים שאשחק כי יש שם בחלילה. אמרתי, לא בגלל אלינו מגיעים אלה־הרגה. יש בעיה. אך כהן בבית־ראשון יעבוד בשירת, יתכיר שיוכלו להבשיר את שחקנים. אל יקבה ולצאת למלחמה עם מה שיש.

אחרים רבים של הקבוצה ניעוון מחדרת חדר אחרכה. מכבי יעדרים לגמרי מגרמנים לגמרי בשבוע הבא. בלי ערן בשבוע הבא. בלי ערן בשבוע הבא. בלי ערן

דמויות בתערוכה

במשך 40 שנות קיומו של תיאטרון „הקאמרי" עיצב אריה נבון יותר מ־40 תפאורות להצגות התיאטרון שהועלו בין כותלי התיאטרון.

במשך השנים עיטר התיאטרון את קירותיו בעבודותיו של האמן ועתה לצד ציור הקיר שעשה להצגת „פונדק הרוחות" מוצגת תערוכת רישומים מהצגות „הקאמרי" פרי מכחולו של אריה נבון. לצופי התיאטרון ניתנת הזדמנות להיזכר בהפקות ההיסטוריות של „הוא הלך בשדות", „מלכת שבא", „האדרת", „פונדק הרוחות", „הלילה ה־12", „טורנדוט" ועוד.

אופרה בגרוש

פחות פרוות, יותר צעירים, אפשר ללמוד מהגרמנים

בעתונות סוף השבוע חזינו ב„מצעד הפרוות" שנערך בהיכל התרבות בתל־אביב בערב הבכורה הסיצרי של האופרה „לה בוהם". את האופרה הצליחו ליאות רק בעלי הממון שרכשו במיסב בסכום מכוי שנתי של התזמורת הפילהרמונית. מי שהמרומה אינה מצויה במיסב לא ראה את „לה בוהם" ולא יראה, קיבב לודאי, גם אופרות נוספות שיועלו בארץ, המוסמי מראל ותיאטרון יוקרתיים.

אחד היתרונות המעטים של המדינות הקומוניסטיות באירופה הם המחירים הזולים של מופעי תיאטרון ומוסיקה. אך פה ושם נעשה נסיון גם במדינות קפיטליסטיות למשוך סטודנטים, תלמידים ומעוטי יכולת למופעי אמנות על־ידי הזלת הכרטיסים.

כך, למשל, הזלים לא מכבר רודלף ליברמן, מנהלה היחודי של האופרה הממלכתית בהמבורג, שהיא אחת משלוש האופרות הטובות במערב־גרמניה, לבטל 3,000 מ־23,000 המבריים כדי להבטיח מכירת כרטיסים זולים ביציע שליש ורביע לכל מופע ומופע. את ההבדל הוא ביקש לאזן על ידי יקור שאר הכרטיסים.

גם בתיאטרון בהמבורג הונהג הסדר דומה. ב„דרטשס שאו שפילהאוס" רב־היוקרה נמכרים לכל הצגה 400 כרטיסים ביציע השני בסך 10 מארק (4 דולאר). גם בראש מוסד תרבותי זה עומד כרגע יהודי – הבמאי הנודע מכר צאדק.

במדינת המבורג שלטת אמנם ממשלה סוציאל־דמוקראטית ולא „ממשלת אחדות לאומית", אולם מן הראוי שבמוקדם או במאוחר ילמדו גם הממונים על מוסדות התרבות שלנו מדוגמת האירופים.

ש. שפיר

בצילו של ספילברג

הבדיון נגמר, אמרו, אבל „חזרה לעתיד" היה לאחד הסרטים המצליחים של השנה. הבמאי נשאר אנונימי. מי זה רוברט זמקיס?

מאת יגאל משיח

את „חזרה לעתיד" ראיתי בניו־יורק חודשים לאחר הצגת הבכורה, ובתור, סביב הקולנע, בין פרצי רוח סתיו קרה מדי שהפתיעה את העיר, דשדשו הצופים בסבלנות אמריקאית ופטפטו כמו קהל קולנוע של האיסט סייד. זוג אופנתי לידי התפעל מהצלחתו החדשה של ספילברג, ואחר־כך, בדרך הפתלתולה אל הקופה, שמעתי עוד הרבה שבחים למגע הפלאי של נער הזהב. ביציאה מהקולנוע צהלו כמה מבוגרים מרוצים כמו תלמידים ביום־סרט ומישהו שיבח שוב בידענות את ספילברג הנאון. היה משהו עצוב בתחילה זו. הסרט כולו של רוברט זמקיס; הוא חלם אותו, הוא ביים אותו; ספילברג רק השתתף בהפקה. אפילו לא היה המפיק היחיד.

חוסר יכולת זה להחליף מחסות הספילברגית מאפיין את דרכו של זמקיס מאז נכנס לקולנוע המסחרי לפני עשר שנים. הוא בן 34, ובארבע שנים צעיר ממפרסנו ספילברג. שני סרטיו הראשונים נכשלו לגמרי. „אני רוצה לאחוז בידך", סרטו הראשון, נשלף מבתי־הקולנוע הרבה לפני שנסתיימה תקופת ההקרנה המתוכננת; ו„קר וש", לעומתו, זכה למלים טובות מהמבקרים וממאה הצופים שהצליחו לראותו לפני שנעקר גם הוא מהמסך. שני הכשלונות קברו אותו בקול צהלה. הוא זכה לביים סרטים יקרים מדי מהר מדי, הסביבו המומחים, ומשום מה לא השתרבב אז שמו של ספילברג לתמונה. „קר וש" ו„אני רוצה לאחוז בידך" היו בהדרגה לקולנוע־חצות לחובבים, אבל הצלחה אמנותית זו פוסט מודטם רק דקרה את עיני הרוצים לשכוח והזכירה להם שוב את מפלי הכסף שנשפכו לשווא על תלמיד שלא חונן בחוש הקופה של מורהו. זמקיס המשיך למשוך, התאושש מהר והציע ל„יוניברסל" פרוייקט חדש: סיפור בדיוני על נער בן 15 החוזר במכונת־זמן אל שנות ה־50, תקופת הילדות של הוריו. „חזרה אל העתיד", להבדיל מסיפוריו התמימים של ספילברג, נגע בחומרים מסוכנים, הרחק מטווח העלילה לכל המשפחה של סרטי הבריון השיגרתיים.

הגיבור מהעתיד מגיע אל העבר, פוגש בנערה שתהיה בעתיד אמו, וזו מתאהבת בו ומנסה לפתותה בשנות ה־50 כבר עשו דברים כאלה. ב„יוניברסל" לא אהבו את הגימיק. הענין נראה להם כערבוביה לא טובה. מה לבריון ולגילוי־עריות. הנושא גם היה עלול לחבל בדידוג, להוציא את הסרט מתחום הפי.ג'. (לכל המשפחה) ולחסל את סיכוייו בקופה. זמקיס אמר שכלי התימה הזאת אין לו סרט, נלחם כמו במאי משופשף וחכם.

ב„יוניברסל" נעתרו לו בחוסר רצון ועם הרבה אזהרות, אבל הגימיק, חיזור האם הצעירה אחרי בנה שהגיע מהעתיד, היה לשדרת הסרט. אחר־כך, לאחר הצלחתו העצומה של הסרט, נמצאו חכמים שזקפו את ההצלחה לזכות הנועזות המינית והחידוש שבסיפור. הקופות התמלאו, תעשיית הקולנוע העניקה לזמקיס מיד המחאה פתוחה לעשות ככל העולה על רעתו, אבל שמו לא נחלץ מהאנונימיות. ספילברג כנראה עדיין בעל כל הזכויות על הבדיון, בעיקר אם שמו מופיע בכותרתו.

מי הוא זמקיס? מה כותבים על איש בן 34, בחור טוב מפרסר פעלים בשיקגו שגדל על תפריט יומיות, כמו כולנו, ואחר־כך נרשם לבית־הספר לקולנוע? ארבע שנות לימוד באוניברסיטת דרום־קליפורניה, עשר שנים פחות או יותר בקולנוע חברות עם ספילברג, שני כשלונות מונומנטליים, הצלחה מונומנטלית אחת וכמה עשרות מיליונים בבנק. אולי זה החומם הספילבריגי. חסרה ביוגרפיה קולנועית. הדרך לפני ההצלחה קצרה מדי.

בקרוב

מאת אמיר רוזנם

הוא שלנו!

„רוקי 4". במאי: סילבסטר סטלונה. ארה"ב 1985.
קולנוע „תל־אביב", ת"א ובבתי הארץ

לרוקי בלבואה, אלוף העולם באיגרוף, כבר לא נותר מה להוכיח. 75 קרבות ללא הפסד מצביעים חד משמעית על העובדה שהוא הגדול מכולם. אלא שאז מגיע ענק בלונדיני מברה"מ, מחסל את ידידו הטוב, המתאגרף בדימוס אפולו קריד, במסגרת קרב שאמור

היה להיות קרב ידידותי (?) ומעורר את רוקי מתרדמתו. האלוף יודע את המוטל עליו – לצאת ולהגן על כבודו השרוח של העולם המערבי.

הקרב הגורלי ייערך על אדמה רוסית ורוקי נוחת בסביבה הקפואה, הלא היא ג'קסון הול (במובן חור), ויידמינג ומתחיל באימתיו הספרטניים. האיגרוף אינו ספורט – הוא מלחמה. המלחמה היא בין גברתן ממוצא איטלקי המכסה את אזור חלציו בדגל האמריקאי לבין גוליית מתוכנת אדום מכנס. עימות בין דרך החיים הכל אמריקאית – הקרב בלאס וגאס בין אפולו קריד לענק האיום, לבין האופציה הסוציאליסטית – אולם אפרודי בטסקוזה בחסות צמרת הפוליטיקה.

ביל בטלר הוא צלם השוזה למעלה מ־100 מיליוני דולרים, לאחר שהיה אחראי על הסרטת שני פרקי „רוקי" הקודמים, „מלתעות", „קן הקוקיה" האחרים. בפרק זה הוא נענה להוראותיו של הכותב־במאי סטלונה; שעבד על הפרק הזה תוך הסרטת „רמבו" השני. „היו ימים בהם לא זכרתי אם עלי ללבוש כפפות או לקחת תת־מקלע לידיים", נזכר „סליי" בחיוך ביישני.

את התפקיד של העזר כנגדו של דוד האיטלו־אמריקאי עושה, ברגיל, טליה שאייר, מי שתישאר לנצח אחותו של פרנסיס קופולה. את הנציגים הסובייטים ייצגו מחוטרים סקנדינבים. הולף לונגרן בתפקיד דראגו המחסל הוא יליד שוקהולם. בריגיט נילסן, המגלמת את אשתו הקולנועית, אינה נופלת מגולדו בהרבה והיא ילידת קופנהאגן. לאחרונה הפכה הגברת נילסן לגברת סטלונה והיא בת 22 בלבד.

על הדרך בהמשך הפקת פרקי סדרת „רוקי" הפיד העובדה הסטאטיסטית הפשוטה הבאה: מכירות סרטי הווידאו־של שלושת הפרקים הראשונים של הסדרה הגיעו נכון לעכשיו לסכום הנאה של 163 מיליוני דולרים.

זו גם הסיבה מדוע לסילבסטר „סליי" סטלונה יש אפשרויות הרבה יותר טובות מאשר לעמיתו אקידה קוראסאווה, למשל.

נפילת שערים

„שערי החופש". במאי: מייקל צימינו. ארה"ב 1980. קולנוע „אלנבי" תל־אביב.

כעת, כשסרטו האחרון של צ'ימינו „שנת הדרקון" עושה חיל בקופה, נשלפים סרטיו הקודמים – והם לא רבים. „צייד הצבאים", משנת 1978, המוצג בקולנוע „תכלת", זכה בחמישה פרסי אוסקר ופתח בפני צ'ימינו אפשרויות אינספור. אחת האפשרויות היתה לכתוב ולביים סיפור המתרחש בזמן שכבר אינו פשוטלדי בסרט האמריקאי. בזכותו של צ'ימינו ואישיותו יוצאת הדופן, כפי שבאו לידי ביטוי בהסרטת „שערי החופש", חיסלו את הקאריירה המבטיחה של צ'ימינו – עד לגאולתה ב„שנת הדרקון", כעבור חמש שנים. „שערי החופש" עלה כ־40 מיליון דולר והיה כשלון מפואר שגרר איתו במורד ההר את כל חברת „יונייטד ארטיסטס" שהפיקה את הסרט – האחרון שלה כחברה עצמאית.

מיקי רורק עשה כאן צעדים ראשונים בתפקיד קטן. את התפקיד הראשי קיבל כאן ברים קרימפורטון. שריד אחד מסרט זה ששמר על יחסים עם הבמאי הגיע עד „שנת הדרקון" הוא יוצר המוסיקה דיוויד מנספילד.

בהפקה עצמית

הפסנתרן אילו רכטמן מפיק את עצמו. קונצרט ראשון שהפיק נערך במוצאי יום הכיפורים ב„צוותא" תל־אביב. אנשי „צוותא" חיכו לכשלון. הפתעה. האולם היה כמעט מלא. התגובות היו מעודדות. הקונצרט השני אותו יפיק ייערך ב־12 בפברואר, שוב ב„צוותא", אבל הפעם לא קונצרט סולו אלא בצמד, יחד עם **אלי מגן**, נגן קונטרבס בתזמורת הפילהרמונית, ומחרכמי־גיאז שונים.

הפקת רסיטל על־ידי תאבון־נעמו־גיא, עצאת דופן בקרב מוסיקאים קלאסיים בעולם. רכטמן הוא אולי היחיד העושה זאת. צעיר – בן 22.5 בלבד – נגן פסנתר זוכה בפרסים ומבוקש גם בעולם. הוא מנסה להשיג בכך כמה מטרות: למחות על היחס למוסיקאים בישראל („כל התחום נראה לי כאילו נעשה כאן במחתרת", הוא אומר. „אנשים לא יודעים שמנגנים בארץ. בעיקר במה שנוגע לרסיטלים ומוסיקה קאמרית"). לקרב את הקהל למוסיקה קאמרית („שהקהל יבוא וייהנה. שירגיש שמתייחסים אליו") וגם לבטא את רעיונותיו המוסיקאליים. ואת אלה הוא מתכונן לעשות לא רק באמצעות המוסיקה אלא גם בדרך ויזואלית, בעיצוב במה (יוצא דופן בקונצרטים קלאסיים) ובאמצעות פוסטר־מודעה ותוכניה מסוגננים.

במה שנוגע למוסיקה, יבצעו הוא ואלי מגן יצירות של מלחינים בני תקופות שונות, החל ביצירה בארוקית של הנרי אקלס משנת 1685 דרך שוברט, רחמניטוב, שופן ועד למלחינים בני זמננו כמו ויין שורטר ופט מטיני. האווירה השונה של הקונצרט תבוא לידי ביטוי גם בעיצוב האולם. על חלק זה מופקד **מומי דד**, גרפיקאי וחבר.

דר ניסה להפגיש את הקלאסי עם המודרני. הוא מבקש להדגיש את העובדה כי המדובר בשני נגנים הבאים מכיוונים שונים וגם את השילוב המיוחד בין שני כלי הנגינה שלהם. פורטרטים של השניים מקבבים, לכן; גב אל גב, גם במודעת־החוצות וגם בתוכניה (שתיהן מסוגננות מאוד ובקווים נקיים). בכניסה לאולם יוצבו מעין פסלוני־צללית של שני הנגנים זעל הבמה – סילואטות שלהם. העיצוב אמנם יוצא דופן ולא מקובל בקונצרטים קלאסיים, אומר דר, אבל גם הקונצרט עצמו יוצא דופן.

אילן רכטמן, אם כן, מפיק ונגן. הוא זה שמטפל בשכירת האולם. הוא בוחר את היצירות שיבוצעו, מזמין את העיצוב, מטפל בתליית המודעות בעיר, וגם בשיווק הכרטיסים (דרך משרד „קסטלי"). חברים וידידים יעזרו לו גם בהפצת התוכניה מציפוד לפני הקונצרט. הם, למשל, יתלקו אותה לקהל שיבוא מהיכל התרבות.

בעתיים יחוו ערב חד־פעמי. אם תחזה דרישה, הוא אומר, יפיק אותו שוב במקומות שונים. אבל היומן מלא: באפריל יוצא רכטמן לסיבוב הופעות בארה"ב. חזור לארץ במאי ויוצא שוב לארה"ב ולאחר מכן לגרמניה ולפינלנד. אבל כבר עתה הוא מתכנן להמשיך „במפעלי ולהפיק בעתיד גם קונצרטים לילדים ולנוער. „כל המוסיקאים", הוא אומר, „מודאגים מהעובדה שהקהל מתמעט, בעיקר כתוצאה מחינוך לא נכון וירידה במעמד התרבות, לא רק בישראל אלא בעולם כולו". אילן רכטמן מנסה לעשות למען הפצת המוסיקה הקלאסית, בדרכו שלו.

ורדה צימרמן

ברידג'

ישראל – ווינצואלה

מאת ארנונה שפאן

אנחנו עדיין בסן־פאולו, והפעם בתחרות בין ישראל לוונצואלה. אולם לפני שנמסור את היד, נשמח לדווח לכם שאליפות תל־אביב־סביון, לנשים, הסתיימה: האלופות החדשות הן רקמה אילן ד"ר הרצ'וק.

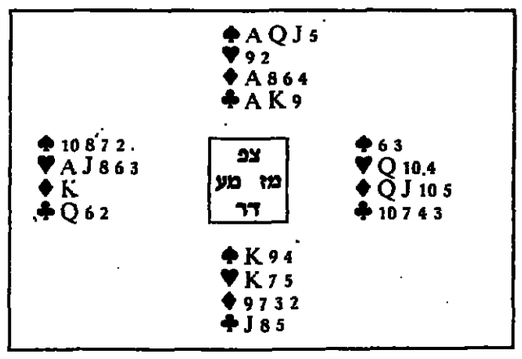

מזרח פתח אחד ההכרזה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
ודנון	הוכצייט	בן חיים	פרידריך
---	---	---	1 דיאמונד
---	1 בלי שליט	כפל	כפל כפליים
2 קלאב	2 דיאמונד	2 הארט	3 הארט
כפל	3 בלי שליט	---	---

מערב הוביל בהארט, הוכצייט זכה עם המלך המשיך במלך ספייד ובאלוף, מלכה ונסיך ספייד, כשמזרח משליך דיאמונד הארט. מיכה הוכצייט המשיך במלך קלאב (ויתכן שהמלכה בודדת ואז הנסיך יהווה את הלקיחה ה־9) ואחריו שיחק את האלוף דיאמונד, ובמערב הופיע המלך. על פי ההכרזה, היה הוכצייט כמעט בטוח, שבשלב זה בידי מזרח נותר רק קלף אחד בהארט, כך שהוא המשיך בהארט כשהמצב הינו כזה:

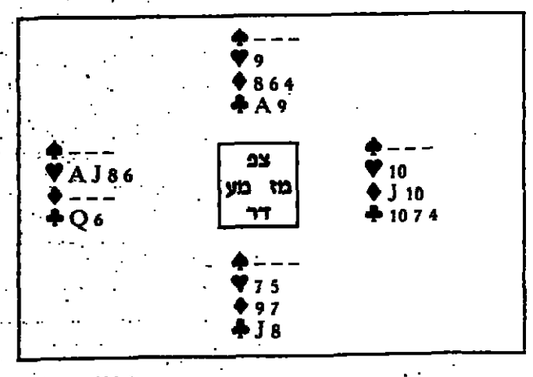

תשיעית הארט שוחקה מהרומם, מזרח שיחק את ה־10, קטן מרדום, ובשלב זה מערב במבוכה. אם יקח את העשירית בנסיך, יזכה אמנם בשלוש לקיחות נוספות בהארט, אולם בסופו של דבר ייאלץ לחזור בקלאב, מתחת למלכה, הכרח יזכה בנסיך ויבצע את החוזה. מצד שני אם יניח מערב למזרח לזכות בלקיחה, יוכל מזרח לזכות בשתי לקיחות נוספות בדיאמונד, אולם ייאלץ לאחר מכן לחזור בקלאב והכרח יבצע את החוזה (ברור לכרזן, לאור ההכרזה, שהמלכה קלאב בידי מערב).

הוכצייט ביצע את החוזה בצורה יפה אולם לקורא ברור שאם מזרח לא משליך הארט מידו אלא קלאב, אפילו בלודנה לא יכול לבצע את החוזה. מזרח השני שיחקו צפון־דרום, בחוזה של 3 בלי שליט, מערב הוביל בהארט, הכרח זכה וניסה לבצע את החוזה על ידי ביצוע קפיפה כפולה בקלאב. מזרח זכה בעשירית, חזר בהארט והמתנגדים (בידמן־וליגמן) זכו ב־100 נקודות (החוזה הוכפל) כשבס"ה זוכה ישראל ב־500 נקודות.

שחמט

מדור השחמט יוצא לחופשה ולא יופיע עד להודעה חדשה

מנת דם חיים לאדם

זכור־ן
תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם מאתר לחמשתוך אך.

לתרומת דם
פנה לסניף
מגן דוד אדום הקרוב.

רכוש ספר מספרית דבר

ביקור חוזר

לאחר הצלחת ביקורו הקודם כאן, בשנה שעברה, חוזר הגיטריסט ג'ון מקלאפלין לשלוש הופעות בארץ בחודש מארס. מקלאפלין יגיע יחד עם „תזמורת הטהווישנו" – דני נוטליב (תופים), ביל אוואנס (סקסופון) מיטשל פורמן (קלידים) וג'ונאס הלבורג (באס).